

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Krakowie
za rok 2011**

Kraków 2012

SPIS TREŚCI

1	Informacje ogólne	5
1.1	Plan wydatków Systemu Pomocy Społecznej.....	7
1.2	Realizacja dochodów Gminy Miejskiej Kraków w zakresie pomocy społecznej	8
1.3	Nowe zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2011 roku.....	9
1.3.1	Pomoc materialna o charakterze socjalnym.....	9
1.3.1.1	Stypendia szkolne.....	9
1.3.1.2	Zasiłek szkolny.....	10
1.3.2	Rządowy program pomocy uczniom w 2011 r. „Wyprawka szkolna” ustanowiony uchwałą nr 68/2011 Rady Ministrów z dnia 25 maja 2011 r.....	11
1.4	Wizyta Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz Komisarza Unii Europejskiej w MOPS.....	12
1.5	Nagrody i wyróżnienia.....	12
1.5.1	Wyróżnienie dla projektu „Pora na aktywność”	12
1.5.2	Wyróżnienia i nagrody uzyskane w ramach wolontariatu	12
1.6	Pozyskiwanie środków poza budżetem miasta na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w roku 2011	13
2	Pomoc środowiskowa.....	15
2.1	Praca socjalna	15
2.1.1	Kontrakt socjalny – narzędzie pracy socjalnej.....	16
2.1.2	Kierowanie do sądów wniosków o stwierdzenie potrzeby umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osób chorujących psychicznie bez ich zgody	18
2.1.3	Kierowanie do sądów wniosków dotyczących wydania postanowienia o potrzebie umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody	18
2.1.4	Inne działania realizowane w ramach pracy socjalnej	18
2.2	Realizacja programu pracy z rodziną z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	19
2.3	Realizacja „Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”	19
2.3.1	Realizacja projektu „Grupa profilaktyczno - teatralna dla młodzieży”	21
2.4	Projekty socjalne realizowane na rzecz klientów przez filie MOPS i Dział Pomocy Bezdomnym MOPS.....	21
2.5	Zadania priorytetowe dzielnic, dzielnicowe konkursy grantowe	25
2.6	Zadania powierzone dzielnicom w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych	26
2.7	Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym	26
2.8	Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	29
2.8.1	Realizacja programu.....	29
2.8.2	Spór pomiędzy Gminą Miejską Kraków a Wojewodą Małopolskim, powstały na kanwie ustaleń kontroli problemowej przeprowadzonej w MOPS w Krakowie	29
2.8.3	Realizacja posiłków przyznawanych dzieciom na podstawie decyzji dyrektora szkoły	30
2.9	Pomoc udzielana osobom i rodzinom z tytułu strat poniesionych w wyniku zdarzeń losowych i sytuacji kryzysowych oraz klęsk żywiołowych lub ekologicznych.....	30
2.9.1	Pomoc udzielona osobom poszkodowanym w wyniku klęski żywiołowej – powódź.....	31
2.9.1.1	Kontrola prawidłowości wykorzystania przez osoby poszkodowane zasiłków celowych przyznanych w związku z wystąpieniem powodzi	32
2.9.2	Pomoc udzielana w ramach programu pomocy dla rodzin rolniczych	32
2.10	Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi	32
2.10.1	Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	33
2.10.2	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	33
2.10.3	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi	34
2.11	Realizacja projektu systemowego pod nazwą „Pora na aktywność” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	35
2.12	Realizacja projektu „Małopolska strefa aktywizacji i zatrudnienia”	38
2.13	Praca socjalna „na ulicy” w środowisku osób małoletnich zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i demoralizacją.....	39
2.13.1	Realizacja projektu „Streetwork – skuteczny kontakt”	39
2.13.2	Zlecenie zadania prowadzenia pracy socjalnej Centrum Profilaktyki i Edukacji Społecznej PARASOL	40
2.14	Realizacja programu Rewitalizacji Społecznej „Pod Parasolem Kazimierza”	41
2.15	Program Edukacyjny na Rzecz Społeczności Romskiej w Polsce	41
2.16	Program Zdrowotny – dofinansowanie do zakupu leków i środków higienicznych, pielęgniarka romska	42
2.17	Organizacja i koordynacja wolontariatu w MOPS.....	42
2.18	Punkt obsługi osób niesłyszących.....	43
2.19	Prowadzenie postępowań w sprawach ustalenia prawa do świadczeń z opieki zdrowotnej.....	43
2.20	Powództwa o roszczenia alimentacyjne.....	43
2.21	Pochówki na koszt Gminy Miejskiej Kraków.....	44
2.22	Budowanie sieci oparcia dla rodzin z osobą chorą psychicznie – przygotowanie do realizacji programu „Znaczenie rodziny”	44
2.23	Współpraca dla rozszerzenia oferty wsparcia dla klientów.....	45
2.23.1	Pomoc uzyskana w ramach „akcji”	45
2.23.2	Współpraca z partnerami	46
2.23.2.1	Porozumienie o współpracy w zakresie pomocy lokatorom mieszkań komunalnych w regulowaniu zaległości	46
2.23.2.2	Współpraca w ramach programu „Krakowska Karta Rodzinna 4+”	46

2.23.3	Wsparcie działalności charytatywnej	47
2.24	Zadania z zakresu integracji i reintegracji zawodowej i społecznej realizowane wobec osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Kluby Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej.....	49
2.24.1	Klub Integracji Społecznej MOPS	49
2.24.2	Nadzór nad realizacją zadania polegającego na prowadzeniu Klubu Integracji Społecznej.....	50
2.24.3	Wsparanie zadań realizowanych przez Centrum Integracji Społecznej.....	51
2.25	Pomoc na rzecz osób bezdomnych	51
2.25.1	Zapewnienie schronienia.....	52
2.25.1.1	Placówki czasowego zakwaterowania i mieszkania chronione dla osób bezdomnych prowadzone na zlecenie GMK52	
2.25.1.2	Wsparanie działalności charytatywnej w zakresie pomocy bezdomnym.....	54
2.25.2	Świadczenia na rzecz bezdomnych	56
2.25.3	Praca socjalna z osobami bezdomnymi metodą streetworkingu.....	57
2.25.4	Organizacja wieczery wigilijnej dla osób bezdomnych	57
2.25.5	Grupowe formy wsparcia osób bezdomnych - GWAB	57
3	Pomoc specjalistyczna	59
3.1	System specjalistycznego wsparcia dziecka i rodziny	59
3.1.1	Działania o charakterze profilaktycznym – placówki opiekuńczo - wychowawcze wsparcia dziennego.....	60
3.1.1.1	Realizacja projektu „Huta nie tylko Sendzimira”	60
3.1.2	Zapewnienie opieki całodobowej dzieciom jej pozbawionym	61
3.1.2.1	Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego.....	61
3.1.2.2	Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze	61
3.1.2.3	Niezawodowe rodziny zastępcze	61
3.1.2.4	Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze	62
3.1.3	Usamodzielnienie wychowanków rodzin zastępczych i placówek oraz kontynuowanie nauki	63
3.1.4	Mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych	64
3.1.5	Wydatki z tytułu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	65
3.1.6	Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze	65
3.1.7	Interwencja Kryzysowa	65
3.1.8	Poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne i terapia rodzin.....	66
3.1.8.1	Poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne realizowane przez MOPS	66
3.1.8.2	Poradnictwo psychologiczne i terapia rodzin realizowane przez ośrodki poradnictwa i terapii prowadzone przez organizację pozarządową na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków.	67
3.1.9	Poradnictwo telefoniczne	68
3.2	Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej.....	68
3.2.1	Dzienne ośrodki wsparcia dla osób starszych.....	68
3.2.2	Rodzinne domy pomocy.....	69
3.2.3	Domy Pomocy Społecznej	69
3.2.4	Środowiskowe domy samopomocy	71
3.2.5	Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi	71
4	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	74
4.1	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	74
4.2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.....	75
4.3	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	75
4.4	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.	75
4.5	Pozostałe działania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych	76
4.5.1	Kiermasze Świąteczne.....	76
4.5.2	Konkurs fotograficzny „Hobby drogą do zawodu – Kraków jesienią”.....	76
5	Inne działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.....	78
5.1	Realizacja pozostałych rządowych programów pomocy uczniom	78
5.1.1	Rządowy program pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne ustanowiony uchwałą nr 154/2011 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2011 r.	78
5.2	Aplikowanie o środki w trybie konkursowym	78
5.3	Otwarte nabory partnerów spoza sektora finansów publicznych w celu realizacji projektów konkursowych	79
5.4	Współpraca międzynarodowa.....	81
5.4.1	Współpraca z miastem Frankfurt nad Menem.....	81
5.4.2	Współpraca z miastem Lipsk.....	81
5.4.3	Pozostała współpraca międzynarodowa	82
5.5	Projekt PROGRESS „Zwiększenie dostępu do środowiskowych form opieki dla osób starszych mieszkających w domach”	82
5.6	Staże i praktyki studenckie realizowane w MOPS.....	82
5.7	Kandydaci na kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych oraz opiekunów prawnych.....	83
5.8	Wypłacanie wynagrodzenia dla opiekunów prawnych dla osób całkowicie ubezwłasnowolnionych	83
5.9	Konferencje, seminaria, wykłady	83
5.10	Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji pracowników MOPS	84

5.10.1	Zmiany w zakresie naboru na stanowisko aspiranta pracy socjalnej	86
5.11	Współpraca z mediami.....	86
5.12	Serwis internetowy MOPS Kraków	87
6	Ważniejsze przedsięwzięcia zapewniające ciągłość funkcjonowania oraz utrzymanie infrastruktury	89
6.1	Wdrożenie systemów informatycznych.....	89
6.2	Obsługa organizacyjna Ośrodka	89
6.3	Zamówienia publiczne.....	89
6.4	Realizacja zakupów usług, konserwacji i dostaw	90
6.5	Działania związane z utrzymaniem infrastruktury MOPS	90

1 Informacje ogólne

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać samodzielnie. Zadaniem pomocy społecznej jest również podejmowanie działań zapobiegających tym sytuacjom. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka; podejmuje również działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia się rodzin i osób oraz ich integracji ze środowiskiem.

MOPS, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, wchodzi w skład Systemu Pomocy Społecznej Gminy Miejskiej Kraków, utworzonego uchwałą Nr XIII/106/99 Rady Miasta Krakowa z dnia 17 marca 1999 r. w sprawie Systemu Pomocy Społecznej Miasta Krakowa, zmienionej uchwałą Nr XCIV/888/01 Rady Miasta Krakowa z dnia 5 grudnia 2001 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie działa na podstawie Statutu przyjętego uchwałą Nr LXIII/579/04 Rady Miasta Krakowa z dnia 20 października 2004 roku oraz Regulaminu Organizacyjnego zatwierdzonego zarządzeniem Nr 1460 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 9 sierpnia 2005 roku (z późn. zm.) - tekst oraz teksty zmian dostępne na stronie mops.krakow.pl.

Wśród zadań pomocy społecznej znajduje się przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, rozwój i prowadzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej, rozwijanie nowych form pomocy społecznej w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W 2011 r. miały miejsce istotne zmiany w zakresie działania MOPS dotyczące funkcjonowania systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Do 31 grudnia 2011 r., funkcjonowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną regulowane było przepisami ustawy o pomocy społecznej. Od dnia 1 stycznia 2012 r. zadania mające na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom określa, przyjęta w dniu 9 czerwca 2011 r., ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przepisy ustawy powołują instytucję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, do którego zadań należy między innymi prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia powyższej funkcji, organizowanie szkoleń dla kandydatów. Z instytucją organizatora związana jest funkcja koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, którego zadaniem jest szeroko rozumiane wsparcie i pomoc osobom prowadzącym rodzinne formy pieczy.

W zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej wprowadzona została nowa forma organizacyjna – rodzinny dom dziecka, który zapewnia opiekę i wychowanie nie więcej niż 8 dzieciom.

Ponadto ustawa zapewnia osobom sprawującym funkcję rodziny zastępczej lub osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka odpowiednie wsparcie przez między innymi zabezpieczenie prawa do przerwy w wykonywaniu obowiązków. Zapisy ustawy wprowadzają ponadto nowe rozwiązanie, mające na celu wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej – rodziny pomocowe. Zadanie rodzin pomocowych ma polegać przede wszystkim na wsparciu rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka w sytuacjach czasowej niemożności wypełniania przez nie opieki nad dziećmi.

Zmianie ulega również wysokość pomocy przeznaczonej na utrzymanie dziecka w rodzinnych formach pieczy zastępczej – w rodzinach spokrewnionych wynosi ona nie mniej niż 660 zł, natomiast w zawodowych i niespokrewnionych – 1 000,00 zł.

W odniesieniu do instytucjonalnej pieczy zastępczej, zgodnie z zapisami ustawy, do roku 2020 placówki opiekuńczo – wychowawcze mają zostać przekształcone w małe formy, dla nie więcej niż 14 dzieci, w których warunki życia będą zbliżone do domowych.

Przywołany akt prawny zakłada stopniowe wprowadzanie zasady, że w placówkach opiekuńczo – wychowawczych nie mogą przebywać dzieci do 10 roku życia. Dzieci te, w

przypadku konieczności odłączenia od rodziny biologicznej, umieszczane będą wyłącznie w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Wyjątek od tej zasady stanowić będą jedynie dzieci ze zróżnicowanych wiekowo rodzeństw oraz te, które z uwagi na potrzebę oddziaływań terapeutycznych lub rehabilitacyjnych będą musiały przebywać w specjalistycznych jednostkach.

Zgodnie z ustawą, z dniem 1 stycznia 2012 r., zlikwidowane zostały publiczne ośrodki adopcyjno – opiekuńcze. Jednocześnie zadanie prowadzenia powyższych jednostek zostało przejęte przez samorząd województwa.

W 2011 r., w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty”, znaczące zmiany zaszły również w zakresie realizacji Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Do momentu wejścia w życie przedmiotowego rozporządzenia do zakładania „Niebieskiej Karty” zobowiązana była policja oraz instytucje pomocy społecznej, „Niebieska Karta” w pomocy społecznej stanowiła natomiast załącznik do wywiadu środowiskowego. Na podstawie znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 2010 r. oraz powyższego rozporządzenia uprawnienia do wszczynania procedury „Niebieskie Karty”, oprócz policji i pomocy społecznej, przyznane zostały również instytucjom oświaty, służby zdrowia i Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie realizuje zadania wynikające z:

- ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku,
- ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 roku,
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 roku.

W zakresie rehabilitacji społecznej MOPS realizuje zadania, których celem jest ograniczenie skutków niepełnosprawności, poprzez dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, rehabilitacji dzieci i młodzieży oraz kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Realizacja przez MOPS zapisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym odbywa się poprzez prowadzenie Klubu Integracji Społecznej funkcjonującego w strukturze organizacyjnej MOPS, nadzór nad realizacją zadań publicznych zleconych przez Gminę Miejską Kraków niepublicznemu klubowi integracji społecznej oraz wsparcie realizacji zadań Centrum Integracji Społecznej, któremu Gmina Miejska Kraków udziela dotacji na działalność.

Realizacja zadań publicznych Gminy Miejskiej Kraków w sferach: pomocy społecznej, integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i działalności charytatywnej może być zlecana podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych (podmiotom niepublicznym). Formy zlecenia to:

- powierzenie podmiotowi niepublicznemu realizacji całego zadania wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji,
- wspieranie wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

Zgodnie z art. 249 ust.3 oraz ust. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009, Nr 157 poz. 1240), od 1 kwietnia 2010 roku, środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację zadań dysponuje Wydział Spraw Społecznych UMK, który przekazuje je wykonawcom zleceń (podmiotom niepublicznym).

MOPS nadal ogłasza i rozstrzyga konkursy na realizację zadań, kontroluje realizowane przez podmioty niepubliczne zadania oraz nadzoruje poprawność ich rozliczania.

Perspektywę wieloletnią w zakresie zadań pomocy społecznej wyznacza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2007-2013, przyjęta Uchwałą Nr 51/07 Rady Miasta Krakowa z dnia 31 stycznia 2007 roku. Strategia została zaktualizowana w 2010 roku Uchwałą nr 1335/10 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 maja 2010 roku, w sprawie przyjęcia Harmonogramu Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2010 – 2013.

W 2011 r. w sferze zainteresowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie znalazło się około 5% mieszkańców Krakowa. Z pomocy społecznej skorzystało 20 774 krakowskich rodzin. W skład tych rodzin wchodziły 37 234 osoby. Pomocą objęto między innymi 5 228 rodzin z dziećmi, a 5 853 to rodziny emerytów i rencistów. Świadczenia pomocy społecznej przyznano 20 007 osobom, w tym świadczenia pieniężne przyznano 12 482 osobom, a niepieniężne 10 822 osobom. Wśród świadczeń niepieniężnych najczęściej udzielano pomocy w formie posiłku, schronienia, usług opiekuńczych, porad prawnych i psychologicznych.

Głównymi powodami przyznania pomocy były: długotrwała lub ciężka choroba – 8 865 rodzin, niepełnosprawność – 8 440 rodzin, bezrobocie – 5 035 rodzin, sytuacja kryzysowa – 4 815 rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 3 192 rodzin.

1.1 Plan wydatków Systemu Pomocy Społecznej

Zadania GMK realizowane przez system pomocy społecznej	Wykonanie 31.12.2011 r.
1	2
wydatki bieżące, w tym:	241 213 808 zł
<i>środki własne*</i>	176 827 353 zł
<i>dotacja z budżetu państwa</i>	55 262 967 zł
<i>dotacja na realizację projektów współfinansowanych z UE</i>	9 123 488 zł
wydatki inwestycyjne, w tym:	1 171 630 zł
<i>środki własne</i>	1 150 771 zł
<i>dotacja z budżetu państwa</i>	- zł
<i>dotacja na realizację projektów współfinansowanych z UE</i>	20 859 zł
Suma	242 385 438 zł

* wykazano również wydatki ujęte w planie finansowym SO

Zadania GMK realizowane przez MOPS	Wykonanie 31.12.2011 r.
1	2
wydatki bieżące, w tym:	101 273 768 zł
<i>środki własne</i>	58 226 141 zł
<i>dotacja z budżetu państwa</i>	33 924 139 zł
<i>dotacja na realizację projektów współfinansowanych z UE</i>	9 123 488 zł
wydatki inwestycyjne, w tym:	54 550 zł
<i>środki własne</i>	33 691 zł

<i>dotacja z budżetu państwa</i>	- zł
<i>dotacja na realizację projektów współfinansowanych z UE</i>	20 859 zł
Suma	101 328 318 zł
Zadania GMK realizowane przez jednostki pomocy społecznej	Wykonanie 31.12.2011 r.
1	2
wydatki bieżące, w tym:	96 608 020 zł
<i>środki własne</i>	75 269 192 zł
<i>dotacja z budżetu państwa</i>	21 338 828 zł
<i>dotacja na realizację projektów współfinansowanych z UE</i>	- zł
wydatki inwestycyjne, w tym:	1 117 080 zł
<i>środki własne</i>	1 117 080 zł
<i>dotacja z budżetu państwa</i>	- zł
<i>dotacja na realizację projektów współfinansowanych z UE</i>	- zł
Suma	97 725 100 zł

Dotacje dla organizacji pozarządowych realizowane przez Wydział Spraw Społecznych	Wykonanie 31.12.2011 r.
Środki własne Gminy Miejskiej Kraków	35 730 954,57 zł
Środki z Budżetu Państwa	7 611 065,20 zł
Suma końcowa	43 342 019,77 zł

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są również przez organizacje pozarządowe. W 2011 r., niezależnie od dotacji przekazanych przez Gminę, zapewniły one środki własne w wysokości 4 647 522,08 zł, co pozwoliło zmniejszyć wydatki Gminy Miejskiej Kraków lub zwiększyć zakres rzeczowy realizowanych zadań.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych są współfinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (środki pozabudżetowe). W roku 2011 wysokość środków PFRON wyniosła 13 646 170,00 zł, w tym środki przeznaczone na realizację przez MOPS zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wyniosły 13 064 170,00 zł, a środki przeznaczone na realizację przez GUP zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej – 582 000,00 zł.

1.2 Realizacja dochodów Gminy Miejskiej Kraków w zakresie pomocy społecznej

Dochody Gminy Miejskiej Kraków	Wykonanie dochodów 31.12.2011 r.
1	2
Dochody zrealizowane przez MOPS	6 962 889,92 zł
Dochody zrealizowane przez publiczne jednostki pomocy społecznej	10 862 745,30 zł

Domy Pomocy Społecznej	10 156 728,48 zł
Pozostałe jednostki	706 016,82 zł
Dochody zrealizowane przez system pomocy społecznej	17 825 635,22 zł

1.3 Nowe zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2011 roku

Od września 2011 r. MOPS, po przekazaniu przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa, realizuje zadanie polegające na przyznawaniu pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej, a także rządowy program pomocy uczniom „Wyprawka szkolna”.

1.3.1 Pomoc materialna o charakterze socjalnym

Pomoc materialna o charakterze socjalnym przysługuje:

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia,
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży, upośledzonej w stopniu głębokim uczestniczącej w zajęciach rewalidacyjno - wychowawczych, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, realizując odpowiednio obowiązek szkolny i obowiązek nauki – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,
- uczniom szkół niepublicznych nie posiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,
- słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym przyznawana jest w formie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego.

1.3.1.1 Stypendia szkolne

O stypendium szkolne może ubiegać się uczeń, jeżeli spełnia łącznie poniższe warunki:

- miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia nie jest większa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), tj. 351,00 zł,
- w rodzinie ucznia występują negatywne okoliczności, w szczególności: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, alkoholizm, narkomania,
- jego miejscem zamieszkania jest Gmina Miejska Kraków.

Stypendium szkolne przyznawane jest na wniosek rodziców, pełnoletniego ucznia, dyrektora szkoły, a także może być przyznane z urzędu. Stypendium szkolne może być udzielone w formie:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą, w szczególności kosztów nauki języków obcych, zajęć sportowych, tanecznych, recytatorskich, wycieczek szkolnych, wyjść do kin i teatrów organizowanych przez szkołę,
- pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności: zakupu podręczników, zeszytów, przyborów szkolnych, tornistra, plecaka, stroju na zajęcia wychowania fizycznego, atlasów, encyklopedii, słowników, instrumentów muzycznych, pokrycie abonamentu internetowego i innych uznanych przez dyrektora za niezbędne w trakcie edukacji szkolnej,
- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania, w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz słuchaczy kolegiów, w szczególności kosztów zakwaterowania, przejazdu.

Wysokość stypendium szkolnego została określona Zarządzeniem Nr 56/2011 Dyrektora MOPS w Krakowie z dnia 25.10.2011 r. w sprawie ustalenia wysokości stypendiów szkolnych za okres wrzesień – grudzień roku szkolnego 2011/2012 i ustalenia wysokości zasiłku szkolnego w roku szkolnym 2011/2012 dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Kraków. Wysokość stypendium szkolnego na okres wrzesień – grudzień 2011 r. ustalono, mając na uwadze kwotę przyznanych na ten cel środków z budżetu państwa, w maksymalnej wysokości przewidzianej w przepisach ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz Regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Krakowa, stanowiącym załącznik do Uchwały Nr XXI/254/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 6 lipca 2011 r. tj.:

- 182,00 zł miesięcznie dla ucznia z rodziny, w której miesięczny dochód na osobę w rodzinie wynosi do 200,00 zł – kategoria I,
- 136,50 zł miesięcznie dla ucznia z rodziny, w której miesięczny dochód na osobę w rodzinie wynosi powyżej 200,00 zł do 351,00 zł.

W okresie od września do grudnia 2011 r. rozpatrzono 2 109 wniosków o przyznanie stypendium szkolnego oraz przyznano 1 816 stypendiów szkolnych.

Stypendium realizowane jest poprzez refundację poniesionych kosztów tj. warunkiem wypłaty stypendium jest przedstawienie faktur lub rachunków wystawionych na nazwisko ucznia lub wnioskodawcy i zaakceptowanych przez upoważnionego pracownika MOPS. Na tej podstawie wypłacono 1 780 stypendiów szkolnych, w tym:

- 947 stypendiów dla uczniów szkół podstawowych,
- 502 stypendia dla uczniów gimnazjów,
- 324 stypendia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- 7 stypendiów dla uczniów pozostałych szkół, np. kolegiów

Na wypłatę stypendiów szkolnych w okresie wrzesień – grudzień 2011 r. przeznaczono kwotę 869 000,13 zł.

1.3.1.2 Zasiłek szkolny

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego tj. zdarzenia nagłego, nieprzewidywalnego, niezależnego od wnioskodawcy, które wywoła przynajmniej przejściową trudną sytuację materialną rodziny ucznia. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia losowego uzasadniającego przyznanie świadczenia.

Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

Wysokość zasiłku szkolnego w okresie od września do grudnia roku szkolnego 2011/2012 ustalono w maksymalnej wysokości przewidzianej przez przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty tj. 455,00 zł.

W okresie od września do grudnia 2011 r. rozpatrzono 56 wniosków o przyznanie zasiłku szkolnego, natomiast przyznano i wypłacono 44 zasiłki szkolne, w tym:

- 19 zasiłków dla uczniów szkół podstawowych,
- 14 zasiłków dla uczniów gimnazjów,
- 10 zasiłków dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- 1 zasiłek dla uczniów pozostałych szkół, np.: kolegiów

W okresie wrzesień – grudzień 2011 r. na wypłatę zasiłków szkolnych przeznaczono kwotę 19 915,00 zł.

1.3.2 Rządowy program pomocy uczniom w 2011 r. „Wyprawka szkolna” ustanowiony uchwałą nr 68/2011 Rady Ministrów z dnia 25 maja 2011 r.

W ramach programu udzielano pomocy na zakup podręczników dla uczniów klas I-III szkół podstawowych oraz klas III gimnazjum, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 351 zł lub występowały przesłanki określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej m.in. bezrobocie i niepełnosprawność. Pomocy udzielano również uczniom słabowidzącym, niesłyszącym oraz z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

Wnioski o przyznanie pomocy za zakup podręczników składane były przez rodziców lub opiekunów prawnych ucznia w szkole, do której uczęszczał. Szkoły, po weryfikacji wniosków, przekazywały do Ośrodka listy uczniów zakwalifikowanych do objęcia pomocą w ramach programu. Na podstawie ww. list MOPS przekazał środki finansowe szkołom z przeznaczeniem na wypłatę świadczeń. Wyprawkę szkolną wypłacano do wysokości przedstawionych faktur, rachunków, paragonów oraz oświadczeń o zakupie podręczników. Maksymalna kwota wyprawki szkolnej wahała się, w zależności od rodzaju szkoły do której uczęszczał uczeń, od 180,00 zł do 390,00 zł.

Pomoc w ramach programu przyznano łącznie dla 2 147 uczniów uczęszczających do 143 szkół, w łącznej wysokości 473 799,47 zł (z tego dla 595 uczniów słabowidzących, niesłyszących oraz upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim w kwocie 147 528,30 zł).

Tabela: Liczba uczniów, którzy otrzymali pomoc w ramach programu rządowego „Wyprawka szkolna” i wysokość wypłaconej pomocy w roku 2011

Klasa	Dofinansowanie z tytułu spełniania kryterium dochodowego oraz występowania przesłanek z art. 7 ustawy o pomocy społecznej		klasa	Dofinansowanie z tytułu niepełnosprawności		Łącznie	
	Liczba uczniów	Koszt zakupu podręczników		Liczba uczniów	Koszt zakupu podręczników	Liczba uczniów	Koszt zakupu podręczników
1	2	3	4	5	6		
I SP	395	70 570,37 zł	I-III SP	81	14 362,50 zł	x	x
II SP	411	73 802,65 zł	IV-VI SP	87	14 941,56 zł	x	x
III SP	372	66 362,70 zł	Gimnazjum	169	47 515,63 zł	x	x

III Gimnazjum	374	115 535,45 zł	Pozostałe	258	70 708,61 zł	x	x
RAZEM	1 552	326 271,17 zł	x	595	147 528,30 zł	2 147	473 799,47 zł

1.4 Wizyta Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz Komisarza Unii Europejskiej w MOPS

W październiku 2011 r. w Krakowie przebywała ponad czterystuosobowa grupa delegatów z krajów Unii Europejskiej na Dorocznej Konwencji Europejskiej Platformy Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Dwie spośród wizyt studyjnych zaplanowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej odbyły się w placówkach MOPS. Klub Integracji Społecznej na os. Słonecznym 15 gościł Pana Laszlo Andora, komisarza UE ds. zatrudnienia, spraw społecznych i wykluczenia społecznego. Towarzyszyli mu Minister Pracy i Polityki Społecznej Pani Jolanta Fedak, Sekretarz Stanu w MPiPS Pan Jarosław Duda i dyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej Pani Krystyna Wyrwicka. W wizycie uczestniczyli również komisarze europejscy z Belgii, Grecji, Luksemburga, Holandii, Rumunii, Włoch, Węgier i Polski oraz akredytowani przedstawiciele branżowych mediów europejskich. Przedstawiciele, głównie ministerstw pracy i spraw społecznych, działacze organizacji pozarządowych i pracownicy naukowcy z Czech, Finlandii, Wielkiej Brytanii, Francji, Portugalii, Węgier, Włoch, Norwegii, Estonii i Słowenii odwiedzili PAL „Sikorki”.

MOPS, jako jedyny podmiot z Krakowa realizujący projekt systemowy, zaprezentował efekty pracy z beneficjentami. Uzyskane po zakończeniu Konwencji pozytywne opinie z MPiPS potwierdziły wysoką jakość oraz efektywność wsparcia udzielanego uczestnikom projektu.

1.5 Nagrody i wyróżnienia

1.5.1 Wyróżnienie dla projektu „Pora na aktywność”

W 2011 r. MOPS otrzymał wyróżnienie za projekt „Pora na aktywność” w ramach II edycji konkursu „Kopalnia PO(KL)mysłów” w kategorii projekty skierowane do osób znajdujących się w wyjątkowo trudnej sytuacji na rynku pracy. Celem konkursu było promowanie projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanych na terenie województwa małopolskiego, oraz rezultatów wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Ponadto projekt „Pora na aktywność” został wyróżniony jako projekt realizowany w partnerstwie z jednostkami z sektora finansów publicznych i jednostkami spoza sektora finansów publicznych. Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie przyznał MOPS premię za partnerstwo w kwocie 1 550 496,56 zł.

1.5.2 Wyróżnienia i nagrody uzyskane w ramach wolontariatu

Rok 2011 został ogłoszony Europejskim Rokiem Wolontariatu. MOPS jako instytucja zrzeszająca wolontariuszy wzięła udział w 2 konkursach organizowanych z tej okazji przez Sieć Centrów Wolontariatu w Polsce i adresowanych do wolontariuszy oraz organizacji i placówek współpracujących z wolontariuszami. W ramach 11 edycji konkursu Barwy wolontariatu pt. „Wolontariat – nowe spojrzenie na pracę społeczną” wyróżnionych zostało 5

wolontariuszy MOPS. W konkursie „Organizacja Przyjazna Wolontariuszom”, który miał na celu wyróżnienie organizacji pozarządowych i placówek publicznych współpracujących z wolontariuszami, MOPS w Krakowie został uhonorowany certyfikatem „Organizacja Przyjazna Wolontariuszom”.

MOPS wziął również udział w organizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie Małopolskim Konkursie pt. „Działać, służyć, czerpać radość - rzecz o wolontariacie”. W kategorii *Najciekawsza sylwetka wolontariusza w obszarze pomocy społecznej* wolontariusze MOPS zajęli I i III miejsce. Pozostali wolontariusze zgłoszeni przez MOPS zostali wyróżnieni.

1.6 Pozyskiwanie środków poza budżetem miasta na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w roku 2011

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie uzyskał w ramach konkursów Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dofinansowanie w wysokości 83 370,00 zł, na realizację 2 projektów dotyczących opieki nad dzieckiem i rodziną, (*szczegóły w rozdziale „Pomoc środowiskowa” str.21 , „Pomoc specjalistyczna ”str. 60).*

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu I Zatrudnienie i Integracja Społeczna, Działania 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej, MOPS pozyskał środki w wysokości 1 784 200,00 zł na realizację pilotażowego programu rewitalizacji społecznej pt. „Pod Parasolem Kazimierza” (*szczegóły w rozdziale „Pomoc środowiskowa” str. 41).*

W 2011 r. MOPS kontynuował realizację 2 projektów konkursowych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: „Streetwork – skuteczny kontakt” oraz „Małopolska strefa aktywizacji i zatrudnienia” (*szczegóły w rozdziale „Pomoc środowiskowa” str. 39 oraz str. 38).*

Ośrodek kontynuuje również realizację projektu systemowego „Pora na aktywność”(*szczegóły w rozdziale „Pomoc środowiskowa” str. 35).*

Tabela: Projekty realizowane w 2011 r. ze środków zewnętrznych

Tytuł projektu	Wykonanie na 31.12. 2011
„Grupa profilaktyczno teatralna dla młodzieży”	13 285,26 zł
„Huta nie tylko Sendzimir”	70 000 zł
„Pod Parasolem Kazimierza”	53 263 zł
„Małopolska strefa aktywizacji i zatrudnienia”	141 166 zł
„Streetwork- skuteczny kontakt”	905 101 zł
„Pora na aktywność”	8 044 816 zł
SUMA	9 227 631 zł

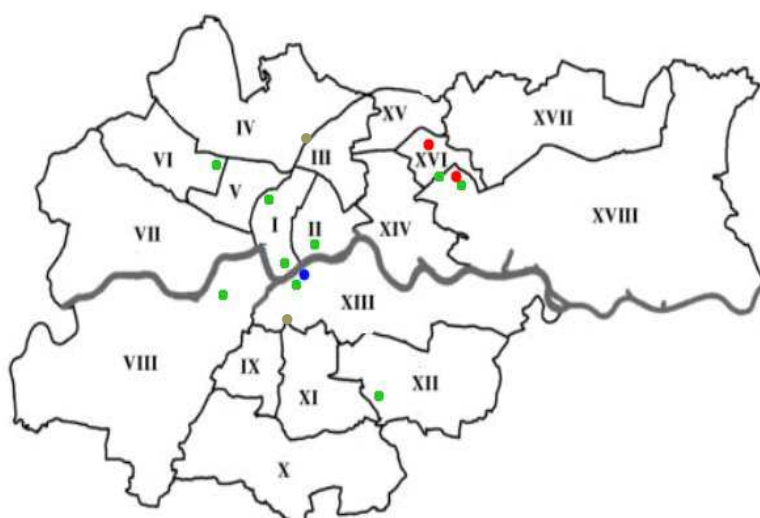
**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krakowie za rok 2011**

**Rozdział:
Pomoc środowiskowa**

2 Pomoc środowiskowa

Realizacja celów pomocy społecznej odbywa się przede wszystkim poprzez świadczenie pracy socjalnej oraz wspieranie klientów świadczeniami pieniężnymi. Działania pracowników pomocy społecznej służą przede wszystkim wzmocnieniu klientów, odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz organizowaniu warunków sprzyjających temu celowi. Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną, diagnozuje sytuację oraz określa plan pomocy na jej rzecz. Podejmowane działania są zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji.

Najważniejsze elementy wsparcia osób i rodzin w środowisku

- Klub Integracji Społecznej w strukturze MOPS
- Klub Integracji Społecznej niepubliczny
- Filie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie
- Centrum Integracji Społecznej

2.1 Praca socjalna

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Fundamentalnym świadczeniem pomocy społecznej, służącym realizacji powyższych celów, wzbudzającym aktywność osób i rodzin znajdujących się trudnej sytuacji życiowej jest niewątpliwie praca socjalna.

Praca socjalna jest procesem, którego celem jest wywołanie zmian, modyfikacja sposobu funkcjonowania osoby, jej otoczenia, wzmacnianie potencjału osób, rodzin do przezwycięzania trudnej sytuacji życiowej, wsparcie w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Aby powyższe założenia mogły zostać spełnione działania podejmowane przez pracownika muszą mieć charakter intencyjny tj. muszą być zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji i zmierzać do realizacji ustalonych celów. Nie jest możliwe skuteczne oddziaływanie na jednostkę bez dogłębego rozpoznania (diagnozy) sytuacji, w jakiej się znajduje, jej zasobów i deficytów, bez określenia w jakich obszarach jej funkcjonowania występują trudności i jakie

są ich przyczyny. Zebranie informacji na temat występujących w rodzinie problemów, zasobów i ograniczeń rodziny oraz jej otoczenia umożliwi zaplanowanie działań, które będą adekwatne do sytuacji, a w konsekwencji będą służyć rodzinie w rozwiązaniu sytuacji problemowych, z jakimi się boryka.

Zaprojektowane, w oparciu o rozebraną przez pracownika sytuację, działania są następnie realizowane zarówno przez osobę/rodzinę jak i pracownika socjalnego.

W celu umożliwienia dokonywania pomiaru ilościowego prowadzonej pracy socjalnej podejmowane działania ewidencjonowane są w systemie informatycznym.

W 2011 r. pracą socjalną objętych zostało 17 050 rodzin, w stosunku do których pracownicy socjalni podjęli 138 200 działań (w 2010 roku zrealizowanych zostało 63 145 działań na rzecz 17 228 rodzin)

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej podejmują działania w tych obszarach funkcjonowania, w których osoba/rodzina napotyka trudności, których nie jest w stanie samodzielnie pokonać i wymaga wsparcia.

W 2011 r. pracownicy najczęściej podejmowali działania w obszarach:

- funkcjonowania rodziny tj. relacji w rodzinie, prowadzenia gospodarstwa domowego, funkcjonowania rodziny w środowisku,
- funkcjonowania osoby tj. relacji osoby z niepozostającymi we wspólnym gospodarstwie domowym członkami rodziny, w tym rodziną mieszkającą oddzielnie,
- zdrowia, w tym zdrowia psychicznego,
- pracy.

W ramach pracy socjalnej prowadzonej z osobami i rodzinami pracownicy socjalni podejmowali działania polegające na: wsparciu, towarzyszeniu, rzecznictwie na rzecz klientów, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, edukacji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego. W ramach wsparcia udzielanego osobom i rodzinom szczególnie istotna jest współpraca z innymi specjalistami tj. wykorzystanie zarówno zasobów osobowych wewnętrznych instytucji, jak i korzystanie z zasobów zewnętrznych. Pracownicy socjalni realizując pracę socjalną współpracują z innymi specjalistami zatrudnionymi w MOPS, w tym w ramach programów specjalistycznej pracy socjalnej tj. skierowanej do wybranej grupy osób/rodzin – Program pracy z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi czy Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Stale rozwijana jest również współpraca ze specjalistami zatrudnionymi w innych instytucjach czy organizacjach, szczególny nacisk położony został na wykorzystywanie pracy metodą zespołów interdyscyplinarnych.

W praktyce główną metodą pracy, stosowaną w ramach pracy socjalnej, jest metoda pracy z indywidualnym przypadkiem – osobą/rodziną. Praca z grupą oraz praca ze środowiskiem lokalnym realizowana jest głównie w ramach punktów aktywności lokalnej realizowanych w ramach PAL oraz w ramach projektów socjalnych.

2.1.1 Kontrakt socjalny – narzędzie pracy socjalnej

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o zawarty z rodziną/osobą kontrakt socjalny, czyli pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy. W 2011 r. realizowane były 1 452 kontrakty, w tym 746 kontraktów realizowanych było w ramach POKL. Kontrakt socjalny wyznacza kierunki pracy z osobą/rodziną poprzez wyznaczenie celów oraz działań, które mają służyć ich realizacji. Kontrakt socjalny jest narzędziem aktywizacji, wzbudzania motywacji klientów w

kierunku zmiany swojej trudnej sytuacji życiowej. W ramach zawierania kontraktów pracownik socjalny wspólnie z osobą/rodziną nie tylko określa występujące trudności, ale przede wszystkim skupia się na wydobyciu mocnych stron osoby, jej umiejętności, dotychczasowych osiągnięć. Dodatkowo, w przypadku rodzin, kontrakt pełni funkcję integracyjną.

W 2011 r. zakończone zostały 582 kontrakty socjalne. W 78 przypadkach realizacja kontraktu doprowadziła do osiągnięcia wyznaczonych celów i usamodzielnienia osoby/rodziny. W przypadku 170 zakończonych w 2011 r. kontraktów wyznaczone cele zostały osiągnięte, ale osoba/rodzina nadal objęta jest pomocą MOPS. Powyższa sytuacja wynika z faktu, że w przeważającej części tych przypadków trudna sytuacja rodzin wynika z występowania kilku problemów, które muszą być rozwiązywane w pewnej kolejności – zazwyczaj dopiero usunięcie jednej trudności warunkuje możliwość rozpoczęcia pracy w kolejnych obszarach funkcjonowania rodziny.

W ramach realizacji POKL prowadzona jest ocena zmian w funkcjonowaniu klientów uczestniczących w projekcie, w tym osób i rodzin, w pracy z którymi zastosowany został kontrakt socjalny. Wskaźnikami, w oparciu o które prowadzona jest analiza są m.in.:

- sprawność w pełnieniu ról społecznych,
- sprawna organizacja dnia codziennego,
- dotrzymywanie terminów,
- dotrzymywanie zobowiązań,
- korzystanie z sieci kontaktów społecznych,
- poziom kompetencji komunikacyjnych.

Oceniane jest funkcjonowanie klienta zarówno przed przystąpieniem do projektu, jak i po jego zakończeniu. Ocena poziomu natężenia danej kompetencji jest prowadzona przez pracownika socjalnego przed rozpoczęciem udziału w projekcie.

Analiza danych zawartych w kartach oceny funkcjonowania społecznego (514 kart) oraz kartach oceny efektywności i racjonalności zastosowanych instrumentów aktywnej integracji (IAI) - za rok 2011 – 340 kart, pozwala na stwierdzenie, że kontrakt socjalny daje wymierne, pożądane efekty w kształtowaniu nowych nawyków, postaw, wzorów zachowań w obszarach określonych przez wskaźniki funkcjonowania społecznego, w procesie usamodzielnienia się klientów. Przeprowadzona analiza wskazuje, że kontrakt socjalny spełnia rolę motywującą do lepszej samoorganizacji. Dowodem na to są zmiany postaw beneficjentów w takich kwestiach, jak dotrzymywanie terminów i zobowiązań, w których znaczna i zdecydowana zmiana wystąpiła u kolejno 30% i 23 %. 13% manifestuje średni poziom zmian, tak więc w sumie możemy powiedzieć o zapoczątkowanym procesie zmiany sposobu myślenia, wartościowania, aktywizacji, większej otwartości wobec otoczenia.

40% analizowanej populacji – osób, które zakończyły udział w projekcie prezentuje wyraźną zmianę zachowań w sferze interakcji społecznych, umiejętności komunikacji społecznej, sposobu postrzegania siebie, a co za tym idzie wzrostu samooceny, co z kolei ma pozytywny wpływ na aktywność społeczną. Biorąc pod uwagę fakt, że osoby realizujące kontrakt borykają się z wieloma problemami egzystencjalnymi, często nakładającymi się, potęgując ich życiową bezradność, śmiało można mówić o pozytywnych efektach i realizacji zamierzonych celów w procesie usamodzielnienia, czego dowodem w sferze zawodowej jest podejmowanie pracy, nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy, podnoszenie kwalifikacji a nawet założenie spółdzielni pracy, a w sferze społeczno – kulturowej nabycie umiejętności racjonalnego gospodarowania czasem wolnym, korzystanie z instytucji kulturalnych, nawiązywanie nowych kontaktów społecznych, poprawa relacji rodzinnych, poznanie swoich „słabych i mocnych stron”, poznanie i korzystanie z instytucji oferujących pomoc społeczną, inicjowanie działań w społeczności lokalnej. W sferze zdrowotnej zwiększenie higieny, przestrzeganie zaleceń lekarskich i terminów wizyt.

Można stwierdzić, że rysuje się wyraźna tendencja dotycząca ścisłej korelacji pomiędzy wskaźnikami funkcjonowania społecznego i polegająca na tym, że np. wzrost poziomu kompetencji komunikacyjnych generuje aktywność społeczną i zawodową, pomaga sensowniej organizować życie codzienne, przełamuje izolację społeczną, a także, zwiększając samoorganizację beneficjentów, uczy nowych, pożądaných wzorów zachowań.

Jak wynika z analizy danych kontrakt socjalny jest efektywnym narzędziem realizacji projektu „Pora na aktywność”. Widoczny proces usamodzielnienia jest zauważalny u 66% klientów, w tym: u 7 % nastąpiła zupełna, pozytywna zmiana, u 37% - wyraźna zmiana, a u 22% - średnia zmiana.

2.1.2 Kierowanie do sądów wniosków o stwierdzenie potrzeby umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osób chorujących psychicznie bez ich zgody

Na podstawie art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2011 nr 231 poz. 1375) MOPS kieruje do sądu wnioski o przyjęcie bez zgody do szpitala psychiatrycznego osób chorych psychicznie, których dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że nieprzyjęcie do szpitala spowoduje znaczne pogorszenie ich stanu zdrowia psychicznego, bądź które są niezdolne do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a uzasadnione jest przewidywanie, że leczenie w szpitalu psychiatrycznym przyniesie poprawę ich stanu zdrowia. W 2011 r. MOPS wniósł do sądów rejonowych 26 wniosków dotyczących takich osób, w tym 14 postępowań zakończyło się wydaniem postanowienia o skierowaniu do szpitala psychiatrycznego bez zgody, w 8 przypadkach postępowanie nie zostało zakończone. Natomiast 4 uczestników postępowania w efekcie złożenia wniosku przez MOPS podjęło dobrowolnie leczenie.

2.1.3 Kierowanie do sądów wniosków dotyczących wydania postanowienia o potrzebie umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody

W przypadku, gdy osoba wymagająca skierowania do domu pomocy społecznej, ze względu na swój stan zdrowia, nie jest zdolna do świadomego wyrażenia na to zgody lub w przypadku, gdy na skutek choroby psychicznej nie wyraża zgody na skierowanie do placówki, a brak opieki zagraża jej życiu – MOPS na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2011 Nr 231 poz. 1375) występuje do sądu opiekuńczego z wnioskiem o skierowanie do domu pomocy społecznej bez zgody strony. W 2011 r. wniesiono 88 takich wniosków.

2.1.4 Inne działania realizowane w ramach pracy socjalnej

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni Filii MOPS realizowali również zadania polegające na:

- występowaniu do sądów z wnioskiem o wydanie zarządzeń w sprawie nieletnich. W 2011 r. wystąpienia Filii MOPS do Sądu Rodzinnego dotyczyły 169 dzieci, sąd podjął postanowienia o umieszczeniu 22 dzieci w różnorodnych formach opieki nad dzieckiem,
- uzyskiwaniu zgody na podjęcie leczenia odwykowego – 181 osób uzależnionych od alkoholu, objętych działaniami pracowników, podjęło leczenie odwykowe. Jednocześnie 33 osoby z rodzin z problemem uzależnienia podjęły terapię współuzależnienia.

2.2 Realizacja programu pracy z rodziną z problemami opiekuńczo - wychowawczymi

Program pracy z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, wprowadzony do stosowania Poleceniem służbowym nr 17/2010 Dyrektora MOPS w Krakowie z dnia 19 marca 2010 r., realizowany jest od kwietnia 2010 r.

Celem programu jest przede wszystkim wzmocnienie rodzin wieloproblemowych w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a przez to zapobieganie sytuacjom objęcia dziecka opieką i wychowaniem poza rodziną oraz stwarzanie warunków umożliwiających powrót dziecka do rodziny biologicznej poprzez przygotowanie rodziców do prawidłowego pełnienia funkcji rodzicielskich.

Program realizowany jest przez pracowników socjalnych oraz specjalistów pracy socjalnej z rodziną Filii MOPS. W 2011 r. pomocą w ramach programu objętych zostało 271 rodzin. W ramach poszerzania wsparcia rodzin przeżywających trudności w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zorganizowane zostały 3 cykle warsztatów edukacyjnych dla rodziców, w celu podniesienia ich kompetencji rodzicielskich. Tematyka warsztatów dotyczyła wpływu określonych postaw rodzicielskich, stosowanych metod wychowawczych na zachowanie dzieci, wzajemnych relacji w rodzinie, komunikacji w rodzinie, potrzeb dziecka w zależności od okresu jego rozwoju, identyfikacji przyczyn występujących problemów wychowawczych, edukacyjnych, kształtowania kompetencji wychowawczych i społecznych, konstruktywnych modeli postępowania w grupie i środowisku zamieszkania. Warsztaty były prowadzone przez specjalistów pracy socjalnej z rodziną w zasobach lokalowych Ośrodka. W dotychczasowym okresie realizacji programu w 13 przypadkach dzieci powróciły do rodzin biologicznych.

2.3 Realizacja „Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”

MOPS realizuje Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zatwierdzony w dniu 12 maja 2010 r. przez Radę Miasta Krakowa, uchwałą Nr C/1334/10 w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miejskiej Kraków. Szczegółowe zasady realizacji Programu, w ramach zadań pomocy społecznej, zostały określone w zarządzeniu Prezydenta Miasta Krakowa nr 1681/2010 z dnia 9 lipca 2010 r.

Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), uchwały Nr VIII/65/11 Rady Miasta Krakowa z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania oraz zarządzenia Nr 892/2011 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 10.05.2011 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany imiennie skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu powołani zostali przedstawiciele Sądu Okręgowego, Straży Miejskiej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Krakowskiego Instytutu Psychoterapii, Wydziału Edukacji, Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej-Stowarzyszenie „Dobra Nadzieja”, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Biura Ds. Ochrony Zdrowia, Komendy Miejskiej Policji, Ośrodka dla Osób Dotkniętych Przemocą Caritas Archidiecezji Krakowskiej, Wydziału Spraw Społecznych oraz Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Rodziny i Polityki Społecznej. W 2011 r. Zespół zbierał się czterokrotnie. Przyjął 12 uchwał, powołał lokalne grupy robocze realizujące Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w poszczególnych Filiach MOPS oraz, od wejścia w życie tj. 18 października 2011 r. procedury

„Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty”, opracowuje wytyczne do procedury „Niebieskie Karty” dla podmiotów realizujących procedurę.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty” spowodowało zmiany w realizacji Programu, w tym również organizacyjne. Powołane zostały kancelarie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego mieszczące się w siedzibach poszczególnych Filii MOPS, gdzie kierowane są Niebieskie Karty wpływające do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego z danego terenu. Zgodnie z rozporządzeniem do indywidualnych przypadków powołuje się grupy robocze, które realizują procedurę „Niebieskie Karty”.

W całym 2011 r., w ramach realizowanego Programu, osoby doświadczające przemocy miały możliwość uzyskania szybkiej i wszechstronnej pomocy, zgłaszając się do pracownika socjalnego w Filii MOPS.

Program realizowany jest w szczególności poprzez:

- wdrażanie procedury Niebieskiej Karty w pomocy społecznej (do wejścia w życie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty” z dniem 18 października 2011 r.),
- zapewnienie wsparcia dla osób dotkniętych przemocą,
- udzielanie poradnictwa socjalnego, psychologicznego i prawnego dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- działania korekcyjno – edukacyjne skierowane do sprawców przemocy,
- działania informacyjno – edukacyjne skierowane do ogółu społeczności lokalnej i grup ryzyka,
- pracę z rodzinami dotkniętymi przemocą metodą zespołów interdyscyplinarnych,
- organizację szkoleń dla specjalistów pracujących z rodziną metodą zespołów interdyscyplinarnych.

Do czasu wejścia w życie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty”, do Programu włączane były rodziny, w stosunku do których istniało podejrzenie zaistnienia przemocy, były zagrożone przemocą, diagnoza sytuacji rodzinnej wskazywała, iż w przeszłości dochodziło do aktów przemocy lub założona była Niebieska Karta w oparciu o wcześniej obowiązujące rozporządzenie. Od wprowadzenia w 2011 r. procedury „Niebieskie Karty” zasadniczym powodem kierowania do Programu stało się założenie Niebieskiej Karty dla osoby dotkniętej przemocą.

W 2011 r. w ramach realizacji Programu:

- działaniami objęto 2 538 osób z 818 rodzin dotkniętych przemocą bądź zagrożonych występowaniem przemocy w rodzinie,
- w rodzinach dotkniętych przemocą 294 razy podejmowano interwencję, czyli nieplanowane wejście w środowisko, na podstawie informacji wewnątrzinstytucjonalnej bądź otrzymanej z zewnątrz, w celu udzielenia natychmiastowej pomocy,
- w okresie od stycznia do października 2011 r. pracownicy socjalni założyli 135 Niebieskich Kart,
- po wejściu w życie procedury „Niebieskie Karty” do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, od wszystkich podmiotów zobowiązanych do realizacji procedury, wpłynęły 162 Niebieskie Karty,
- zrealizowano 4 646 wizyt w rodzinach dotkniętych przemocą w ramach comiesięcznego monitoringu,
- w przypadku 321 rodzin (w tym w 2011 r. 151 nowych rodzin) powołane zostały grupy specjalistów, w ramach których odbyło się 315 spotkań specjalistów pracujących metodą zespołu interdyscyplinarnego,

- funkcjonowało 7 grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie prowadzonych przez pracowników MOPS w Krakowie. W spotkaniach grup wsparcia uczestniczyły łącznie 64 osoby dotknięte przemocą. Celem spotkań grup wsparcia jest nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach przemocy, zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów przemocy oraz podniesienie motywacji do korzystania z dostępnych form wsparcia i pomocy na terenie miasta Krakowa,
- osobom z rodzin dotkniętych przemocą udzielano porad: 6 814 porad udzielili pracownicy socjalni, 1 458 psychologowie i 1 294 prawnicy,
- kontynuowano realizację programu korekcyjno – edukacyjnego „Praca ze sprawcą przemocy”, który jest elementem Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie - celem działań jest nabycie umiejętności rozpoznawania własnych emocji, nabycie wiedzy na temat przemocy, jej rodzajów, konsekwencji i umiejętności rozpoznawania zachowań przemocowych, a także wypracowanie alternatywnych sposobów radzenia sobie ze złością i innymi negatywnymi emocjami, nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania złości oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych. W programie uczestniczyło 24 sprawców przemocy,
- funkcjonowały 4 Punkty Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, które oferują poradnictwo, możliwość uzyskania wsparcia oraz informacji na temat instytucji i osób pomagających osobom uwikłanym w przemoc. Punkty mieszczą się w siedzibach Filii Nr 1,3,7 i 9 MOPS funkcjonują pięć razy w tygodniu po cztery godziny, w tym również po godzinach pracy Ośrodka. Dyżury w punktach pełnią wymiennie: prawnik, psycholog oraz pracownik socjalny.

Program w roku 2011 finansowany był przez Gminę Miejską Kraków – 241 400,00 zł oraz Małopolski Urząd Wojewódzki – 241 238,00 zł.

2.3.1 Realizacja projektu „Grupa profilaktyczno - teatralna dla młodzieży”

Od 01.08.2011 r. do 31.12.2011 r., w ramach zadania publicznego współfinansowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, MOPS realizował projekt pn. „Grupa profilaktyczno – teatralna dla młodzieży”. Głównym celem projektu była poprawa społecznego funkcjonowania 15 osób w wieku 15 - 19 lat pochodzących z rodzin dotkniętych przemocą z terenu Krakowa.

W trakcie realizacji projektu przekazywano uczestnikom wiedzę na temat postępowania w przypadku agresji, zasad skutecznego reagowania w sytuacjach przemocy w rodzinie, umiejętności zastępowania agresji oraz lokalnego systemu wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.

W ramach projektu zrealizowany zostały wyjazdowy trening komunikacji interpersonalnej, trening zastępowania agresji oraz warsztaty z podstaw aktorstwa.

W zajęciach udział wzięło łącznie 15 beneficjentów.

Łączny koszt projektu wyniósł 28 099,61 zł, z czego kwotę 13 285,26 zł stanowiła dotacja z MPiPS, natomiast kwota 14 814,35 zł pochodziła ze środków własnych Gminy Miejskiej Kraków.

2.4 Projekty socjalne realizowane na rzecz klientów przez filie MOPS i Dział Pomocy Bezdomnym MOPS

Pracownicy socjalni MOPS na podstawie rozeznanych potrzeb osób objętych pomocą społeczną opracowują i wdrażają działania mające na celu reintegrację społeczną i aktywizację członków społeczności lokalnej. Projekty służą również przełamaniu stereotypu klientów

pomocy społecznej oraz samego Ośrodka. Tworzone z myślą o poszczególnych grupach odbiorców projekty socjalne realizowane są dla dzieci i młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych, rodzin (w tym niepełnych i wielodzietnych), rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Projekty realizowane są w formie spotkań informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców, cyklicznych dyżurów specjalistów oraz pracowników socjalnych. W ramach projektów socjalnych tworzone są i prowadzone grupy wsparcia oraz grupy samopomocowe. Projekty dotyczą również integracji społecznej – organizowane są imprezy o charakterze otwartym dostępne dla wszystkich osób zainteresowanych i chętnych, które umożliwiają podejmowanie wspólnych działań, bez podziału na klientów Ośrodka i osoby nie korzystające ze wsparcia. Służą zaktywizowaniu osób oraz zachęceniu ich do udziału w życiu społecznym, wyrażania się na forum publicznym i większego zaangażowania w działania na rzecz własnego środowiska lokalnego.

Projekty socjalne realizowane w celu reintegracji społecznej dotyczą w szczególności kształtowania i wzmacniania kompetencji społecznych, osobistych i komunikacyjnych osób korzystających z pomocy. Realizacja niektórych projektów odbywa się w formie spotkań okolicznościowych, wycieczek oraz udziału w wydarzeniach o charakterze kulturalnym lub społecznym. W ramach projektów budowana jest sieć współpracy z podmiotami działającymi w środowisku lokalnym. Środki na realizację projektów socjalnych w znakomitej większości są pozyskiwane przez Ośrodek z zewnętrznych źródeł, w tym od sponsorów.

W 2011 r. realizowano łącznie 77 projektów socjalnych i doraźnych projektów socjalnych (63 projekty socjalne oraz 14 doraźnych projektów socjalnych), w tym:

- 9 projektów związanych z tworzeniem i prowadzeniem grup wsparcia oraz grup samopomocowych,
- 47 projektów, które miały na celu reintegrację społeczną klientów MOPS i ich rodzin,
- 12 projektów dotyczących tworzenia sieci współpracy z podmiotami działającymi w środowisku lokalnym, specjalistami innych instytucji
- 9 projektów odnoszących się do integracji ze środowiskiem.

Łącznie, spośród osób objętych wsparciem Ośrodka, w projektach socjalnych uczestniczyło 2 872 osoby.

Opisy przykładowych projektów socjalnych:

„Klub Seniora” Filia Nr 1

Projekt jest realizowany od 2008 r., skierowany do osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych. Celem projektu jest poprawa funkcjonowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez zwiększenie uczestnictwa w życiu zbiorowym i umożliwienie korzystania z różnorodnych form aktywności społecznej. Dla osób uczęszczających do klubu organizowane są spotkania okolicznościowe, zajęcia usprawniające ruchowo, zajęcia plastyczne oraz spotkania informacyjno-edukacyjne ze specjalistami różnych dziedzin, przedstawicielami instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych. W ramach realizacji projektu odbywają się również wyjścia do teatru, kina, muzeum oraz udział w innych wydarzeniach kulturalnych miasta, a także wycieczki krajoznawcze.

W 2011 r. ramach projektu zorganizowano:

- cykl spotkań (1 x w miesiącu) „Klubu Seniora” – uczestniczyło 81 osób,
- cykl zajęć gimnastycznych na basenie zwiększających aktywność fizyczną uczestników (1 x w miesiącu) - uczestniczyło 30 osób,

- cykl spotkań edukacyjnych o tematyce zdrowotnej, kulturalnej, rozrywkowej, informacyjnej przygotowanych we współpracy ze Stowarzyszeniem działającym przy Akademii Pełni Życia, studentami wydziału pedagogiki UJ - uczestniczyło 30 osób,
- cykl spotkań artystyczno-manualnych - uczestniczyło 15 osób,
- cykliczne lekcje muzealne – uczestniczyło 15 osób,
- imprezy tematyczne „Dzień Babci i Dziadka”, „Dzień Kobiet”, „Wigilia” - uczestniczyło 40 osób,
- wycieczkę krajoznawczą do Miechowa – Raławic – Proszowic - uczestniczyło 50 osób,
- kurs komputerowy - uczestniczyło 21 osób,
- kurs tańca oraz zajęcia gimnastyczne- ćwiczenia usprawniające ruchowo - uczestniczyło 20 osób,
- 4 wycieczki po Krakowie z przewodnikiem PTTK – uczestniczyło 40 osób.

„Blżej kultury” Filia Nr 2

Projekt ma charakter długoterminowy, jego realizacja kontynuowana jest od roku 2010. Celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez kontakt z innymi osobami, połączone z uczestnictwem w kulturze i sztuce, dającym możliwość aktywnego udziału w życiu społecznym. Dzięki podejmowanym działaniom przełamane zostały cechujące adresatów projektu, bezradność i poczucie alienacji. Wspólne wyjścia do teatru i opery zainicjowały zmianę wizerunku zarówno własnego jak również zmianę myślenia społeczności o osobach niepełnosprawnych. W ramach realizacji projektu odbyły się 3 wyjścia: do Teatru Starego na spektakl pt. „Pijacy”, do Teatru Bagatela na spektakl „Między nami jest dobrze” oraz do Opery Krakowskiej na spektakl pt. „Bal maskowy”. Wsparciem objęto 59 osób.

„Nie kuś losu” Filia Nr 3

Cyklicznie realizowany od roku 2007 projekt porusza problematykę zagrożeń wynikających z zażywania przez dzieci i młodzież narkotyków, dopalaczy oraz spożywania alkoholu. W 2011 r. projekt poszerzono o dodatkową grupę docelową, którą oprócz młodzieży w wieku 13-18 lat stanowiły uzależnione osoby bezdomne. W grudniu 2011 r. w Kinoteatrze „Wrzos” odbyły się dwa półtoragodzinne warsztaty edukacyjne na temat zagrożeń wynikających z zażywania środków uzależniających, poprowadzone przez eksperta z zakresu narkotyków, leków i dopalaczy. Na zakończenie prowadzący przedstawił młodzieży kilkunastominutowy film będący podsumowaniem i ostrzeżeniem przed zażywaniem przez młodych ludzi m.in. dopalaczy. Łącznie udział w warsztatach wzięło 300 młodych osób z czterech gimnazjów.

Ponadto zaproszeni do udziału w projekcie muzycy znanych polskich zespołów rockowych opowiadali własne historie związane z karierą muzyczną i nałogami koncentrując się na uwrażliwieniu młodych słuchaczy na negatywne konsekwencje jakie niosą ze sobą uzależnienia. Realizacja projektu w odniesieniu do osób bezdomnych obejmowała spotkania w formie warsztatów edukacyjnych, prowadzone przez ekspertów z dziedziny toksykologii Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie, na które zaproszono uzależnione osoby bezdomne. Projekt zamknął koncert charytatywny na rzecz osób bezdomnych.

„Lato, lato czeka” Filia Nr 4

Celem projektu było uświadomienie uczestnikom tj. rodzinom z dziećmi mieszkającym w rejonach peryferyjnych Krakowa, że na jakość życia i codzienne funkcjonowanie wpływa wiele

czynników, w tym również wewnętrzna kondycja rodziny, jej miejsce w społeczności oraz aktywność społeczna. W ramach realizacji projektu, poprzez organizację ogólnodostępnej imprezy plenerowej, dążono do zwiększenia gotowości beneficjentów do udziału w życiu społecznym oraz zacieśnienia więzi rodzinnych poprzez wspólną zabawę i sportową rywalizację. Ponadto działania projektowe służyły kształtowaniu kompetencji społecznych dzieci i młodzieży oraz umiejętności wspólnego spędzania czasu wolnego z rówieśnikami i rodzicami. Projekt był również ukierunkowany na aktywizowanie podmiotów lokalnych do działań na rzecz społeczności, w szczególności na rzecz dzieci i młodzieży z rejonów peryferyjnych Nowej Huty.

Efektom realizacji projektu było zwiększenie motywacji rodzin do udziału w życiu społecznym, własna inicjatywa beneficjentów w tym zakresie oraz konsolidacja rodziny poprzez wzmocnienie więzi i wzrost kompetencji społecznych. W projekcie uczestniczyło 79 beneficjentów.

„Dzień Seniora” Filia Nr 5

Projekt adresowany był do osób powyżej 60 roku życia, zamieszkałych na terenie Dzielnicy VIII. Miał na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa tej grupy osób, poprzez ukazanie konsekwencji ryzykownych zachowań i wskazanie na postawy, które pozwalają unikać zagrożeń. Realizacja projektu obejmowała prelekcje przedstawicieli Policji, Straży Miejskiej i Straży Pożarnej, dotyczące potencjalnych zagrożeń związanych z codziennym funkcjonowaniem i sposobów przeciwdziałania im. Przygotowano również występ artystyczny oraz poczęstunek i paczki dla 80 beneficjentów projektu.

„Święta Rodziny” Filia Nr 6

Celem realizacji projektu było wzmocnienie rodzin objętych wsparciem Ośrodka. Uznając wspólne spędzanie czasu jako znaczącą wartość oraz element istotny dla prawidłowego funkcjonowania wszystkich członków rodziny zaproponowano rodzinom aktywny i wspólny udział w atrakcyjnych przedsięwzięciach. W ramach projektu zorganizowano piknik, podczas którego odbyły się gry, zabawy oraz konkursy sportowe i edukacyjne przeznaczone dla dzieci i dorosłych. Rodzice biorący udział w projekcie mogli wzmocnić swoje kompetencje opiekuńczo- wychowawcze poprzez nabycie wiedzy z zakresu kształtowania prawidłowych relacji i komunikacji z dziećmi, poszerzenie świadomości dotyczącej relacji w jakie wchodzi ich dzieci poza rodziną, zachowań prezentowanych wobec rówieśników, preferencji dotyczących sposobu spędzania czasu i obszarów podejmowanych aktywności. W projekcie uczestniczyło 50 osób.

„Przyjemne z pożytecznym” Filia Nr 7

Projekt miał na celu zaktywizowanie beneficjentów, uruchomienie potencjału twórczego i pobudzenie do podjęcia działań zmierzających do poprawy jakości własnego życia. Realizacja projektu polegała na zorganizowaniu spotkań grupy edukacyjno – wspierającej oraz zapewnieniu możliwości uczestnictwa w atrakcyjnych przedsięwzięciach. Beneficjenci mogli swobodnie wymieniać się swoimi doświadczeniami i posiadaną wiedzą, utrzymywać powstałe więzi i zawiązywać nowe znajomości, prezentować własną twórczość i swoje osiągnięcia. Uczestnicy mieli również okazję zasięgnąć opinii ekspertów i uzyskać pożyteczne informacje potrzebne do rozwiązywania własnych problemów życiowych. Z pomocy w ramach projektu skorzystały 54 osoby.

„Aktywni z ósemką” Filia Nr 8

Grupą społeczną, do której adresowany był projekt były dorosłe osoby niepełnosprawne. Projekt był kontynuacją dotychczasowych działań podejmowanych przez Filię nakierowanych na poprawę jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców dzielnicy XI. W ramach projektu zorganizowano, dla 50 osób, zajęcia integracyjno - rehabilitacyjne na basenie, łączące elementy rehabilitacji ruchowej i rehabilitacji społecznej oraz spotkania integracyjne, w formie wspólnych wyjść do ogrodu botanicznego oraz kina, pozwalające na wzmocnienie i podtrzymanie kontaktów społecznych nawiązanych w grupach.

„Przyjaciele” Filia Nr 9

Projekt realizowany jest od 3 lat, skierowany jest do osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Współpraca umożliwiła znalezienie wspólnej płaszczyzny porozumienia, wspieranie w beneficjentach potrzeby zmiany. Pozwoliła również odbudować i podtrzymać umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności i pełnienia ról społecznych. W ramach wsparcia informacyjnego dostarczono osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom informacji o specyfice niepełnosprawności, możliwościach jej kompensowania, rehabilitacji, przysługujących uprawnieniach i działalności instytucji, w których mogą uzyskać pomoc. Istotnym aspektem działań projektowych było wsparcie beneficjentów w rozwoju polegające na wyrównaniu szans w zakresie ich aktywności. Możliwość rozwoju oznaczała również sytuacje, w których osoby korzystające dotychczas z pomocy stawały się dawcami wsparcia. W 2011 r. w projekcie brało udział 49 osób.

„Akcja Zima” Dział Pomocy Bezdomnym

Projekt realizowany był we współpracy z Strażą Miejską, Policją oraz Regionalną Komendą Straży Ochrony Kolei - w okresach styczeń – luty oraz listopad - grudzień 2011 r. W pierwszym okresie celem głównym projektu było przeciwdziałanie zagrożeniu utraty zdrowia lub życia wskutek nadmiernego wychłodzenia organizmu osób bezdomnych przebywających w przestrzeni publicznej oraz miejscach niemieszkalnych na terenie Miasta Krakowa oraz zagrożeniu pożarami i zaccadzeniami wynikającymi z niewłaściwego korzystania z urządzeń grzewczych. Przeprowadzono 12 z planowanych 17 dyżurów z uwagi korzystne warunki pogodowe. Odwiedzono 97 miejsc pobytu osób bezdomnych, nawiązano 185 kontaktów, zidentyfikowano z nazwiska 92 osoby bezdomne. W drugim okresie realizacji celem projektu była poprawa funkcjonowania społecznego osób bezdomnych przebywających w przestrzeni publicznej na terenie Gminy Miejskiej Kraków, w okresie zimowym. Przeprowadzono monitoring miejsc pobytu osób bezdomnych i dokonano podziału na miejsca bezpieczne oraz na miejsca stwarzające zagrożenie dla przebywających w nich osób bezdomnych. Przeprowadzono 15 dyżurów, nawiązano 87 kontaktów, zidentyfikowano z nazwiska 59 osób bezdomnych.

2.5 Zadania priorytetowe dzielnic, dzielnicowe konkursy grantowe

Zadania priorytetowe dzielnic realizowane są bezpośrednio przez Ośrodek lub zlecane organizacjom pozarządowym w ramach otwartych konkursów ofert.

W 2011 r. MOPS realizował bezpośrednio 38 zadań priorytetowych, na które wydatkowano kwotę 310 757,85 zł. Zadania te polegały w szczególności na:

- realizacji projektów socjalnych, polegających m. in. na organizacji imprez, spotkań oraz wycieczek w ramach integracji środowiska lokalnego (np. obchodów Dnia Dziecka, Dnia Ojca, Dnia Seniora, organizacji spotkań wielkanocnych i wigilijnych dla osób objętych pomocą MOPS),
- doposażeniu placówki opiekuńczo – wychowawczej wsparcia dziennego „Iskierka” ul. Strzelców 9a/1, Młodzieżowego Ośrodka Rozwoju Społecznego, ul. Ptaszyckiego 6 oraz Dziennego Ośrodka Socjoterapii na os. Górali 19,
- dofinansowaniu wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z najuboższych rodzin,
- dofinansowaniu do zakupu przyborów i podręczników szkolnych dla dzieci z najuboższych rodzin,
- zakupie paczek żywnościowych i żywnościowo – towarowych dla najuboższych rodzin,
- udzieleniu pomocy na zakup opału.

W ramach konkursu ofert (tzw. granty dzielnic), wyłoniono 4 zadania z zakresu działalności charytatywnej i pomocy społecznej.

Zawarto 4 umowy, na łączną kwotę 23 000,00 zł, z następującymi podmiotami:

- Krakowski Związek Emerytów Rencistów i Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Krakowie os. Tysiąclecia 42; zadanie paczki żywnościowe dla członków związku z terenu Dzielnicy XV - kwota 4000 zł,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Oddziału Rejonowego Kraków – Podgórze (3 zadania: paczki żywnościowe dla najbardziej potrzebujących członków Związku z terenu Dzielnicy IX – kwota 8 000,00 zł; paczki żywnościowe dla najbardziej potrzebujących członków Związku z terenu Dzielnicy X – kwota 7 500,00 zł; integracja emerytów i rencistów zamieszkałych na terenie Dzielnicy X – kwota 3 500,00 zł)

Wszystkie umowy zostały rozliczone terminowo i zgodnie z zawartymi w nich warunkami.

2.6 Zadania powierzone dzielnicom w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych

W 2011 r. MOPS realizował 19 zadań powierzonych dzielnicom w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych, na które wydatkowano kwotę 80 302,37 zł. Zadania te realizowano w formie projektów socjalnych adresowanych do niepełnosprawnych mieszkańców Dzielnic II, V, VI, VII, VIII, XI, XIV, XV, XVI i XVII. W ramach realizacji zadań organizowano w szczególności wyjazdy oraz spotkania integracyjne dla osób niepełnosprawnych, w tym z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia.

2.7 Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym

W celu realizacji świadczeń pracownicy socjalni Filii MOPS przeprowadzili 44 101 wywiadów środowiskowych. Wydano 125 384 decyzje administracyjne. Świadczenia finansowe w środowisku lokalnym przyznano 10 685 osobom, z 10 272 rodzin. W rodzinach tych funkcjonowało w sumie 20 177 osób.

W celu zaspokojenia podstawowych potrzeb MOPS wspierał finansowo osoby i rodziny poprzez następujące świadczenia:

- zasiłek stały - przesłanki przysługiwania zasiłku stałego określa art. 37 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej. Pełnoletnia osoba samotnie gospodarująca lub pełnoletnia osoba pozostająca w rodzinie ubiegająca się o przyznanie zasiłku stałego musi kumulatywnie spełnić następujące przesłanki - musi być osobą niezdolną do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolną do pracy, co oznacza, że albo ukończyła 60

(kobieta) lub 65 (mężczyzna) rok życia, albo też legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, względnie innym orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy. Dochód osoby samotnie gospodarującej nie może przekraczać kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, to jest kwoty 477 zł. Zaś w przypadku osoby w rodzinie, dochód tej osoby, jak również dochód na osobę w rodzinie nie może przekraczać kryterium dochodowego osoby w rodzinie, to jest kwoty 351 zł. W przypadku osoby samotnie gospodarującej wysokość zasiłku stałego to różnica pomiędzy kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby. W przypadku osoby w rodzinie, wysokość zasiłku stałego to różnica pomiędzy kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie. W 2011 roku zasiłki stałe były finansowane w 80% z budżetu państwa oraz w 20% z budżetu Gminy Miejskiej Kraków. W 2011 r. wypłacono zasiłki stałe dla 3 417 osób, na łączną kwotę 11 916 246,42 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 3 487,34 zł.

- zasiłek okresowy - przesłanki przysługiwania zasiłku okresowego osobie samotnie gospodarującej lub rodzinie reguluje art. 38 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, osobie samotnie gospodarującej lub rodzinie, jeżeli dochód tej osoby lub rodziny jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Stosownie do art. 38 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy, zasiłek okresowy ustala się w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby. Zaś w przypadku rodziny zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. Przy czym kwota zasiłku nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny a dochodem osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. W 2011 r. wypłacono zasiłki okresowe dla 6 054 gospodarstw domowych, w których funkcjonowało 11 959 osób, na łączną kwotę 7 302 443,47 zł, średnia roczna wartość pomocy na gospodarstwo wyniosła 1 206,22 zł.
- składki na ubezpieczenie zdrowotne - Ośrodek jest zobowiązany do opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych za następujące grupy osób:
 - osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
 - osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego lub realizujące kontrakt socjalny, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
 - osoby bezdomne, wychodzące z bezdomności niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
 - osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objęte indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;

W 2011 r. zadanie to było finansowane w 80% z budżetu państwa oraz w 20% z budżetu Gminy Miejskiej Kraków. W 2011 r. opłacono składki dla 3 180 osób, na łączną kwotę 1 037 225,70 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 326,17 zł.

- zasiłki celowe i celowe specjalne - mogą być przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, na czynsz i inne opłaty mieszkaniowe, zakup niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu.

W 2011 r. wypłacono zasiłki celowe i celowe specjalne w kwocie łącznej 5 528 790,60 zł, dla 8 441 osób. Średnia wartość pomocy na osobę wyniosła 654,99 zł.

zasiłki celowe – dla osób, których dochód nie przekracza kryterium ustawowego, wypłacono m. in.:

- z przeznaczeniem na zakup odzieży dla 1 506 osób na łączną kwotę 227 536,59 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 151,09 zł, wypłacono 1 861 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 122,27 zł,
- z przeznaczeniem na zakup opału dla 968 osób na łączną kwotę 668 070,20 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 690,16 zł, wypłacono 1 220 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 547,60 zł,
- z przeznaczeniem na zakup leków dla 1 438 osób, na łączną kwotę 265 130,15 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 184,37 zł, wypłacono 3 277 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 80,91 zł,
- z przeznaczeniem na opłaty mieszkaniowe dla 2 556 osób na łączną kwotę 924 021,09 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 361,51 zł, wypłacono 7 910 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 116,82 zł,
- z przeznaczeniem na opłaty czynszowe dla 693 osób na łączną kwotę 263 881,26 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 380,78 zł, wypłacono 1 731 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 152,44 zł,
- z przeznaczeniem na zakup żywności dla 433 osób na łączną kwotę 176 415,00 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 407,42 zł, wypłacono 2 274 świadczenia, średnia wartość świadczenia wyniosła 77,58 zł.

zasiłki celowe specjalne – przyznawane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom, których dochód przekracza kryterium ustawowe – wypłacono m. in.:

- z przeznaczeniem na zakup odzieży dla 1 173 osób na łączną kwotę 184 066,00 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 156,92 zł, wypłacono 1 353 świadczenia, średnia wartość świadczenia wyniosła 136,04 zł,
- z przeznaczeniem na zakup opału dla 728 osób na łączną kwotę 410 061,53 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 563,27 zł, wypłacono 923 świadczenia, średnia wartość świadczenia wyniosła 444,27 zł,
- z przeznaczeniem na zakup leków dla 1 286 osób, na łączną kwotę 270 796,25 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 210,57 zł, wypłacono 3 005 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 90,12 zł,
- z przeznaczeniem na opłaty mieszkaniowe dla 2 501 osób na łączną kwotę 876 972,44 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 350,65 zł, wypłacono 7 011 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 125,09 zł,
- z przeznaczeniem na opłaty czynszowe dla 822 osób na łączną kwotę 300 495,69 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 365,57 zł, wypłacono 2 000 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 150,25 zł,
- z przeznaczeniem na zakup żywności dla 269 osób na łączną kwotę 93 402,35 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 347,22 zł, wypłacono 1 202 świadczenia, średnia wartość świadczenia wyniosła 77,71 zł.

Wykaz nie obejmuje świadczeń na rzecz bezdomnych. Pełny, ustawowy katalog świadczeń z pomocy społecznej zrealizowanych w 2011 roku w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), znajduje się w „Załączniku nr 1 do sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie za rok 2011”.

2.8 Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Ważnym elementem wsparcia finansowego osób i rodzin w środowisku lokalnym w 2011 r. był, z uwagi na skalę jego realizacji, rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2011 r. w ramach programu udzielono pomocy dla 19 859 osób w łącznej kwocie 14 677 278,99 zł.

2.8.1 Realizacja programu

Program realizowany jest w oparciu o ustawę z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w formie posiłków oraz zasiłków celowych na zakup żywności lub posiłku. Pomoc w ramach programu może być przyznana, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty 715, 50 zł, a w przypadku rodzin, dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 526,50 zł (tj. 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej).

Miasto Kraków zwiększyło dostępność do świadczeń w ramach programu poprzez podniesienie górnej granicy kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania wsparcia. Zgodnie z uchwałą Nr CVI/1073/06 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 kwietnia 2006 r. w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za świadczenia w postaci posiłków, osoby i rodziny, których dochód lub dochód na osobę w rodzinie przekracza 150 %, a jednocześnie nie przekracza 200 % kryterium dochodowego, tj. odpowiednio kwoty 954 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 702 zł dla osoby w rodzinie, pomoc w formie posiłku mogą otrzymać za odpłatnością w wysokości 25% kosztu posiłku. Zasady udzielania pomocy w ramach programu regulowały polecenia służbowe Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie w sprawie wprowadzenia zasad przyznawania pomocy w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z uwzględnieniem wytycznych wojewody oraz zaleceń NIK. W 2011 r., na podstawie decyzji administracyjnych, pomocą w formie posiłku objęto 7 841 osób na kwotę 5 295 896,57 zł, natomiast pomocą w formie świadczenia pieniężnego na zakup żywności lub posiłku objęto 15 132 osoby na kwotę 9 100 099,88 zł.

2.8.2 Spór pomiędzy Gminą Miejską Kraków a Wojewodą Małopolskim, powstały na kanwie ustaleń kontroli problemowej przeprowadzonej w MOPS w Krakowie

W 2011 roku zakończył się spór pomiędzy Gminą Miejską Kraków a Wojewodą Małopolskim, powstały na kanwie ustaleń kontroli problemowej przeprowadzonej w MOPS w Krakowie w dniach od 9 września do 13 listopada 2009 roku. Małopolski Urząd Wojewódzki kontrolował prawidłowość realizacji oraz wykorzystania środków finansowych w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2009 roku. Kontrolujący ustalili, że działanie MOPS polegające na przyznawaniu jednej osobie w tym samym okresie pomocy w formie gorącego posiłku oraz zasiłku celowego na zakup żywności było działaniem nieprawidłowym. Dyrektor MOPS, z uwagi na niezgodność ustalenia z obowiązującymi przepisami prawa, dwukrotnie odmówił podpisania protokołu kontroli. W dniu 05 maja 2010 roku Wojewoda Małopolski wszczął postępowanie w sprawie zwrotu przez Gminę Miejską Kraków części dotacji celowej otrzymanej w latach 2008 – 2009 na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W dniu 25 czerwca 2010 roku Wojewoda Małopolski wydał decyzję zobowiązującą Gminę do zwrotu do budżetu państwa łącznej kwoty 13 575,68 zł jako dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w roku budżetowym 2008 i w pierwszym półroczu 2009 roku.

W dniu 13 lipca 2010 roku Gmina Miejska Kraków złożyła odwołanie od ww. decyzji wskazując, że „nie miała miejsca sytuacja pobrania dotacji w nadmiernej wysokości, gdyż zarzuty wobec działań realizowanych przez MOPS w Krakowie w tym zakresie są całkowicie bezpodstawne”. W dniu 25 października 2010 roku Minister Finansów uchylił decyzję Wojewody i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. W wyniku ponownego postępowania Wojewoda Małopolski decyzją z 30 czerwca 2011 roku określił kwotę części dotacji celowej podlegającej zwrotowi przez gminę do budżetu państwa w wysokości 12 930,88 zł jako dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w roku budżetowym 2008 i w pierwszym półroczu 2009 roku. W dniu 19 lipca 2011 roku Gmina Miejska Kraków złożyła odwołanie od tej decyzji. W odwołaniu dokonano interpretacji treści art. 3 pkt 1 ustawy z 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w celem wykazania, że treść powołanego artykułu ustawy zezwala na zastosowanie w jednym przypadku równoległe dwóch form pomocy przewidzianych w tym artykule – odmiennie do stanowiska Wojewody Małopolskiego zawartego w decyzji z 25 czerwca 2010 roku.

Postępowanie w tej sprawie zakończyło się w dniu 30 września 2011 roku. Minister Finansów decyzją numer FS10/4135/3b/742/KUI/11/1086 uchylił w całości zaskarżoną decyzję Wojewody Małopolskiego i orzekł, że w niniejszej sprawie dotacja z budżetu państwa nie została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem.

2.8.3 Realizacja posiłków przyznawanych dzieciom na podstawie decyzji dyrektora szkoły

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka, o udzieleniu pomocy. Przyznanie pomocy, o której mowa powyżej, nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej. Środki na zakup posiłku, są przekazywane przez ośrodek pomocy społecznej na podstawie sporządzonej listy uczniów lub dzieci oraz liczby spożytych posiłków w przyjętym okresie rozliczeniowym.

W 2011 r. dożywianie w ramach art. 6a prowadziło 146 placówek. Z posiłków przyznawanych dzieciom na podstawie decyzji dyrektora szkoły skorzystało 944 dzieci, za które opłacono posiłki na łączną kwotę 281 282,54 zł.

2.9 Pomoc udzielana osobom i rodzinom z tytułu strat poniesionych w wyniku zdarzeń losowych i sytuacji kryzysowych oraz klęsk żywiołowych lub ekologicznych

Pomoc związana z wystąpieniem zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej udzielana jest osobom poszkodowanym na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej. W 2011 r. zdarzenie losowe było powodem przyznania pomocy 92 rodzinom. Najczęstszą przyczyną wystąpienia z wnioskiem o udzielanie pomocy był pożar lub kradzież.

Osoby doświadczające w wyniku zdarzenia losowego, poza pomocą finansową, objęte zostały również szeregiem innych działań mających na celu wsparcie w przezwyciężeniu trudnej sytuacji. W szczególności było to zapewnienie schronienia, zapewnienie opieki nad osobami zależnymi, udzielenie wsparcia specjalistycznego (pomoc psychologiczna i prawna), pomoc w

załatwieniu spraw urzędowych, a także kierowanie do organizacji i instytucji udzielających pomocy rzeczowej. Ponadto prowadzone były działania, w wyniku których w udzielanie pomocy na rzecz osób poszkodowanych włączone zostały osoby i podmioty działające w środowisku lokalnym.

Szczególne intensywne działania ze strony Ośrodka miały miejsce w związku z katastrofą lotniczą, w wyniku której spaleni uległ dom zajmowany przez 2 rodziny (łącznie 18 osób). Bezpośrednio od momentu zdarzenia prowadzone były działania interwencyjne dotyczące zabezpieczenia bieżących potrzeb osób poszkodowanych (organizowanie pomocy medycznej, psychologicznej, socjalnej, materialnej i rzeczowej), w tym przede wszystkim znalezienie schronienia dla 13-osobowej rodziny.

Kompleksowa pomoc skierowana do poszkodowanych rodzin obejmowała:

- zapewnienie pomocy psychologicznej świadczonej przez psychologów z Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- konsultacje z Wydziałem Mieszkalnictwa w sprawie wynajęcia domu dla jednej z poszkodowanych rodzin (pozostałe osoby uzyskały schronienie u najbliższej rodziny),
- pomoc w załatwieniu najpilniejszych spraw urzędowych: odtworzenie zniszczonych dokumentów (w tym celu zamówiony został fotograf, z którym udano się do rodzin, aby wykonać zdjęcia do dowodów osobistych, legitymacji szkolnych), pomoc w wypełnianiu dokumentów – wnioski o świadczenia rodzinne, stypendia szkolne itd.,
- dowożenie poszkodowanym rodzinom ciepłych posiłków przez okres dwóch tygodni,
- wsparcie ze strony specjalistów pracy socjalnej z rodziną w formie rozmów wspierających, towarzyszenia w czasie wizyt lekarskich z dziećmi,
- współpracę z organizacjami pozarządowymi, społecznością lokalną oraz firmami prywatnymi (z PKPS- w celu pozyskania odzieży, z PCK w celu zaopatrzenia rodziny w odzież, pościel, środki czystości, ręczniki; z Radą Dzielniczy, parafią, Ochotniczą Strażą Pożarną, przedstawicielami BUDOSTAL 2, Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania, IKEA, REAL 1, REAL 2, LEWIATAN, Piekarnią BUCZEK, FH „ZACHĘTA”, „BOSMAN”, Firmą „NUTRICIA”, Olkuską Fabryką Garnków w celu wyposażenia rodzin w niezbędny sprzęt AGD oraz meble)
- we współpracy MOPS z organizacją pozarządową Stowarzyszenie „Siemacha” uruchomione zostało konto bankowe, na które darczyńcy mogli przekazywać pomoc finansową dla poszkodowanych rodzin.

2.9.1 Pomoc udzielona osobom poszkodowanym w wyniku klęski żywiołowej – powódź

W 2011 r. MOPS kontynuował wypłatę świadczeń dla osób poszkodowanych w wyniku powodzi, która miała miejsce w 2010 r., zgodnie z wytycznymi Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie. Łącznie Ośrodek wypłacił 9 zasiłków celowych, w tym:

- 7 zasiłków w ramach środków z rezerwy celowej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ramach pomocy do 100 000,00 zł, przeznaczonej na remont lub odbudowę budynku lub lokalu (w 5 przypadkach dotyczyły one wypłaty drugiej raty pomocy, a w 2 przypadkach wypłaty całości pomocy),
- 2 zasiłki ze środków własnych Gminy w ramach pomocy do 20 000,00 zł, przeznaczonej na pokrycie kosztów remontu, zakupu materiałów i robocizny.

Łączna kwota wpłaconych w 2011 r. zasiłków wyniosła 282 387,35zł.

2.9.1.1 Kontrola prawidłowości wykorzystania przez osoby poszkodowane zasiłków celowych przyznanych w związku z wystąpieniem powodzi

Weryfikacja dokumentów rozliczeniowych przedłożonych przez osoby poszkodowane w związku z wystąpieniem powodzi, które otrzymały pomocą finansową z MOPS skutkowało w kilkunastu przypadkach stwierdzeniem nienależnie pobranego świadczenia i decyzją o żądaniu zwrotu. Na tej podstawie w 2011 r. MOPS zwrócił do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego część dotacji, w wysokości 25 899,65 zł przyznanej na wypłatę zasiłków celowych dla osób poszkodowanych w wyniku powodzi (dotyczy zwrotu świadczenia przez 8 osób poszkodowanych).

Ponadto poleceniem służbowym Dyrektora MOPS Nr 150/2011 z dnia 26.10.2011 r. powołana została komisja do spraw weryfikacji zakresu i rodzaju prac remontowo - budowlanych wykonanych przez osoby, które otrzymały pomoc w ramach dotacji do 20 i 100 tysięcy złotych na remont lub odbudowę budynku/lokalu mieszkalnego zniszczonego lub uszkodzonego wskutek wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. W skład komisji powołane zostały m.in. osoby z przygotowaniem zawodowym z zakresu prac budowlanych i remontowych. Do zadań Komisji należy weryfikacja zgodności pomiędzy zakresem i rodzajem szkód stwierdzonym w trakcie oględzin przeprowadzonych przez komisje szacujące straty i zamieszczonym w protokole z prac komisji oraz zakresem i rodzajem prac wyszczególnionym w kosztorysie a faktycznie wykonanymi przez świadczeniobiorcę pracami remontowo - budowlanymi w uszkodzonym budynku/lokalu.

W 2011 r. przeprowadzonych zostało 9 kontroli. Nieprawidłowości stwierdzono w 4 przypadkach, z czego w 2 została już wydana decyzja o stwierdzeniu nienależnie pobranego świadczenia i żądaniu zwrotu, w pozostałych przypadkach postępowania nie zostały jeszcze zakończone. W 2012 r. planowe są dalsze kontrolne.

2.9.2 Pomoc udzielana w ramach programu pomocy dla rodzin rolniczych

MOPS realizował pomoc dla rolników poszkodowanych w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2011 r., w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2011 r. huraganu, deszczu nawalnego lub przymrozków wiosennych.

Pomoc została przyznana 2 rodzinom poszkodowanym w związku z wystąpieniem deszczu nawalnego. Łączna wysokość udzielonej pomocy wynosiła 3 071,81 zł. Wysokość przysługującej pomocy została określona w przedmiotowym rozporządzeniu jako iloczyn kwoty obniżenia dochodu i intensywności pomocy brutto, o której mowa w art. 11 ust. 2 rozporządzenia nr 1857/2006.

2.10 Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi

Podstawą świadczenia wszystkich rodzajów usług jest decyzja administracyjna określająca: miejsce i okres świadczenia usług, rodzaje czynności wykonywanych w ramach usług, łączny czas wykonywania usług oraz wysokość i termin wnoszenia odpłatności. Usługi są świadczone przez 7 dni w tygodniu. Liczba godzin dziennie oraz liczba dni w tygodniu,

w których świadczone są usługi, jest określona indywidualnie, zależnie od sytuacji i potrzeb danej osoby (rodziny).

Zakres przyznawanych usług jest uzależniony od: stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej oraz potrzeb zgłaszanych przez osobę (rodzinę) objętą usługami.

W 2011 r. w Gminie Miejskiej Kraków usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowały podmioty wyłonione w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert.

2.10.1 Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

Wsparcie w formie usług opiekuńczych przeznaczone jest dla tych mieszkańców Krakowa, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawieni (samotność, niemożność zapewnienia właściwej opieki przez rodzinę). Usługi opiekuńcze obejmują czynności o charakterze gospodarczym i pielęgnacyjnym.

Kwestie dotyczące szczegółowych zasad przyznawania pomocy w formie usług opiekuńczych, zakresu czynności wchodzących w skład usług opiekuńczych oraz szczegółowych zasad ustalania wysokości odpłatności za usługi opiekuńcze reguluje Uchwała Nr XXI/272/07 Rady Miasta Krakowa z dnia 26 września 2007 roku (z późn. zm.).

W przypadku, gdy dochód osoby lub na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej (tj. 477 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 351 zł na osobę w rodzinie), usługi świadczone są nieodpłatnie. W pozostałych przypadkach stosuje się tabele odpłatności zamieszczone w uchwale. Odpłatność maksymalna (tj. 100%) wynosiła w 2011 r. 10,59 zł (Fundacja i PCK) lub 11,00 zł (PKPS) za godzinę.

Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczone były przez trzy podmioty:

- Fundację na Rzecz Chorych na SM im. Bł. Anieli Salawy w Krakowie ul. Dunajewskiego 5 (na terenie Dzielnic I – III Gminy Miejskiej Kraków).
- Małopolski Zarząd Wojewódzki Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Krakowie ul. Lenartowicza 14 (na terenie Dzielnic IV - VII Gminy Miejskiej Kraków),
- Małopolski Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Krakowie ul. Studencka 19 (na terenie Dzielnic VIII – XVIII Gminy Miejskiej Kraków).

W 2011 r. wykonano 757 050,50 godziny usług opiekuńczych. Na ten cel wydatkowano środki w wysokości 8 043 188,00 zł (niewykorzystana część dotacji została zwrócona przez realizatorów w styczniu 2012 r.). Pomocą w formie usług opiekuńczych objęto łącznie 2 228 osób, średnio w miesiącu 1 646 osób.

Zgodnie z umowami, realizatorzy zobowiązani byli zapewnić pracownikom minimalne wynagrodzenie w wysokości 7 zł brutto za godzinę pracy, a także średnie wynagrodzenie w wysokości 7,81 zł (Fundacja i PCK) oraz 7,82 zł (PKPS). Wymóg zapewnienia określonej stawki minimalnego i średniego wynagrodzenia opiekunów ma na celu zapewnienie właściwej jakości świadczonych usług opiekuńczych

2.10.2 Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem

zawodowym. Usługi te obejmują czynności polegające na: uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia oraz pielęgnacji jako wspieraniu procesu leczenia.

Szczegółowe zasady realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym również zasady ustalania wysokości odpłatności za usługi, określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz.1598 z późn. zm.).

W przypadku, gdy dochód osoby lub na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, (tj. 351 zł) specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są nieodpłatnie. W pozostałych przypadkach wysokość odpłatności ustalana jest na podstawie tabeli zawartej w rozporządzeniu. Odpłatność maksymalna (tj. 100%) wynosiła w 2011 r. 16 zł za godzinę.

Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w 2011 r. przez Fundację na Rzecz Chorych na SM im. Bł. Anieli Salawy. W 2011 r. wykonano 159 975,50 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w cenie 16,00 zł za godzinę. Na ten cel wydatkowano środki w wysokości 2 617 600,00 zł (niewykorzystana część dotacji została zwrócona przez realizatora w styczniu 2012 r.). Pomocą objęto łącznie 407 osób, średnio miesięcznie 293 osób.

Zgodnie z umową realizator zobowiązany był w 2011 r. zapewnić pracownikom minimalne wynagrodzenie w wysokości 10,50 zł brutto za godzinę pracy, a także średnie wynagrodzenie w wysokości 12,01 zł. Wymóg zapewnienia określonej stawki minimalnego i średniego wynagrodzenia opiekunów ma na celu zapewnienie właściwej jakości świadczonych specjalistycznych usług opiekuńczych.

2.10.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi

Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi przeznaczona jest dla rodzin zamieszkałych w Krakowie, w których wychowywane jest przynajmniej jedno dziecko niepełnosprawne i które, w związku z niepełnosprawnością dziecka, wymagają specjalistycznego wsparcia. Celem przyznania tej formy pomocy jest wsparcie rodziny w sposób umożliwiający zniwelowanie negatywnego wpływu niepełnosprawności dziecka na kształtowanie wzajemnych relacji pomiędzy członkami rodziny oraz na funkcjonowanie rodziny w otoczeniu społecznym.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone na terenie Gminy Miejskiej Kraków polegają w szczególności na:

- Wspieraniu rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia (motywowanie do aktywności, leczenia, wspieranie w codziennych czynnościach życiowych).
- Interwencji i pomocy w życiu w środowisku i rodzinie (pomoc w sytuacji kryzysowej, ułatwianie dostępu do edukacji i kultury).
- Wspieraniu i treningu w zakresie wspomaganie procesu leczenia (treningi dotyczące podawania leków, pielęgnacji osoby objętej pomocą, zachowania terminów badań).

Szczegółowe zasady ustalania wysokości odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz tryb ich pobierania, a także zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat określa Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr LXXIV/941/09 Rady Miasta Krakowa z dnia 3 czerwca 2009 r. W przypadku, gdy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej (tj. 351 zł), usługi świadczone są nieodpłatnie. W pozostałych przypadkach stosuje się tabelę odpłatności zamieszczoną w uchwale.

W 2011 r. zadanie to realizował Małopolski Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża. Zrealizowano 11 491 godzin usług w cenie 20,99 zł za godzinę. Na ten cel przekazano realizatorowi 241 196,09 zł. Pomocą objęto 38 rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi. Zgodnie z umową realizator w 2011 r. zobowiązany był zapewnić pracownikom minimalne wynagrodzenie w wysokości 12,30 zł brutto za godzinę pracy, a także średnie wynagrodzenie w wysokości 14,81 zł. Wymóg zapewnienia określonej stawki minimalnego i średniego wynagrodzenia opiekunów ma na celu zapewnienie właściwej jakości świadczonych specjalistycznych usług opiekuńczych.

2.11 Realizacja projektu systemowego pod nazwą „Pora na aktywność” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

W 2011 r. MOPS kontynuował realizację projektu systemowego w ramach Poddziałania 7.1.1 POKL - Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Głównym celem projektu jest wzmocnienie aktywności klientów MOPS i ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, prowadząc do ich usamodzielnia.

Projekt obejmuje szereg zróżnicowanych, ale powiązanych ze sobą wspólnym celem działań, w których, w 2011 r., udział brało 2 263 klientów MOPS. Są to następujące działania:

- realizacja kontraktów socjalnych przez klientów MOPS,
- prowadzenie programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- przygotowanie i realizacja programów aktywizacji lokalnej obejmującej mieszkańców dzielnic Krakowa i mieszkańców bloków socjalnych,
- prowadzenie działań promocyjnych i informacyjnych.

W 2011 r., w ramach zaprojektowanych działań, klienci MOPS mogli skorzystać z następujących form wsparcia:

- kursów zawodowych,
- warsztatów aktywizacji społecznej i kompetencji życiowych w formie stacjonarnej i wyjazdowej (realizowane przez wykonawców wyłonionych zgodnie z procedurą zamówień publicznych),
- usług asystenta rodzinnego adresowanych do rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze,
- zajęć prowadzonych przez KIS funkcjonujący w strukturach MOPS,
- poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez Dział Poradnictwa MOPS,
- doradztwa zawodowego prowadzonego przez KIS funkcjonujący w strukturach MOPS oraz przez wykonawcę zewnętrznego wyłonionego w przetargu,
- grup wsparcia,
- zajęć warsztatowych prowadzonych w WTZ-ach przez partnerów projektu, których działania były monitorowane i rozliczane przez MOPS.

W projekcie uczestniczyli klienci należący do następujących grup:

- samotni rodzice,
- osoby nadużywające alkoholu,
- młodzi w wieku 15 -24 lat zagrożeni wykluczeniem społecznym,
- osoby z problemem bezrobocia,
- rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- pracujący zagrożeni wykluczeniem społecznym,
- nieaktywni zawodowo z problemami psychosomatycznymi,
- niepełnosprawni,

- usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek,
- rodziny doświadczającej przemocy.

W 2011 r. na realizację działań przeznaczono 9 385 893,81 zł, z czego 7 944 923,67 zł to środki z UE. Umożliwiły one prowadzenie wsparcia na rzecz beneficjentów, finansowanie działań 11 partnerów prowadzących WTZ-y w zakresie niefinansowanym przez PEFRON oraz ujęcie kosztów pracy z beneficjentami projektu 160 pracowników socjalnych MOPS. Wydatki MOPS (wkład własny oraz inwestycje) wyniosły 8 714 515,00 zł.

W 2011 r., w wyniku podjętych działań, 66 osób uniezależniło się od pomocy społecznej, zatrudnienie znalazło 105 osób, 319 osób podjęło działania zmierzające do podjęcia pracy, 241 osób podniosło swoje kompetencje zawodowe, zwiększając w ten sposób swoje szanse na rynku pracy, 51 rodzin zakończyło planowaną dla nich pracę z asystentem rodzinnym, a usamodzielniało się 40 wychowanków. Te osiągnięcia beneficjentów poprzedzone zostały długoterminową pracą z wykorzystaniem różnorodnych form wsparcia, w tym warsztatów podnoszących kompetencje społeczne i zawodowe oraz kursów zawodowych. Program i formuła tych form wsparcia są tak opracowane, aby wychodziły naprzeciw oczekiwaniom beneficjentów ostatecznych i pomogły w osiągnięciu celu określonego w zawartym kontrakcie socjalnym.

Aby zwiększyć swoje szanse na rynku pracy klienci mogli ukończyć kursy zawodowe, uzupełniające lub dające dodatkowe uprawnienia, a nawet przyuczające do wykonywania nowego zawodu. W 2011 r. jedną z możliwości zdobycia nowego zawodu było ukończenie kursu spawacza metodą MIG, MAG, TIG (354 godz. szkolenia, w tym 320 godz. praktycznych). Po pozytywnie złożonym egzaminie, uczestnicy otrzymali dokumenty uprawniające do wykonywania zawodu na terenie UE. Spośród 12 skierowanych osób 9 ukończyło szkolenie z wynikiem pozytywnym, z czego 4 osoby wykorzystują nabytą wiedzę w pracy, a 2 nie korzystają już z pomocy finansowej MOPS.

Prowadzone warsztaty kształtują przede wszystkim niezbędne umiejętności społeczne, np. wychowawcze i życiowe (posługiwanie się pocztą internetową, kartą MPK, poszukiwanie informacji, itp.). Przykładem są warsztaty dla rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej, w których brało udział łącznie 20 osób dorosłych i 32 dzieci. Zajęcia prowadzone były przez specjalistów (dietetyka, rehabilitanta, ratownika medycznego, pielęgniarkę środowiskową, prawnika, psychologa, krawcową, stylistę, fotografa, lekarza pediatrę, weterynarza, trenera rekreacji) i obejmowały: profilaktykę zdrowotną, zasady prawidłowego i zdrowego żywienia rodziny, organizację czasu własnego, znajomość praw i obowiązków lokatorskich, zasady dobrego współżycia sąsiedzkiego i sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych. 18 uczestników warsztatów poprawiło swoje funkcjonowanie w sferze rodzinnej (relacje rodzinne oraz postawy rodzicielskie) i sąsiedzkiej.

W formie warsztatów realizowano również zajęcia dotyczące radzenia sobie w sytuacjach trudnych, trening zachowań w miejscach publicznych i komunikacji interpersonalnej oraz sesję fotograficzną i zajęcia ze stylistą. Efektem był wzrost wiary we własne możliwości i wzmocnienie samooceny beneficjentów - 12 osób rozpoczęło samodzielne poszukiwanie pracy, a 2 zakończyło je sukcesem. Rezultaty udziału w warsztatach zauważalne są również w sferze osobistej na 20 osób objętych wsparciem 16 zaczęło dbać o swój wygląd, podjęło starania o poprawę swojego stanu zdrowia i zwiększyło troskę o stan zdrowia rodziny. Zdobyte umiejętności i wiedza skutkują też zmianą postawy uczestników wobec swojej przyszłości. 9 osób udziela się w grupach samopomocowych (np. wzajemna pomoc przy opiece nad dziećmi, wymiana ubranek dziecięcych) lub podjęło szkolenia z nadzieją na uniezależnienie się od pomocy społecznej.

Specjalistyczną pomocą objęto beneficjentów projektu nadużywających alkoholu i od niego uzależnionych. Zorganizowane zostały 7-dniowe warsztaty terapeutyczno-motywacyjne w formie wyjazdowej, których celem było przygotowanie uczestników do samodzielnego podjęcia decyzji o leczeniu zamkniętym. W efekcie 11 z 16 uczestników rozpoczęło leczenie zamknięte, 1 osoba przestała korzystać z pomocy społecznej.

W formie warsztatowej realizowano także wsparcie dla osób w wieku powyżej 50 roku (jeden uczestnik otrzymał 80 godz. wsparcia). Z treningów zakończonych w 2011 r. skorzystało 18 osób. Wszyscy beneficjenci mieli możliwość, między innymi, nabycia umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz uzyskania odpowiedniego ukierunkowania zawodowego poprzez indywidualne doradztwo zawodowe, a także wzmocnienia kondycji psychicznej i fizycznej dzięki konsultacjom z psychologiem i lekarzem oraz rehabilitantem. Ponadto zapewniono uczestnikom 2 godziny zajęć z prawnikiem dotyczących uprawnień osób w wieku 50+. Dzięki treningom w miejscach publicznych udało się wyeliminować lęki związane z uczestnictwem w wydarzeniach kulturalnych, uzyskać przekonanie, że wszyscy mają prawo korzystać bez obaw z dostępnej oferty kulturalnej. W efekcie 1 beneficjent ostatecznie podjął pracę i usamodzielniał się, inny podjął leczenie, dzięki czemu, po odzyskaniu sprawności fizycznej, będzie mógł podjąć działania w kierunku uzyskania kwalifikacji zawodowych.

Łącznie odbyło się 25 form warsztatów, z których skorzystało 1 464 osoby, realizowano 40 rodzajów kursów zawodowych, na które skierowano 472 beneficjentów ostatecznych. Z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 271 osób w wymiarze 729 godz. W zajęciach i doradztwie prowadzonym w KIS uczestniczyło 367 beneficjentów (zajęcia indywidualne 3 130,75 godz., grupowe 18 246 godz., konsultacje i porady doradcy zawodowego 404,5 godz.). Usługę asystenta osoby niepełnosprawnej zrealizowano dla 100 osób w łącznym wymiarze 4 644 godz., a 87 rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi skorzystało z usług asystenta rodzinnego - łącznie 9 201,07 godz.

11 organizacji pozarządowych – będących partnerami w projekcie – prowadziło zajęcia doskonalące podstawowe czynności zawodowe dla 278 osób niepełnosprawnych. W 12 warsztatach terapii zajęciowej w pracowniach: rękodzieła artystycznego, stolarskiej, prac biurowych i tłumaczeń, krawiectwa i prac ręcznych, intrologatorskiej, komputerowej, gospodarczo-ogrodniczej, technicznej, fryzjerskiej, rewalidacji i socjoterapii uczestnicy zajęć otrzymali 31 136 godz. wsparcia.

Powyższe działania prowadzono dla beneficjentów w ramach kontraktów socjalnych (dla 890 beneficjentów ostatecznych, w tym 570 kontraktów socjalnych zawarto w 2011 r.), indywidualnych programów usamodzielniania (147 beneficjentów ostatecznych), programów integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych (731 beneficjentów ostatecznych).

Wsparciem objęto: 70 samotnych rodziców, 60 osób nadużywających alkoholu, 262 osoby młode w wieku 15 - 24 lat zagrożone wykluczeniem społecznym, 538 osób z problemem bezrobocia, 189 osób z rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, 126 osób pracujących zagrożonych wykluczeniem społecznym, 70 osób nieaktywnych zawodowo z problemami psychosomatycznymi, 759 osób niepełnosprawnych, 147 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek, 42 osoby z rodzin doświadczających przemocy.

Zupełnie nową, w działaniach MOPS w Krakowie, formą pracy z beneficjentem są programy aktywności lokalnej PAL. W 2011 r. realizowano 6 takich programów, w których uczestniczyło łącznie 490 osób:

- PAL „Aktywni razem” dla mieszkańców dzielnicy Grzegórzki,
- PAL „Aktywność twoją szansą na lepsze jutro” dla mieszkańców dzielnicy Prądnik Czerwony,
- PAL „Stworzyć miejsce do życia” dla mieszkańców bloku socjalnego przy ul. Józefińskiej 24a,

- PAL „Sikorki” dla mieszkańców bloku socjalnego przy ul. Sikorki 15,
- PAL „Razem zmieniamy” dla mieszkańców osiedla Ruszcza, w szczególności dla lokatorów bloku przy ul. Jeziorko 42,
- PAL „Siła Rodziny” skierowany do młodzieży i jej rodzin, którzy zamieszkują na obszarze dzielnic V i VII.

Celem nadrzędnym wszystkich PAL-i była integracja i aktywizacja całych społeczności lokalnych, które do tej pory nie podejmowały skutecznych działań poprawiających wygląd otoczenia, wzajemne relacje i jakość życia. Zmiana funkcjonowania tych małych społeczności dokonuje się poprzez rozmaite oddziaływanie wspólne dla beneficjentów ostatecznych (np. prowadzenie grup wsparcia dla rodziców dzieci z problemami szkolnymi, świadczenie pomocy psychologicznej, prowadzenie grup samorozwoju dla wolontariuszy, grup dla osób z niskorosłością, warsztaty: komunikacji interpersonalnej, wizażu, filmowe, teatralne, zawodoznawcze, komputerowe, WenDo; zajęcia: fitness, z elementami socjoterapii, korepetycje indywidualne, dla rodziców z małymi dziećmi, taneczne i taneczno-gimnastyczne) oraz indywidualne dla poszczególnych społeczności (np. regularnie odbywają się rozmowy mieszkańców z przedstawicielami lokalnej społeczności, przedstawicielami samorządu lokalnego, działają 2 punkty informacji obywatelskiej i telefon informacyjny, organizowane są okolicznościowe pikniki rodzinne).

W rezultacie pracy animatorów lokalnych zauważono zmianę w postawach uczestników PAL wobec siebie nawzajem i wobec miejsca zamieszkania, nawiązanie i wzmacnianie dobrych relacji sąsiedzkich, wzrost zaangażowania w prace nad poprawą wyglądu otoczenia. Uczestnicy włączali się wolontaryjnie w prace PAL, podejmowali dialog z lokalnymi władzami i instytucjami w sprawach dotyczących całej społeczności.

Realizowany projekt jest znany i doceniany w całej Polsce dzięki prowadzonym działaniom informacyjno-promocyjnym upowszechniającym nowatorskie działania i osiągnięcia w pracy z beneficjentem. W 2011 r.:

- zorganizowano ogólnopolską konferencję dotyczącą usług asystenta rodzinnego, w której uczestniczyło 187 osób z 27 ośrodków pomocy społecznej i pomocy rodzinie oraz 6 uczelni i 4 organizacji pozarządowych zajmujących się wsparciem rodziny,
- wydano i upowszechniono publikację „Asystent rodzinny. Nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodziny. Od opieki i pomocy do wsparcia”, opisującą wprowadzaną od 2012 r. usługę zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wielkim wyróżnieniem i przykładem uznania dla prowadzonych działań było wytypowanie projektu realizowanego przez MOPS jako reprezentacyjnej aktywności (dobrej praktyki) na liście przedstawionej przedstawicielom UE na Dorocznej Konwencji Europejskiej Platformy Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu zapoznającym się z wzorcowymi działaniami kraju podczas prezydencji polskiej w UE (*szczegóły w rozdziale „Informacje ogólne” str.12*). Ponadto projekt otrzymał wyróżnienie w II edycji konkursu na dobre praktyki EFS ogłoszonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego (*szczegóły w rozdziale „Informacje ogólne” str. 12*).

2.12 Realizacja projektu „Małopolska strefa aktywizacji i zatrudnienia”

Projekt „Małopolska Strefa Aktywizacji i Zatrudnienia” realizowany był od lutego 2010 r. do sierpnia 2011 r., w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 7.2.1

Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, na podstawie umowy partnerskiej pomiędzy liderem projektu - Firmą Reed in Partnership sp. z o.o. oraz partnerami: Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krakowie, Małopolskim Związkiem Pracodawców oraz Firmą Eurokreator.

W 2011 r. w projekcie uczestniczyło 366 osób, w tym z rejonu Krakowa – 239 osób. Uczestnicy otrzymali wsparcie indywidualne doradców osobistych oraz realizowali poszczególne etapy zaplanowanej ścieżki beneficjenta.

W ramach projektu zrealizowano:

- szkolenia motywacyjne składające się z 13 dniowego bloku zajęć prowadzonych przez psychologów i doradców zawodowych dla 308 beneficjentów ostatecznych, w tym 205 z Krakowa,
- treningi orientacji na rynku pracy dla 246 beneficjentów, w tym 157 z Krakowa,
- zostały zorganizowane 222 kursy zawodowe; 145 uczestników z Krakowa uzyskało certyfikat poświadczający zdobycie kwalifikacji zawodowych,
- 176 uczestników, z czego 98 beneficjentów ostatecznych z Krakowa, ukończyło trzymiesięczne staże będące praktyczną nauką zawodu i dodatkowym elementem ułatwiającymi podjęcie zatrudnienia na wolnym rynku pracy,
- do końca realizacji projektu 36 beneficjentów ostatecznych projektu podjęło prace na wolnym rynku, z czego 26 osób z Krakowa,
- przez cały okres realizacji projektu uczestnicy z Krakowa mieli możliwość korzystania z poradnictwa specjalistycznego (psycholog, prawnik),
- każdy z beneficjentów ostatecznych był objęty wsparciem doradców osobistych w nielimitowanym wymiarze godzin.

Decyzją Lidera realizacja projektu została zakończona we wcześniejszym terminie tj. 31.08.2011 roku (projekt miał zostać zakończony 31.12.2011 roku). Wszystkie wskaźniki, za których osiągnięcie odpowiedzialny był MOPS w Krakowie, na dzień zakończenia realizacji projektu, zostały osiągnięte w 100% zgodnie z założonymi we wniosku aplikacyjnym rezultatami.

2.13 Praca socjalna „na ulicy” w środowisku osób małych zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i demoralizacją

Praca socjalna prowadzona „na ulicy” – „streetwork” kierowana jest do osób, które funkcjonują w przestrzeni publicznej, traktując ją jako swoiste centrum życiowe. Pracę socjalną metodą „streetwork” w środowisku osób małych realizowano w 2011 roku w ramach projektu „Streetwork – skuteczny kontakt” oraz zlecając zadanie prowadzenia pracy socjalnej Centrum Profilaktyki i Edukacji Społecznej PARASOL.

2.13.1 Realizacja projektu „Streetwork – skuteczny kontakt”

Projekt konkursowy „Streetwork – skuteczny kontakt” realizowany był w MOPS od 01.01.2010 r. do 31.12.2011 r. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt był skierowany do młodzieży w wieku 15 – 25 lat, zagrożonej wykluczeniem społecznym i zawodowym i był realizowany na terenie Dzielnic IV (Prądnik Biały), XI (Wola Duchacka) oraz XII (Prokocim – Bieżanów) Gminy Miejskiej Kraków.

Głównym celem projektu było podniesienie poziomu integracji społecznej 150 osób z grupy młodzieży – „dzieci ulicy” – poprzez poprawę ich funkcjonowania w szkole, w środowisku rodzinnym, w grupach rówieśniczych, ograniczenie ryzykownych zachowań dotyczących uzależnień, nabycie konstruktywnych umiejętności radzenia sobie z emocjami, agresją i stresem oraz nabycie wiedzy o instytucjonalnych formach pomocy i wykorzystanie jej w praktyce.

Grupę docelową projektu stanowiło 150 osób z grupy młodzieży w wieku 15 – 25 lat zamieszkującej na osiedlach mieszkaniowych, dla której „ulica” stanowi centrum życiowe, zagrożonej zjawiskiem wykluczenia społecznego na skutek trudności w funkcjonowaniu w obrębie jednej lub kilku sfer, m.in. rodzinnej, szkolnej, rówieśniczej, psychologicznej.

W ramach świadczonej pracy socjalnej przeprowadzono 4 558 dyżurów w terenie (dyżur rozumiany jako wejście zespołów streetworkerów w środowisko w celu nawiązania/podtrzymania kontaktu z beneficjentami na konkretnym osiedlu; w ciągu jednego dnia możliwe było zrealizowanie kilku dyżurów), w tym w 2011 r. 2 391. Rekrutacją objęto 341 osób w wieku 15 – 25 lat zagrożonych wykluczeniem społecznym, z których do projektu przystąpiło łącznie 226 osób, w tym 26 w 2011 r. Z różnorodnych przedsięwzięć, podejmowanych w ramach organizacji czasu wolnego, skorzystało 2 731 uczestników, w tym 1 450 w 2011 r. Podczas realizacji projektu:

- przeprowadzono warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień i zdrowego stylu życia, w których uczestniczyło łącznie 146 osób, w tym 109 w 2011 r.,
- przeprowadzono warsztaty z zakresu umiejętności funkcjonowania w grupie, szkole i rodzinie, w których uczestniczyło łącznie 152 osoby, w tym 122 w 2011 r.,
- umożliwiono uczestnikom udział w kursach zawodowych, z których skorzystało łącznie 29 osób, w tym 11 osób w 2011 r.,
- umożliwiono 56 osobom, w tym 26 w 2011 r., udział w zajęciach indywidualnych rozwijających zainteresowania. Zajęcia te obejmowały m.in.: szkołę tańca, siłownię, lekcje śpiewu, zajęcia sportowe i basen.
- zorganizowano: 2 spotkania rozwijające kompetencje społeczne, 2 inicjatyw pn.: „Dzień Pracy”, 2 turnieje piłkarskie, 3 inicjatywy „Graffiti Jam” oraz 18 seansów filmowych w ramach inicjatywy pn.: „Kino Letnie”.

Budżet projektu wyniósł 1 709 330,00 zł, w 2011 r. wydatkowano kwotę 905 101,00 zł z dotacji rozwojowej.

2.13.2 Zlecenie zadania prowadzenia pracy socjalnej Centrum Profilaktyki i Edukacji Społecznej PARASOL

W 2011 r. kontynuowano współpracę z Centrum Profilaktyki i Edukacji Społecznej PARASOL, które na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków realizowało zadanie polegające na świadczeniu, na terenie Dzielnicy I i II Miasta Krakowa, pracy socjalnej „na ulicy” w środowisku osób małoletnich zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i demoralizacją.

Realizacja zadania obejmowała świadczenie pracy socjalnej i prowadzenie w lokalu przy ul. Rakowickiej 10a w Krakowie usług mających na celu wspieranie działań terenowych.

W ramach realizacji zadania pracownicy terenowi Centrum m.in. nawiązywali i utrzymywali kontakt z odbiorcami programu w ich środowisku, informowali o miejscach, w których można uzyskać pomoc, inicjowali działania w środowisku lokalnym poprzez współpracę z rodziną, szkołami, kuratorami, pracownikami socjalnymi. W ramach funkcjonowania lokalu przy ul. Rakowickiej 10a pracownicy centrum świadczyli m.in. wsparcie psychologiczne, dożywianie, pomoc specjalistów (pracownik socjalny, prawnik, terapeuta uzależnień, systemowy terapeuta rodzin), działania korekcyjne (praca indywidualna i grupowa), działania mające na celu

reprezentowanie interesów dzieci i młodzieży m.in. mediacje z rodzinami, instytucjami (szkoła, policja).

W 2011 r. działaniem objęto łącznie 466 osób, w tym 331 pracą socjalną na ulicy i 135 działaniami w Centrum Rakowicka 10a.

Na realizację zadania w 2011 r. przekazano dotację w wysokości 120 000,00 zł.

2.14 Realizacja programu Rewitalizacji Społecznej „Pod Parasolem Kazimierza”

W 2011 r. MOPS w partnerstwie z Centrum Profilaktyki i Edukacji Społecznej PARASOL wdrożył do realizacji pilotażowy program rewitalizacji społecznej pt. „Pod Parasolem Kazimierza”, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu I Zatrudnienie i Integracja Społeczna, Działanie: 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej.

Program skierowany jest do 250 osób nieaktywnych zawodowo, w tym 200 osób uczących się lub kształcących. Spośród osób, jakie planuje się objąć wsparciem, 200 to osoby młode w wieku 15-25 lat, wśród których stwierdzono występowanie zjawiska żebractwa. Działania skierowane są również do 50 rodzin uczestników programu, w których stwierdzono występowanie niekorzystnych zjawisk takich jak: bezrobocie i ubóstwo. Obszar realizacji programu obejmuje rejon Dzielnicy I i II Gminy Miejskiej Kraków tj. Stare Miasto oraz Kazimierz. Głównym celem programu jest wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców i zapobieganie zjawiskom patologicznym wśród rodzin i młodzieży. Planowane działania mają na celu w szczególności poprawę warunków spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, przeciwdziałanie żebractwu wśród osób młodych, wzmocnienie więzi wewnątrzrodzinnych oraz wzrost partycypacji społeczności lokalnych w życiu dzielnicy.

Program realizowany jest od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. W 2011 r., w ramach wdrażania programu do realizacji, przeprowadzono m.in. 1 772 godzin usług streetworkingu, uruchomiono jeden punkt terenowy „Centrum Rakowicka 10” oraz zorganizowano spotkanie informacyjne dla przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych funkcjonujących w środowisku lokalnym. Pełna realizacja programu zaplanowana jest na rok 2012.

Łączna wartość programu wynosi 1 784 200,00 zł.

2.15 Program Edukacyjny na Rzecz Społeczności Romskiej w Polsce

W 2011 r. MOPS kontynuował realizację zadania - Program edukacyjny na rzecz społeczności romskiej pn. „Blżej – Razem”. W ramach programu pomocą objęto 30 dzieci romskich. Pokryte zostały wydatki związane z pobytem dzieci romskich w przedszkolach oraz klasach „0” szkół podstawowych na terenie Gminy Miejskiej Kraków, w tym opłaty za media, opłaty jednorazowe, koszty zajęć dodatkowych oraz posiłków.

Na realizację programu przeznaczono łączną kwotę w wysokości 48 509,21 zł, w tym 48 000,00 zł pochodziło z dotacji przyznanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, natomiast 509,21 zł ze środków własnych Gminy Miejskiej Kraków.

2.16 Program Zdrowotny – dofinansowanie do zakupu leków i środków higienicznych, pielęgniarstwo romskie

W 2011 r. MOPS współrealizował program pn. „Program Zdrowotny – badania dzieci romskich. Pielęgniarstwo romskie”. W ramach programu przyznawano zasiłki celowe oraz zasiłki celowe specjalne na częściowe lub całkowite dofinansowanie do zakupu leków, środków czystości oraz, w indywidualnych przypadkach, zakupu rzeczy niezbędnych dla chorego. Udzielono wsparcia finansowego 61 osobom i ich rodzinom.

Na realizację programu przeznaczono łączną kwotę w wysokości 17 934,65 zł, w tym 10 500,00 zł pochodziło z dotacji przyznanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, natomiast 7 434,65 zł ze środków własnych Gminy Miejskiej Kraków.

2.17 Organizacja i koordynacja wolontariatu w MOPS

W 2011 r. MOPS kontynuował działalność wolontaryjną na rzecz podopiecznych Ośrodka. Współpracę podjęto z 370 wolontariuszami. Realizowano następujące programy:

- Program pomocy dzieciom z rodzin korzystających ze wsparcia MOPS - działania wolontariuszy obejmowały m.in. pomoc w nauce oraz organizację aktywnych form spędzania czasu wolnego. W programie wzięło udział 154 wolontariuszy, pomocą objęto 163 dzieci,
- Program pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym i samotnym, korzystającym ze wsparcia MOPS - działania wolontariuszy obejmowały m.in. wsparcie emocjonalne, towarzyszenie przy załatwianiu spraw urzędowych, wspólne wychodzenie na spacer, pomoc w drobnych czynnościach domowych. W programie udział wzięło 88 wolontariuszy, pomoc wolontaryjną zapewniono 90 osobom,
- Program pomocy streetworkerom w pracy z osobami bezdomnymi - w programie udział wzięło 9 wolontariuszy, którzy pełnili dyżury w punkcie informacyjnym, monitorowali środowisko osób bezdomnych, współuczestniczyli w interwencjach wobec osób bezdomnych oraz towarzyszyli osobom bezdomnym np. podczas załatwienia spraw urzędowych.

Pozostała działalność wolontaryjna:

- 70 wolontariuszy zaangażowało się w pomoc animatorom lokalnym w ramach Programów Aktywności Lokalnej poprzez: udzielanie korepetycji dzieciom, prowadzenie kółek zainteresowań (teatr, modelarstwo, taniec), współprowadzenie grup wsparcia, aktywizowanie osób starszych i niepełnosprawnych (prowadzenie kółek zainteresowań, zajęć ruchowych, itp.),
- 7 wolontariuszy pomagało przy realizacji projektów na rzecz osób bezrobotnych w Klubie Integracji Społecznej MOPS,
- 13 wolontariuszy pomagało streetworkerom w pracy z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym, w ramach projektu „Streetwork – skuteczny kontakt”,
- 15 wolontariuszy prowadziło dyżury w Telefonie Zaufania,
- 14 wolontariuszy podjęło się dystrybucji paczek żywnościowych na rzecz osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych w ramach programu żywnościowego dla osób najbardziej potrzebujących w Unii Europejskiej (PEAD),
- 4 wolontariuszy pomagało w ankietowaniu rodzin wieloprotblemowych objętych programem pracy z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- 3 wolontariuszy sprawowało opiekę nad grupą dzieci, których rodzice uczestniczyli w grupach wsparcia dla ofiar przemocy,

- 3 wolontariuszy pomagało w nauce oraz organizowało czas dzieciom przebywającym długotrwale w szpitalu.

W ramach obchodów Światowego Dnia Wolontariusza, 5 grudnia 2011 r., MOPS zorganizował konferencję oraz koncert, w których wzięły udział organizacje współpracujące z Ośrodkiem, pracownicy i wolontariusze.

2.18 Punkt obsługi osób niesłyszących

Od 2003 roku w strukturze MOPS funkcjonuje punkt obsługi osób niesłyszących. Jego siedziba mieści się na terenie Filii nr 1 Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie przy ul. Rzeźniczej 2. Podstawowym celem działalności punktu jest likwidacja barier w komunikowaniu się, kompleksowa i fachowa obsługa osób głuchych i niedosłyszących oraz współpraca z Polskim Związkiem Głuchych. Pracownik socjalny posiadający umiejętność porozumiewania się w języku migowym przeprowadza, wraz z pracownikiem z rejonu, wywiady środowiskowe u osób z uszkodzonym słuchem oraz kompletuje dokumenty niezbędne do udzielenia pomocy finansowej. W 2011 r. Punkt Obsługi Osób Niesłyszących udzielił wsparcia 95 osobom.

2.19 Prowadzenie postępowań w sprawach ustalenia prawa do świadczeń z opieki zdrowotnej

Wobec osób, które nie są objęte powszechnym, obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym, a wymagały pomocy medycznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie przeprowadził w 2011 r. 1 159 postępowań w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z opieki zdrowotnej. Uprawnienie do powyższego świadczenia mają osoby, które spełniają kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej tj. dla osoby samotnie gospodarującej 447 zł, w przypadku osób w rodzinach 351 zł na osobę w rodzinie. Decyzje w tych sprawach, na podstawie materiału zgromadzonego przez MOPS, podejmowane były przez Wydział Spraw Społecznych UMK.

2.20 Powództwa o roszczenia alimentacyjne

Zgodnie z art. 110 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) kierownik ośrodka pomocy społecznej może wytaczać na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne. Działania w tym zakresie podejmowane są w stosunku do rodzin oraz osób, które samodzielnie nie wykorzystują przysługujących im uprawnień i wymagają złożenia w ich imieniu pozwów o alimenty od osób do tego zobowiązanych. W 2011 roku MOPS złożył w sądzie 6 pozwów o alimenty w trybie art. 110 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. W jednym przypadku doszło do ugody – pozwany zobowiązał się świadczyć na rzecz powoda kwotę 300,00 złotych tytułem alimentów. W trzech przypadkach pozew został oddalony. Powodem oddalenia pozwu w dwóch przypadkach był wniosek powoda, a w jednym brak podstaw do orzeczenia alimentów (powód w trakcie postępowania uzyskał świadczenie emerytalne - sytuacja dochodowa powoda uległa poprawie). Osoby, które zrezygnowały z żądania alimentów od zobowiązanych, jednocześnie

zrezygnowały z pomocy MOPS. W dwóch przypadkach postępowanie o przyznanie alimentów jeszcze się nie zakończyło.

2.21 Pochówki na koszt Gminy Miejskiej Kraków

Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. MOPS zleca sprawienie pogrzebu osoby zmarłej na terenie Gminy Miejskiej Kraków w sytuacji, gdy brak jest najbliższej rodziny osoby zmarłej lub jeżeli jej małżonek, zstępni, wstępni nie mają możliwości zorganizowania pochówku.

W 2011 r. zostało zleconych 108 pogrzebów, w tym 41 pogrzebów dotyczyło osób bezdomnych, z czego 7 osób było nieznanymi z nazwiska. W 2011 r. na realizację zadania wydatkowano łączną kwotę 256 481,00 zł.

2.22 Budowanie sieci oparcia dla rodzin z osobą chorą psychicznie – przygotowanie do realizacji programu „Znaczenie rodziny”

Od połowy 2011 r. rozpoczęły się działania przygotowawcze do realizacji we wszystkich Filiach MOPS programu „Znaczenie rodziny”. Podstawą podjęcia tych działań były wcześniejsze pozytywne efekty realizacji, w jednej z Filii MOPS, projektu socjalnego adresowanego do rodzin osób chorujących psychicznie, który miał na celu zaspokojenie potrzeb i zniwelowanie deficytów występujących w rodzinach. W wyniku realizacji projektu udało się osiągnąć znaczną poprawę funkcjonowania rodzin w nim uczestniczących. Z przeprowadzonego przez pracowników socjalnych w 2011 r. w środowisku lokalnym rozeznania wynika, że istnieje znaczące zapotrzebowanie na tworzenie grup wsparcia, grup edukacyjno - wspierających oraz grup samopomocowych dla osób i rodzin, w których występuje problem zaburzeń psychicznych, upośledzenia umysłowego, zespołów otępiennych, a także zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży.

W ramach realizacji programu planowane jest:

- prowadzenie 7 grup edukacyjno - wspierających dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi,
- zorganizowanie 2 szkoleń w celu podniesienia kompetencji pracowników socjalnych w obszarze zdrowia psychicznego i pracy socjalnej z osobami i rodzinami osób chorujących psychicznie, upośledzonych umysłowo,
- zorganizowanie konsultacji dla pracowników socjalnych Filii i Działu Pomocy Bezdomnym w indywidualnych sprawach dotyczących pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi w wymiarze 2 razy w tygodniu,
- organizowanie spotkań warsztatowych dla pracowników socjalnych Filii i Działu Pomocy Bezdomnym dotyczących kształtowania praktycznych umiejętności niezbędnych w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, upośledzeniem umysłowym,
- pozyskiwanie nowych partnerów, jak również zacieśnienie już istniejącej współpracy z instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze zdrowia psychicznego. Przewiduje się zaproszenie podmiotów do udziału w programie, wykorzystanie potencjału intelektualnego, specjalistycznej wiedzy oraz doświadczeń,
- wdrażanie działań mających na celu promocję zdrowia psychicznego, przeciwdziałanie zaburzeniom psychicznym oraz integrację osób chorujących psychicznie, upośledzonych umysłowo i ich rodzin.

2.23 Współpraca dla rozszerzania oferty wsparcia dla klientów

Pracownicy Ośrodka dostrzegają potrzeby podopiecznych, które nie mogą być zaspokojone wykorzystując katalog świadczeń ujęty w ustawie o pomocy społecznej. Jednocześnie widzą potrzebę podejmowania działań w zakresie zapobiegania wykluczeniu, które mogą mieć wpływ na zmniejszenie lub nie pogłębianie się dysproporcji w różnych dziedzinach życia społecznego osób korzystających z pomocy społecznej. Dlatego MOPS realizuje na rzecz potrzebujących różnorodne, wykraczające poza standardowe dla pomocy społecznej, działania oraz prowadzi w ciągu roku szereg akcji, które mają na celu pozyskanie od darczyńców dodatkowych środków na te cele.

W 2011 r., na rzecz klientów MOPS, darczyńcy (osoby prywatne oraz firmy) przekazywali: meble, ubrania, sprzęt AGD i RTV, komputery, artykuły dla dzieci. Rzeczy te, za pośrednictwem pracowników socjalnych MOPS, zostały rozdysponowane wśród osób potrzebujących. Tą dodatkową pomoc otrzymały 64 rodziny.

2.23.1 Pomoc uzyskana w ramach „akcji”

- Stowarzyszenie EJ! w styczniu 2011 r. zorganizowało zabawę mikołajową dla 17 dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i korzystających z pomocy MOPS. Dzieci otrzymały również paczki mikołajowe. Ponadto w okresie od 2 kwietnia do 18 czerwca 2011 roku Stowarzyszenie EJ! realizowało Program Pilotażowy „Akademia Twórczości”. W programie wzięło udział 10 dzieci z rodzin objętych pomocą Filii nr 5 MOPS. W ramach programu były prowadzone warsztaty z zakresu: plastyki, fotografii, informatyki i matematyki. Dla dzieci zostały zorganizowane również trzy wyjścia do: Muzeum Historii Fotografii, Muzeum Inżynierii Miejskiej oraz Ogrodu Zoologicznego. Chętne dzieci uczestniczyły w nagraniu Hymnu „Stowarzyszenia EJ! – „EJ! Przyjdźcie do nas!”
- w ramach Targów Książki dla Dzieci została przeprowadzona w czerwcu 2011 r. akcja „Książka za książkę”, podczas której zebrano i przekazano dzieciom z rodzin objętych pomocą MOPS ponad 800 książek,
- w 2011 r. w celu umożliwienia dzieciom z rodzin objętych pomocą MOPS rozwijania posiadanych uzdolnień, Ośrodek zorganizował kolejny raz akcję społeczną pn. „Pomagamy talentom”. MOPS wytypował 28 dzieci z rodzin objętych pomocą Ośrodka; przygotowana została informacja o zajęciach, w których chciałyby uczestniczyć dzieci. Przeprowadzona akcja medialna, w której zachęcano darczyńców do opłacania dzieciom wymarzonych zajęć, zaowocowała zebraniem 23 625,00 zł, które pozwoliły na opłacenie dodatkowych zajęć w całym roku szkolnym dla wszystkich zgłoszonych dzieci,
- w ramach akcji „Szlachetna Paczka 2011”, organizowanej przez Stowarzyszenie Wiosna, MOPS prowadził działania informacyjne nakierowane na rodziny/osoby samotne, które dotychczas nie były objęte pomocą w ramach ww akcji. MOPS przekazał do Stowarzyszenia Wiosna 221 ankiet zgłoszeniowych osób korzystających z pomocy Ośrodka. O objęciu pomocą w ramach akcji „Szlachetna Paczka” decydował ostatecznie wolontariusz Stowarzyszenia,
- w grudniu 2011 r. Pracownicy Firmy State Street Global Services kolejny raz podjęli współpracę z MOPS i przygotowali paczki dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. W paczkach, o wartości ponad 100 zł każda, przygotowanych po wcześniejszym rozeznaniu potrzeb dzieci znalazły się m.in.: odzież, obuwie, przybory szkolne, pampersy, książki, gry, zabawki a także słodczyce. Prezenty trafiły, tuż przed Świętami Bożego Narodzenia, do ponad 50 dzieci z rodzin korzystających z pomocy MOPS,

- w ramach współpracy z Fundacją Przeciw Bezradności 50 osób/rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej będących klientami Ośrodka otrzymało pomoc w formie paczki żywnościowej na święta,
- Fundacja Amenouzume w lipcu 2011 r. zorganizowała czterodniowy cykl warsztatów tanecznych dla dzieci w wieku 9-15 lat, do udziału w których nieodpłatnie zaproszono 10 uczestników z rodzin korzystających z pomocy MOPS,
- młodzież z rodzin objętych wsparciem Ośrodka została zaproszona do wzięcia udział w projekcie „WŁĄCZ SIĘ! Młodzieżowy program rozwoju osobistego i społecznego”. Projekt skierowany był do osób w wieku 14-18 lat zamieszkujących na terenie Krakowa. Celem zajęć było wsparcie młodzieży w radzeniu sobie z wyzwaniami okresu dorastania, rozwój umiejętności leaderskich i motywacji do aktywności prospołecznej, poszerzenie atrakcyjnej dla młodzieży oferty wsparcia pozaszkolnego. Z oferty skorzystało 4 dzieci. Zajęcia realizowane były w roku szkolnym 2011/2012. W pierwszej edycji zorganizowano warsztaty edukacyjno-rozwojowe, natomiast druga edycja poświęcona była warsztatom dziennikarskim. Dodatkowo uczestnicy projektu objęci byli indywidualną pomocą psychologiczną,
- w 2011 r. MOPS rozpoczął współpracę z Fundacją „Świat Ma Sens”. W ramach współpracy zainicjowana została akcja społeczna „Książka Ma Sens”. Ideą akcji było umożliwienie młodzieży z rodzin o niskich zasobach finansowych pozyskania książek, w tym książek, które pozytywnie zmieniają światopogląd czytelnika, stwarzają możliwość prawidłowego kształtowania relacji społecznych oraz uwrażliwiają na piękno języka. W akcji uczestniczyło 17 dzieci w wieku od 12 do 17 lat. Ponadto 4 dzieci w wieku 11-16 lat, z rodzin objętych wsparciem MOPS, wzięło bezpośredni udział w nagrywaniu scen do filmu fabularnego.

2.23.2 Współpraca z partnerami

2.23.2.1 Porozumienie o współpracy w zakresie pomocy lokatorom mieszkań komunalnych w regulowaniu zaległości

Porozumienie o współpracy pomiędzy Zarządem Budynków Komunalnych w Krakowie, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krakowie, Grodzkim Urzędem Pracy oraz Centrum Integracji Społecznej Stowarzyszenia Aktywizacji Społeczno – Gospodarczej „Małopolskie Forum Pracy” w celu wdrożenia programu mającego na celu pomoc lokatorom w uregulowaniu zaległości z tytułu korzystania z mieszkań komunalnych zawarte zostało w 2010 r. Do zadań MOPS należy weryfikacja osób zainteresowanych udziałem w projekcie w zakresie spełniania przesłanek określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym uprawniających do uczestnictwa w CIS, kierowanie tych osób do uczestnictwa w CIS oraz diagnozowanie sytuacji osób uczestniczących w projekcie pod kątem możliwości zastosowania innych instrumentów umożliwiającym tym osobom przezwycięzenie trudnej sytuacji życiowej.

W 2011 r. skierowano do uczestnictwa w programie 8 osób, z czego 5 zadeklarowało przekazywanie części świadczenia integracyjnego na rzecz zadłużenia czynszowego wobec ZBK. Ponadto 5 osób zadeklarowało odpracowywanie zadłużenia w trakcie uczestnictwa w zajęciach CIS.

2.23.2.2 Współpraca w ramach programu „Krakowska Karta Rodzinna 4+”

W związku z Uchwałą Nr XCVII/1324/10 Rady Miasta Krakowa z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia „Krakowskiej Karty Rodzinnej” w 2011 r. MOPS czynnie

uczestniczył w działania zmierzających do uruchomienia systemu ulg dla rodzin wielodzietnych.

Zarządzeniem Nr 2864/2011 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 30.11.2011 r. został wprowadzony regulamin przyznawania i korzystania z „Krakowskiej Karty Rodzinnej 4+” w ramach programu „Krakowska Karta Rodzinna” oraz wzór karty „Krakowska Karta Rodzinna 4+”. W dniu 28.12.2011 r. pomiędzy Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta Krakowa ds. Rodziny i Polityki Społecznej a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krakowie został podpisany protokół uzgodnień dotyczący trybu realizacji usług dla posiadaczy „Krakowskiej Karty Rodzinnej 4+”. W ramach podjętych ustaleń Ośrodek zadeklarował świadczenie usług poradnictwa z uwzględnieniem preferencyjnych terminów oczekiwania na poradę specjalisty. Poradnictwo świadczone jest przez wyznaczone ośrodki terapii i poradnictwa oraz Dział Poradnictwa MOPS.

2.23.3 Wsparcie działalności charytatywnej

Wsparcie działalności charytatywnej polegającej na prowadzeniu kuchni

Wspierane zadanie stanowi uzupełnienie oferty pomocowej, realizowanej w Gminie Miejskiej Kraków, na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, w tym osób bezdomnych, uzależnionych. Dotacje, w łącznej wysokości 232 500,00 zł, na wspieranie działalności charytatywnej polegającej na prowadzeniu kuchni w zasobach lokalowych oferenta w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2011 r. zostały przyznane podmiotom wyłonionym w 2009 r. w drodze otwartego konkursu ofert, przeprowadzonego na podstawie art. 11 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.) tj.:

- Caritas Archidiecezji Krakowskiej z siedzibą w Krakowie, ul. Ossowskiego 5,
- Zgromadzeniu Braci Albertynów z siedzibą w Krakowie, ul. Krakowska 43,
- Stowarzyszeniu Przyjaciół im. Św. Brata Alberta z siedzibą w Krakowie, ul. Reformacka 3,
- Zgromadzeniu Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim z siedzibą w Krakowie, ul. Woronicza 10,
- Parafii Rzymskokatolickiej pw. Miłosierdzia Bożego z siedzibą w Krakowie, przy ul. ks. Bandurskiego 12,
- Parafii Rzymskokatolickiej św. Jadwigi Królowej z siedzibą w Krakowie, przy ul. Łokietka 60.

W ramach realizowanego przez ww organizacje zadania w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku z pomocy w formie gorącego posiłku skorzystało 6 162 osoby, wydano 425 826 posiłków. Przyznane podmiotom dotacje zostały wykorzystane w całości.

W celu zapewnienia ciągłości realizacji powyższego zadania, na podstawie art. 11 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), został przeprowadzony w grudniu 2011 r. otwarty konkurs ofert na realizację zadania polegającego na wsparciu działalności charytatywnej obejmującej prowadzenie kuchni w zasobach lokalowych oferenta w okresie od 1 stycznia 2012 do 31 grudnia 2013 r. Dotacje otrzymały podmioty wymienione powyżej.

Wspieranie działalności charytatywnej polegającej na dystrybucji żywności pozyskanej w ramach programu żywnościowego dla osób najbardziej potrzebujących w Unii Europejskiej (PEAD)

W 2011 r. Gmina Miejska Kraków przeznaczyła na wspieranie organizowania infrastruktury socjalnej, poprzez wspieranie organizacji dystrybuujących żywność w ramach Programu żywnościowego dla osób najbardziej potrzebujących w Unii Europejskiej (PEAD), środki finansowe w łącznej wysokości 100 000,00 zł.

Dotacje na wsparcie zadania zostały przyznane podmiotom wyłonionym w 2009 r. w drodze otwartego konkursu ofert, przeprowadzonego na podstawie art. 11 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.) tj.:

- Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej, Małopolski Zarząd Wojewódzki z siedzibą w Krakowie, ul. Lenartowicza 14, wysokość dotacji 33 000,00 zł rocznie,
- Bankowi Żywności w Krakowie, ul. Zabłocie 20/22, wysokość dotacji 67 000,00 zł rocznie.

W ramach realizacji zadania w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku pomocą objęte zostały 17 993 osoby, rozdysponowano 1 175 587 kg żywności. Przyznana dotacja została wykorzystana w całości.

Wspieranie działalności charytatywnej polegającej na świadczeniu pomocy medycznej oraz bezpłatnego zaopatrzenia w leki i materiały medyczne

Dotacja na wspieranie działalności charytatywnej polegającej na świadczeniu wielozakresowej i wielospecjalistycznej pomocy medycznej oraz bezpłatnego zaopatrzenia w leki i materiały medyczne została przyznana Stowarzyszeniu Lekarzy Nadziei z siedzibą przy Al. Pokoju 7 w Krakowie. Podmiot wyłoniony został w 2009 r. w drodze otwartego konkursu ofert, przeprowadzonego na podstawie art. 11 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.).

W 2011 r. w ramach realizowanego zadania udzielono 2 479 porad i świadczeń lekarskich, wykonano 1 315 opatrunków i drobnych zabiegów pielęgnarskich oraz wydano 17 902 opakowania leków i materiałów medycznych. Dotacja na wsparcie zadania została przyznana w wysokości 153 300,00 zł i w całości wykorzystana w 2011 r.

W celu zapewnienia ciągłości realizacji powyższego zadania, na podstawie art. 11 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), został przeprowadzony w grudniu 2011 r. otwarty konkurs ofert na realizację zadania polegającego na wsparciu działalności charytatywnej obejmującej świadczenie pomocy medycznej oraz bezpłatnego zaopatrzenia w leki i materiały medyczne w okresie od 1 stycznia 2012 do 31 grudnia 2013 r. Dotację otrzymało Stowarzyszenie Lekarzy Nadziei.

Wspieranie działalności charytatywnej - „Działania z zakresu pomocy społecznej w tym rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych osób i rodzin”

W 2011 r., w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), Towarzystwu Pomocy im. Św. Brata Alberta przyznano dotację w wysokości 10 000,00 zł na realizację zadania publicznego – „Działania z zakresu pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych osób i rodzin”. Środki, zgodnie z zawartą umową, zostały przeznaczone na zakup bielizny osobistej. Stowarzyszenie objęło

pomocą 250 osób, wśród których rozdysponowano 1 850 sztuk bielizny osobistej m.in. podkoszulki, ciepłe koszule, rajstopy, figi, slipy. Przyznana dotacja została wykorzystana w całości.

2.24 Zadania z zakresu integracji i reintegracji zawodowej i społecznej realizowane wobec osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Kluby Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie realizuje zadania z zakresu integracji i reintegracji zawodowej i społecznej wobec osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w oparciu o ustawę z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym, poprzez prowadzenie Klubu Integracji Społecznej, funkcjonującego w strukturze organizacyjnej MOPS, nadzór nad realizacją zadań publicznych zleconych przez Gminę Miejską Kraków niepublicznemu Klubowi Integracji Społecznej oraz wsparcie realizacji zadań Centrum Integracji Społecznej, któremu Gmina Miejska Kraków udzielała dotacji na działalność.

2.24.1 Klub Integracji Społecznej MOPS

W 2011 r. w KIS uczestniczyło 691 osób. Wśród nich 211 osób zgłosiło się do KIS w 2010 r. i kontynuowało swoje uczestnictwo w 2011 r. Średnio miesięcznie w KIS uczestniczyło 280 osób. Kobiety, w liczbie 356, stanowiły 51,5% uczestników, natomiast mężczyźni, w liczbie 335, stanowili 48,5%. W porównaniu do 2010 r. o 6,36% zwiększyła się liczba osób powyżej 50 roku życia, a o 134,15% wzrosła liczba osób do 25 roku życia.

W 2011 r. zrealizowano następujące formy wsparcia:

– wsparcie indywidualne:

- uczestnicy skorzystali z 4 374,35 godzin wsparcia indywidualnego udzielonego przez pracowników KIS. W sytuacjach wymagających szerszej konsultacji zwołano 11 zespołów interdyscyplinarnych, w ramach zespołu spotykali się uczestnik, pracownicy socjalni MOPS oraz specjaliści.

- poradnictwo specjalistyczne: poradnictwo świadczyli psycholog, prawnik, doradca zawodowy. Łącznie udzielono 2 033 porady, z czego psycholog 584, prawnik 649, doradca zawodowy 743. Świadczone również poradnictwo dla osób uzależnionych i współuzależnionych - 57 porad. Każdemu uczestnikowi proponowano minimum jedno spotkanie z każdym specjalistą na początku i pod koniec uczestnictwa. Możliwość korzystania ze wsparcia specjalistów nie była ograniczona limitami.

– wsparcie grupowe - wsparcie grupowe było organizowane w KIS w formach umożliwiających uczestnikowi dokonanie wyboru aktywności adekwatnej do jego ścieżki rozwoju określonej w kontrakcie socjalnym. W 2011 r. odbyło się 840 spotkań grupowych w ramach warsztatów edukacyjnych, grupy edukacyjno - wspierającej, grupy wsparcia integracji społecznej oraz grupy wsparcia integracji zawodowej.

– działania edukacyjno-integracyjne - celem tych działań było nabycie przez uczestników określonych umiejętności, przy wsparciu uzyskanym dzięki potencjałowi innych uczestników zajęć. W 2011 r. zorganizowano m. in.: grupy edukacyjne: – Komputer - uczestniczyły 82 osoby, Warsztat Reintegracji Zawodowej i Społecznej – BIURO - uczestniczyło 35 osób.

– reintegracja zawodowa, zatrudnienie wspierane:

- warsztat reintegracji zawodowej i społecznej „MOP” - w ramach prac społecznie użytecznych i robót publicznych, uczestnicy warsztatu sprząтали lokale MOPS o łącznej powierzchni 1 556 m² oraz realizowali prace porządkowe na Cmentarzu w Batowicach. Łącznie

w 2011 r. w ramach MOP-u roboty publiczne wykonywało 18 osób, a prace społecznie użyteczne 32 osoby. Spośród pracujących w ramach robót publicznych 8 osób podjęło prace na otwartym rynku.

- warsztat reintegracji zawodowej i społecznej „Warsztat” - wykonywanie prac ślusarskich, stolarskich i prostych usług. W zajęciach warsztatu uczestniczyło 25 osób, z czego 6 zakończyło uczestnictwo podjęciem pracy na otwartym rynku.

- prace społecznie użyteczne - w 2011 r. w ramach prac społecznie użytecznych pracowało łącznie 439 osób w 48 podmiotach (m.in. UMK, DPS, szkoły, przedszkola oraz stowarzyszenia: Caritas, MISTiA, PKPS, Bank Żywności, Ognisko, Gaudium et Spes, U Siemachy, KLIKA). Średnio miesięcznie prace wykonywało 185 osób. Pracę na otwartym rynku podjęło 60 osób, czyli 13,7% wykonujących psu. Łącznie w ramach psu przepracowano 81 981 godzin, wypłacono wynagrodzenia w łącznej wysokości 588 806,00 zł. W ramach prac społecznie użytecznych funkcjonowała „Grupa gospodarcza” – jej celem była weryfikacja postaw i sytuacji życiowych osób uchylających się od podjęcia pracy, długotrwale poszukujących pracy oraz osób z podejrzeniem uzależnienia lub wykonywania pracy „na czarno”. Pracę w grupie, średnio w miesiącu, wykonywało 17 osób.

- roboty publiczne - celem ich organizacji było nabycie kwalifikacji zawodowych i przygotowanie uczestników do samodzielnego funkcjonowania na otwartym rynku pracy. Łącznie roboty publiczne wykonywało 27 osób. Prace polegały na sprzątaniu lokali MOPS – 18 osób, remontach - 7 osób i pracach biurowych – 2 osoby.

W ramach KIS do grudnia 2011 r. kontynuowano realizację projekt pn. „Opiekun Środowiskowy”. W 2011 r. projekt realizowano w formie zatrudnienia wspieranego - na umowę zlecenie w dwóch instytucjach zatrudnionych było 12 osób. Uczestnicy projektu korzystali ze wsparcia indywidualnego oraz grupowego. Łącznie w projekcie wzięło udział 27 osób, z czego 20 osób ukończyło pozytywnie cykl szkoleniowy i nabyło kwalifikacje pozwalające na świadczenie usług opiekuńczych. W 2011 r. pracę na otwartym rynku pracy podjęło 9 uczestników.

W 2011 r. w KIS prowadzonym przez MOPS realizowano także projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach projektu ze wsparcia skorzystało 367 osób. Łącznie klientom udzielono wsparcia w liczbie 21 781,25 godzin (w tym wsparcie indywidualne – 3 130,75 godz., grupowe – 18 246 godz., doradcy zawodowego – 404,5 godz.), na kwotę 310 515,31 zł.

2.24.2 Nadzór nad realizacją zadania polegającego na prowadzeniu Klubu Integracji Społecznej

W 2011 r. kontynuowano realizację zadania polegającego na zleceniu przez Gminę Miejską Kraków organizacji pozarządowej prowadzenia Klubu Integracji Społecznej. W wyniku konkursu ofert od stycznia 2011 r. GMK zlecała zadanie Fundacji Wspierania Rozwoju Społecznego „Leonardo”.

W ramach realizacji zadania w 2011 r. w zajęciach KIS Leonardo uczestniczyło 145 osób, kontrakty socjalne podpisano z 94 osobami. Dzięki wsparciu uzyskanemu w KIS 22 osoby podjęły pracę, w tym w kilka osób jeszcze w trakcie udziału w zajęciach.

Uczestnicy KIS brali udział w zajęciach grupowych i indywidualnych. W ramach zajęć indywidualnych uczestnikom zapewniono stały dostęp do poradnictwa specjalistycznego psychologa, pracownika socjalnego oraz doradcy zawodowego. Specjaliści KIS w 2011 r. objęli uczestników poradami indywidualnymi w liczbie 1 205 (psycholog – 322, doradca zawodowy – 300, pracownik socjalny – 583).

Zajęcia grupowe realizowano poprzez kursy edukacyjne oraz warsztaty. Zorganizowano kursy: podstaw obsługi komputera, obsługi pakietu Microsoft Office, „Podstawy pracy biurowej”, języka angielskiego na różnych poziomach, konwersacje z języka angielskiego i rosyjskiego, „Projektowanie stron WWW”, „Podstawy księgowości małych firm”, „Podstawy obsługi programów graficznych”, „Podstawy fotografii z obróbką zdjęć cyfrowych”, „Zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej”, ceramiki oraz kółko rękodzielnicze. W 2011 r. wydano 245 zaświadczeń o ukończeniu kursów.

Uczestnicy brali udział w warsztatach: „Skuteczna komunikacja”, „Aktywne poszukiwanie pracy”, „Zarządzanie sobą/czasem”, „Jak dobrze być kobietą”. Na działalność KIS Leonardo Gmina Miejska Kraków przekazała w 2011 r. dotację w łącznej wysokości 415 998,00 zł.

2.24.3 Wspieranie zadań realizowanych przez Centrum Integracji Społecznej

W 2011 r. Gmina Miejska Kraków udzielała dotacji na działalność Centrum Integracji Społecznej prowadzonego przez Stowarzyszenie Aktywizacji Społeczno – Gospodarczej „Małopolskie Forum Pracy”. Podmiot realizujący zadanie został wybrany w otwartym konkursie ofert.

Centrum Integracji Społecznej jest jednostką realizującą reintegrację zawodową i społeczną poprzez takie usługi jak: kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu, nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych, naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem oraz uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania czasem.

Do uczestnictwa w CIS osoby kierowane są przez MOPS po uprzednim zaopiniowaniu wniosku przez pracownika socjalnego. Zaopiniowanie wniosku następuje po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego. W 2011 r. skierowano do uczestnictwa w CIS 52 osoby.

W 2011 r. w zajęciach uczestniczyło 81 osób, z czego 35 osób kontynuowało uczestnictwo z 2010 r. W 2011 r. 42 osoby zakończyły realizację indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego, z czego 10 osób z powodu podjęcia zatrudnienia. Ponadto 7 absolwentów CIS założyło 2 spółdzielnie socjalne.

Podczas uczestnictwa w CIS uczestnicy korzystali z usług: dwóch pracowników socjalnych (594 godziny konsultacji indywidualnych), psychologa (884 godziny konsultacji indywidualnych, 163 godziny zajęć warsztatowych) oraz doradcy zawodowego (442 godziny konsultacji indywidualnych, 151 godzin zajęć warsztatowych).

Ponadto uczestnicy CIS w ramach zajęć reintegracji zawodowej uczestniczyli w zajęciach modułów zawodowych: ogrodniczego, rękodzieła artystycznego, magazynowo – biurowego, handlowego oraz prowadzili bibliotekę dla osób bezdomnych.

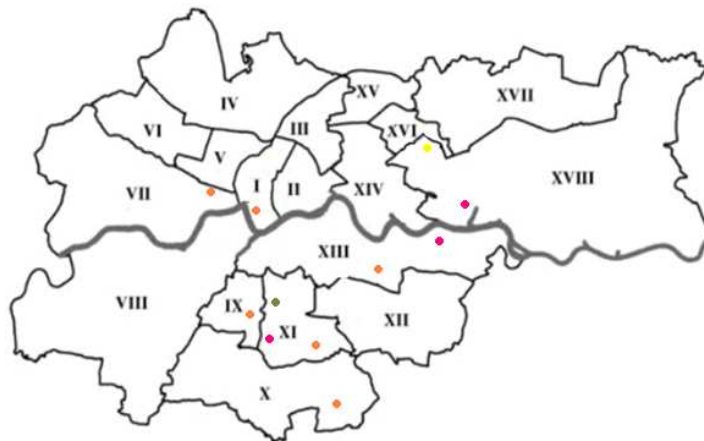
Na dofinansowanie realizacji zadania w 2011 r. Gmina Miejska Kraków przekazała dotację w łącznej wysokości 287 700,00 zł, w tym 31 200,00 zł tytułem zobowiązań za rok 2010.

2.25 Pomoc na rzecz osób bezdomnych

W ciągu roku w Krakowie przebywa ok. 2 000 osób bezdomnych. W roku 2011 MOPS objął pomocą 1 451 gospodarstwa osób bezdomnych (1 590 osób w tych gospodarstwach). Prowadzono przede wszystkim pracę socjalną, nakierowaną na poprawę sytuacji życiowej osób bezdomnych. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie,

w celu rozeznania sytuacji osobistej i bytowej bezdomnych klientów przeprowadzili 2 835 wywiadów środowiskowych. Wydano 7 947 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń.

System wsparcia osób bezdomnych

- Dział Pomocy Bezdomnym
- Noclegownie i schroniska: 3 placówki, 313 miejsc
- Mieszkania chronione dla osób bezdomnych: 2 mieszkania, 11 miejsc
- Wspieranie działalności charytatywnej w zakresie pomocy bezdomnym

2.25.1 Zapewnienie schronienia

Realizacja zadania polegającego na zapewnieniu schronienia osobom bezdomnym odbywa się poprzez zlecenie przez Gminę Miejską Kraków podmiotom niepublicznym prowadzenia placówek czasowego zakwaterowania i mieszkań chronionych dla osób bezdomnych oraz wspieranie działalności charytatywnej w zakresie pomocy bezdomnym w formie schronienia.

W 2011 r., w ramach tych zadań, udzielono pomocy łącznie 1 325 osobom bezdomnym.

2.25.1.1 Placówki czasowego zakwaterowania i mieszkania chronione dla osób bezdomnych prowadzone na zlecenie GMK

Schronisko i Przystulisko dla Bezdomnych Kobiet w Krakowie przy ul. Sołtysowskiej 13c

Schronisko, prowadzone na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej, zapewnia całodobowe schronienie dla kobiet bezdomnych i kobiet z dziećmi powyżej 7 roku życia, czasowo pozbawionych miejsca zamieszkania, przebywających na terenie Krakowa i posiadających obecne lub ostatnie zameldowanie na pobyt stały w Krakowie.

Schronisko dodatkowo zapewnia wsparcie psychologiczne, prawne, pedagogiczne oraz pomoc pracownika socjalnego i pielęgniarki. Praca koncentruje się na usamodzielnianiu mieszkanek z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb i problemów.

Placówka zapewnia 53 miejsca noclegowe. Ponadto stworzono 6 miejsc interwencyjnych przeznaczonych dla osób bez badań i trafiających interwencyjnie do placówki na jedną noc.

W 2011 r. w placówce przebywały łącznie 94 osoby w tym: 65 kobiet i 29 dzieci, Interwencyjnie przyjęto 24 osoby, usamodzielniało się 13 kobiet z 14 dziećmi.

Dom Matki i Dziecka w Krakowie przy ul. Żywieckiej 16

Dom prowadzony jest przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej. Placówka realizuje pomoc w formie całodobowego schronienia i zapewnienia wsparcia dla matek z dziećmi do lat 7 oraz kobiet w ciąży. Oferuje ona wsparcie psychologiczne, prawne, pedagogiczne oraz pomoc pracownika socjalnego i pielęgniarki. Pomoc skierowana jest zarówno do kobiet bezdomnych jak i posiadających stałe miejsce pobytu, lecz nie mogących przebywać tam z różnych przyczyn losowych.

Głównym celem działań jest motywowanie mieszkanek do uregulowania swojej sytuacji prawnej, kontynuowania nauki, zdobycia zawodu, poszukiwania pracy i mieszkania. Dużą uwagę poświęca się kształtowaniu właściwych postaw i pozytywnych relacji matek z dziećmi oraz nabyciu umiejętności w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku. Organizowano imprezy i uroczystości okolicznościowe na terenie domu, a także poza placówką, we współpracy z innymi instytucjami. Ponadto dla matek przeprowadzono warsztaty dotyczące udzielania pierwszej pomocy oraz warsztaty wizażu. Na terenie domu prowadzona jest przez pracownika socjalnego grupa wsparcia dla matek. Ponadto w odniesieniu do mieszkanek podejmujących pracę lub naukę świadczone pomoc w ramach projektu pn. „Ochronka” – miał on na celu zapewnienie opieki nad dzieckiem na terenie placówki na czas nieobecności matki związanej z nauką lub pracą.

Placówka zapewnia miejsca dla 45 matek z dziećmi. W 2011 r. zapewniono schronienie 79 osobom, w tym 36 matkom i 43 dzieciom. Z pobytu w placówce zrezygnowało 16 osób, w tym 8 matek i 8 dzieci, które podnajęły lokal mieszkalny lub powróciły do środowiska rodzinnego.

Noclegownia i Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Krakowie przy ul. Makuszyńskiego 19a

Noclegownia prowadzona jest na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków przez Polski Komitet Pomocy Społecznej Małopolski Zarząd Wojewódzki. Placówka zapewnia 200 miejsc noclegowych, w tym w części noclegowej (pobyt od godziny 16 do 8 rano) 138 miejsc oraz części schroniskowej (pobyt całodobowy) 62 miejsca, z czego dla 50 mężczyzn świadczone są usługi opiekuńcze. Noclegownia i schronisko przeznaczone są wyłącznie dla mężczyzn pełnoletnich, bezdomnych lub czasowo pozbawionych schronienia, posiadających zameldowanie na terenie Gminy Miejskiej Kraków i nie mogących zapewnić sobie schronienia we własnym zakresie. W sytuacji niecierpiącej zwłoki zapewnia się schronienie osobom spoza Gminy Miejskiej Kraków. Placówka oferuje pomoc psychologiczną, prawną i pomoc w formie pracy socjalnej. Interwencyjnie udzielano pomocy rzeczowej dla nowoprzyjętych mieszkańców.

W ramach działań z zakresu reintegracji społecznej mieszkańcy uczestniczyli w wyjściach do kina, na koncerty, ponadto zostali zaangażowani do wykonywania prac społecznych na rzecz Noclegowni, Zarządu Rejonowego PKPS oraz Politechniki Krakowskiej.

W roku 2011 pomocą w formie schronienia ogółem objętych było 565 osób (w tym w części noclegowej – 465 osób, w części schroniskowej – 50 osób oraz 50 osób objętych usługami opiekuńczymi).

Zgodnie z zapisami umowy dotyczącej realizacji zadania, w sytuacjach występowania niskich temperatur lub sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia osób, do placówki przyjmowane były dodatkowe osoby powyżej ustalonego limitu.

Mieszkania Chronione dla Bezdomnych Mężczyzn w Krakowie przy ul. Rostworowskiego i na os. Zielonym

Mieszkania chronione, prowadzone na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej, przeznaczone są dla 11 bezdomnych mężczyzn posiadających

ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały na terenie Krakowa. Adresatami tej formy wsparcia są osoby bezdomne, posiadające stałe źródło dochodu, mające możliwość usamodzielnienia się np. dążące do uzyskania samodzielnego mieszkania, podejmujące działania w kierunku wyjścia z bezdomności i uzależnień. Mieszkańcom zapewniono wsparcie w realizacji indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, w poszukiwaniu pracy i mieszkania. Udzielano pomocy w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych. Zachęcano do podtrzymywania relacji z rodzinami. Podejmowano działania mające na celu uzyskanie pomocy materialnej, udzielano porad, wskazywano instytucje, w których bezdomni mogą uzyskać stosowną pomoc. Mieszkańcy uczyli się samodzielnego życia, wywiązywali się ze stawianych przed nimi zadań mających na celu trening odpowiedzialności i zaradności życiowej. Podejmowano działania, które miały na celu integrację ze środowiskiem.

W 2011 r. z miejsc w mieszkaniach chronionych skorzystało łącznie 11 bezdomnych mężczyzn.

2.25.1.2 Wspieranie działalności charytatywnej w zakresie pomocy bezdomnym

Wspieranie działalności charytatywnej polegającej na zapewnieniu schronienia dla bezdomnych mężczyzn:

Chrześcijański Ośrodek Pomocy Bezdomnym „Dom Łazarza”, ul. Nowogródzka 8 – placówka prowadzona jest przez Stowarzyszenie Dobroczyne Betlejem. Jest to placówka całodobowego pobytu zapewniająca schronienie bezdomnym mężczyznom. W ramach swojej działalności placówka zapewniła 30 miejsc noclegowych, całodobowe wyżywienie, podstawową pomoc medyczną (lekarz internista) oraz możliwość otrzymania podstawowych leków, środków opatrunkowych, środków higieny osobistej.

W 2011 r. w placówce przebywało 76 bezdomnych mężczyzn.

Dom Św. Brata Alberta, ul. Saska 9 a – dom prowadzony jest przez Zgromadzenie Braci Albertynów. Zapewnia całodobowe schronienie dla 50 bezdomnych mężczyzn wychodzących z bezdomności. Placówka stwarza warunki do trzeźwego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia przygotowującego osoby bezdomne do pełnej samodzielności.

W 2011 r. łącznie pomocą objętych było 49 osób bezdomnych.

Wspieranie działalności charytatywnej polegającej na zapewnieniu schronienia i wyżywienia dla kobiet i kobiet z dziećmi oraz prowadzeniu działań na rzecz mieszkańców w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Przytulisko Św. Brata Alberta dla Bezdomnych Kobiet oraz pomoc doraźna dla kobiet, ul. Malborska 64 b – przytulisko prowadzone jest przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługującym Ubogim - Prowincja Krakowska. Przytulisko zapewnia 60 miejsc noclegowych i całodzienną wyżywienie dla kobiet bezdomnych i kobiet z dziećmi, prowadzi działania na rzecz mieszkańców w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym wsparcie prawne, medyczne, pedagogiczne i psychologiczne. Placówka udziela również pomocy doraźnej dla osób ubogich z zewnątrz w formie suchego prowiantu, odzieży, a także możliwości skorzystania przez bezdomne kobiety z łaźni.

W 2011 r. udzielono pomocy w formie schronienia 200 osobom, w tym 185 kobietom i 15 dzieciom. 54 kobiety objęto pomocą w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wspieranie działalności charytatywnej polegającej na zapewnieniu w okresie zimowym [od 1 listopada do 31 marca] możliwości noclegu dla bezdomnych mężczyzn

Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Skawińskiej 6 oraz łaźnia dla osób bezdomnych, ul. Kościuszki 23 - prowadzona była przez Zgromadzenie Braci Albertynów i funkcjonowała do końca marca 2011 r. Zapewniała w okresie zimowym (od 1 listopada do 31 marca) możliwości noclegu 62 bezdomnym mężczyznom (38 łóżek oraz dodatkowo 24 miejsca interwencyjne na materacach) oraz całodzienne wyżywienie.

Od lipca 2011 r. Zgromadzenie Braci Albertynów prowadzi przy ul. Skawińskiej 6 całoroczne Przytulisko oraz łaźnię przy ul. Kościuszki 23. Placówka zapewnia 50 miejsc noclegowych, całodzienne wyżywienie, możliwość dokonywania zabiegów higienicznych i wyprania rzeczy osobistych. Mieszkańcy mogą korzystać ze stałej opieki duszpasterskiej, pomocy medycznej w gabinecie lekarskim prowadzonym przez lekarzy wolontariuszy oraz wsparcia w zakresie rozwiązywania problemu uzależnienia (grupa wsparcia). W ramach działalności łaźni osoby bezdomne przebywające w przestrzeni publicznej mają możliwość wykonania zabiegów higienicznych, wyprania lub wymiany odzieży. W 2011 r. w powyższych placówkach objęto pomocą w formie schronienia 85 osób.

Od lipca do grudnia 2011 r. w osoby bezdomne skorzystały z ponad 4 tys. zabiegów higienicznych.

Wspieranie działalności charytatywnej polegającej na zapewnieniu schronienia i możliwości zapewnienia zabiegów higienicznych dla bezdomnych mężczyzn oraz prowadzenie działań na rzecz mieszkańców w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Przytulisko św. Brata Alberta dla Bezdomnych Mężczyzn oraz łaźnia dla osób bezdomnych, ul. Kościuszki 23 – prowadzone było przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej we współpracy ze Zgromadzeniem Braci Albertynów do czerwca 2011 r. Przytulisko zapewniało: całodobowe schronienie, 3 posiłki dziennie, łaźnię ogólnodostępną, wymianę odzieży, pomoc medyczną, opiekę duszpasterską. Do placówki przyjmowani byli mężczyźni, w szczególności uzależnieni od alkoholu, z terenu całej Polski.

W okresie od stycznia do czerwca 2011 r. pomocą w formie schronienia objęto 109 osób bezdomnych. W zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych objęto pomocą 97 osób.

Wspieranie działalności charytatywnej polegającej na umożliwieniu noclegu czynnym narkomanom pozbawionym schronienia oraz prowadzeniu działań na ich rzecz w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Noclegownia dla Osób Uzależnionych FENIKS, ul. Krzemieniecka 63 - prowadzona była przez Krakowskie Towarzystwo Pomocy Uzależnionym. W ramach zdania zapewniano: noclegi, możliwość korzystania z łaźni, pralni, kuchni, świetlicy. Podopiecznym wydawano żywność w postaci suchego prowiantu, jak również udzielano pomocy w postaci zakupu leków.

W wyniku przeprowadzonej kontroli realizacji w/w zadania stwierdzono liczne uchybienia. W związku z wynikami kontroli wystosowano wnioski do Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Krakowa o rozwiązanie umowy z Krakowskim Towarzystwem Pomocy Uzależnionym na realizację powyższego zadania.

W okresie od stycznia do września 2011 r. (okres, za który podmiot przekazał ostatnie zweryfikowane dane) z pomocy skorzystało 57 osób.

2.25.2 Świadczenia na rzecz bezdomnych

Świadczeniami objęto łącznie 1 113 osób w rodzinach w 986 gospodarstwach osób bezdomnych, natomiast pracą socjalną objęto 1 286 gospodarstw prowadzonych przez osoby bezdomne.

W ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” pomoc otrzymało 797 osób bezdomnych, na łączną kwotę 483 984,71 zł.

Średnia wartość pomocy na osobę (rocznie) wyniosła 607,26 zł, średnio miesięcznie pomocą objęto 362 osób.

Jednocześnie w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb osób bezdomnych MOPS realizował również inne świadczenia:

- zasiłek stały - wypłacono zasiłki stałe dla 274 osób, na łączną kwotę 1 003 402,54 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 3 662,05 zł.
- zasiłek okresowy - wypłacono zasiłki okresowe dla 528 gospodarstw domowych, w których funkcjonowały 592 osoby, na łączną kwotę 394 963,25 zł, średnia roczna wartość pomocy na gospodarstwo wyniosła 748,04 zł.
- składki na ubezpieczenie zdrowotne - opłacono składki dla 267 osób, na łączną kwotę 89 960,04 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 336,93 zł.
- zasiłki celowe i celowe specjalne - wypłacono w kwocie łącznej 118 379,98 zł, dla 518 osób, średnia wartość pomocy na osobę wyniosła 228,53 zł.

zasiłki celowe – dla osób, których dochód nie przekracza kryterium ustawowego, wypłacono m. in.:

- z przeznaczeniem na zakup odzieży dla 185 osób na łączną kwotę 15 975,00 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 86,35 zł, wypłacono 241 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 66,29 zł,
- z przeznaczeniem na zakup opału dla 47 osób na łączną kwotę 19 100,00 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 406,38 zł, wypłacono 58 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 329,31 zł,
- z przeznaczeniem na zakup leków dla 148 osób, na łączną kwotę 20 965,90 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 141,66 zł, wypłacono 279 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 75,15 zł,
- z przeznaczeniem na zakup żywności dla 19 osób na łączną kwotę 2 600,00 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 136,84 zł, wypłacono 41 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 63,41 zł.

zasiłki celowe specjalne – przyznawane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom, których dochód przekracza kryterium ustawowe – wypłacono m. in.:

- z przeznaczeniem na zakup odzieży dla 17 osób na łączną kwotę 1 455,00 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 85,59 zł, wypłacono 23 świadczenia, średnia wartość świadczenia wyniosła 63,26 zł,
- z przeznaczeniem na zakup opału dla 5 osób na łączną kwotę 1 750,00 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 350,00 zł, wypłacono 7 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 250,00 zł,
- z przeznaczeniem na zakup leków dla 11 osób, na łączną kwotę 1 185,00 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 107,73 zł, wypłacono 19 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 62,37 zł,
- z przeznaczeniem na zakup żywności dla 6 osób na łączną kwotę 565,00 zł, średnia roczna wartość pomocy na osobę wyniosła 94,17 zł, wypłacono 11 świadczeń, średnia wartość świadczenia wyniosła 51,36 zł.

2.25.3 Praca socjalna z osobami bezdomnymi metodą streetworkingu

W Dziale Pomocy Bezdomnym zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych pracujących metodą streetwork. Celem ich pracy jest docieranie do osób przebywających w przestrzeni publicznej, niekorzystających z pomocy MOPS i udzielenie im wsparcia. W 2011 r. w ramach tej działalności streetworkerzy przeprowadzili 247 dyżurów w terenie, w trakcie których nawiązano 909 kontaktów z 87 osobami bezdomnymi. W punkcie konsultacyjnym zrealizowano 319 konsultacji dla 169 osób. Przeprowadzono 79 interwencji oraz 29 towarzyszeń. Łącznie objęto pomocą 242 osoby.

2.25.4 Organizacja wieczery wigilijnej dla osób bezdomnych

MOPS po raz kolejny był, wspólnie z Caritas Archidiecezji Krakowskiej, Zgromadzeniem Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim oraz Małopolskim Urzędem Wojewódzkim, organizatorem wieczery wigilijnej dla bezdomnych w kruzgankach Bazyliki Ojców Franciszkanów. Celem przedsięwzięcia była reintegracja społeczna osób bezdomnych i samotnych poprzez uczestnictwo w Wigilii Świąt Bożego Narodzenia w dniu 24 grudnia 2011 r. oraz zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych – pożywienia. Uczestnikami spotkania było 1 200 osób bezdomnych i samotnych przebywających i mieszkających na terenie Krakowa.

2.25.5 Grupowe formy wsparcia osób bezdomnych - GWAB

W 2011 r. prowadzone były 2 grupy wsparcia dla osób bezdomnych. Grupa była wsparciem dla osób szukających rozwiązania konkretnych problemów życiowych związanych z bezdomnością. Zadaniem liderów było motywowanie członków grupy do podejmowania kroków w kierunku wychodzenia z bezdomności oraz podtrzymywanie i ukierunkowywanie takich inicjatyw.

W 2011 r. w grupach uczestniczyło łącznie 35 osób, z tego 4 osoby podjęły pracę zarobkową, 2 osoby usamodzielniały się poprzez wynajem pokoju, 5 osób zamieszkało w mieszkaniach chronionych.

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krakowie za rok 2011**

**Rozdział:
Pomoc specjalistyczna**

3 Pomoc specjalistyczna

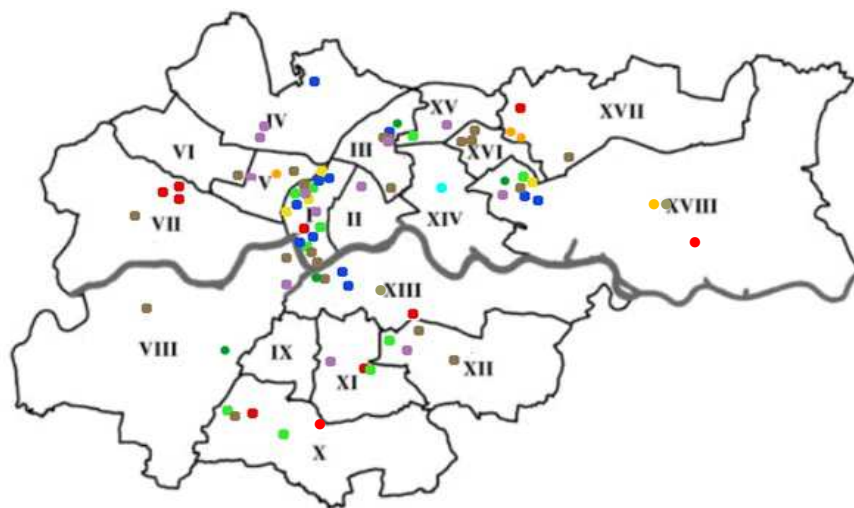
3.1 System specjalistycznego wsparcia dziecka i rodziny

W roku 2011 krakowski system wsparcia dziecka i rodziny składał się z:

- 36 placówek wsparcia dziennego, w tym:
 - 14 specjalistycznych,
 - 22 opiekuńczych,
- 28 placówek całodobowych, w tym:
 - 11 typu rodzinnego,
 - 2 typu interwencyjnego,
 - 1 wielofunkcyjnej,
 - 14 typu socjalizacyjnego,
- 34 zawodowych rodzin zastępczych, w tym:
 - 24 o charakterze pogotowia rodzinnego,
 - 10 specjalistycznych,
- 4 ośrodków adopcyjno-opiekuńczych.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z dniem 31.12.2011 r., publiczny ośrodek adopcyjno – opiekuńczy został zlikwidowany. Ponadto w dniu 31.12.2011 r. zakończona została realizacja 3 umów zawartych z podmiotami niepublicznymi.

System specjalistycznego wsparcia dziecka i rodziny

- **Rodzinne Domy Dziecka: 11 placówek dla 82 dzieci,**
- **Grupy usamodzielniające: 9 grup dla 102 osób w tym 5 grup funkcjonujących przy placówkach**
- **Całodobowe placówki socjalizacyjne, interwencyjne, wielofunkcyjne: 17 placówek dla 360 dzieci**
- **Ośrodki Adopcyjno - Opiekuńcze: 4 placówki**

- **Placówki wsparcia dziennego opiekuńcze: 22 placówki dla 765 dzieci,**
- **Placówki wsparcia dziennego specjalistyczne: 14 placówek dla 1422 dzieci**
- **Ośrodki poradnictwa: 4 placówki**
- **Interwencja kryzysowa: 2 placówki**
- **Mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków: 3 mieszkania dla 16 osób**

3.1.1 Działania o charakterze profilaktycznym – placówki opiekuńczo - wychowawcze wsparcia dziennego

Głównym zadaniem realizowanym przez placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego było przeciwdziałanie umieszczeniu dziecka w całodobowej formie opieki. Placówki zaspokajając niezbędne potrzeby dzieci pozbawionych częściowo opieki rodziców, zapobiegały powielaniu negatywnych wzorców środowiska rodzinnego dziecka.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego dzieliły się na: opiekuńcze - funkcjonujące minimum 4 godziny dziennie i specjalistyczne - funkcjonujące od 5 do 7 godzin dziennie oraz prowadzące dodatkowo zajęcia socjoterapeutyczne, oddziaływania terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne. Placówki funkcjonowały przez cały rok, we wszystkie dni robocze. Niektóre placówki prowadziły również zajęcia w soboty czy niedziele oraz organizowały sobotnio – niedzielne wyjazdy poza Kraków.

W 2011 r. funkcjonowało 36 placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, w tym 34 prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków oraz 2 placówki budżetowe.

Tabela: Charakterystyka placówek wsparcia dziennego

Lp.	Typ placówki	Liczba placówek	Liczba osób korzystających	Środki finansowe wydatkowane na realizację zadania	Dysponent środków
1	Niepubliczna opiekuńcza	20	1 377	1 914 000 zł	UMK SO
2	Niepubliczna specjalistyczna	14	2 824	5 953 588,56 zł	UMK SO
3	Publiczna opiekuńcza	2	69	236 269,40 zł	Miejska jednostka organizacyjna
SUMA		36	4 270	8 103 857,96 zł	

W 2011 r. przeprowadzono 6 kontroli dotyczących realizacji zawartych umów. Pracownicy MOPS uczestniczyli w 58 zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, podczas których specjaliści współpracujący z rodziną i dzieckiem (pedagog, psycholog, pracownik socjalny, kurator) dokonywali oceny efektów podejmowanych działań oraz opracowywali kolejne kierunki pracy.

3.1.1.1 Realizacja projektu „Huta nie tylko Sendzimira”

W 2011 r. MOPS, w ramach konkursu na finansowe wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w roku 2011 ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, otrzymał dotację w wysokości 70 000,00 zł na realizację projektu pt. „Huta nie tylko Sendzimira”.

Projekt realizowano w okresie od lipca do grudnia 2011 r. w formie specjalistycznej placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego dla młodzieży w wieku od 13 do 18 lat z rodzin dysfunkcyjnych z terenu Dzielnicy XVIII Krakowa.

Podczas organizowanych warsztatów uczestnicy mieli możliwość rozwijania zainteresowań, ale także podniesienia poczucia własnej wartości poprzez poznanie swoich mocnych i słabych stron oraz odkrywania i doskonalenie posiadanych umiejętności.

3.1.2 Zapewnienie opieki całodobowej dzieciom jej pozbawionym

3.1.2.1 Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego

Pogotowie rodzinne to zawodowa rodzina zastępcza - interwencyjna, krótkoterminowa forma opieki nad dzieckiem, sprawowana przez przeszkolone rodziny. W roku 2011 opiekę nad dzieckiem sprawowały łącznie 24 pogotowia rodzinne, w których było 50 miejsc dla dzieci. W ciągu roku przebywało w nich 110 dzieci. Umieszczenie dziecka w pogotowiu rodzinnym powodowane było głównie: pozostawieniem przez matkę noworodka w szpitalu, zaistnieniem sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu dziecka, wymagających natychmiastowej interwencji. Wysokość środków, przeznaczonych w 2011 roku na pomoc dzieciom umieszczonym w pogotowiu rodzinnym, wyniosła 512 290,30 zł.

Przy realizacji powyższego zadania pracownicy Ośrodka podejmowali następujące czynności:

- uczestnictwo w 119 spotkaniach zespołów konsultacyjnych złożonych z pracowników MOPS oraz innych instytucji zaangażowanych w pomoc dzieciom przebywającym w pogotowiu rodzinnym w celu indywidualnego wsparcia pogotowia rodzinnego i podniesienia ich kompetencji,
- uczestnictwo w 25 spotkaniach grup wsparcia mających na celu wymianę informacji i doświadczeń odnośnie opieki i wychowania dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- przeprowadzono 196 wywiadów środowiskowych,
- wydano 167 decyzji administracyjnych.

3.1.2.2 Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze

W 2011 r. funkcjonowało w Krakowie 10 zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem specjalistycznych rodzin zastępczych. Rodziny te zapewniały opiekę 10 dzieciom wymagającym szczególnej opieki i pielęgnacji z uwagi na występujące u nich problemy zdrowotne, w tym między innymi zespoły Downa, McCarthy'ego oraz Zespół Alkoholowy Płodu. Pracownicy socjalni MOPS utrzymywali kontakt z rodzinami poprzez wizyty w miejscu zamieszkania oraz obejmowali je pomocą w formie pracy socjalnej mającej na celu wsparcie w realizacji zadań opiekunów zastępczych. Wysokość środków, wydatkowanych w 2011 r., na pomoc dzieciom umieszczonym w rodzinach specjalistycznych wyniosła 86 530,92 zł.

3.1.2.3 Niezawodowe rodziny zastępcze

W 2011 r. objęto pomocą 549 niezawodowych rodzin zastępczych (494 spokrewnionych i 55 niespokrewnionych), ustanowionych dla 680 dzieci zamieszkujących na terenie Krakowa. Sąd rodzinny ustanowił 59 nowych rodzin zastępczych dla 85 dzieci, natomiast 106 rodzin zastępczych zakończyło funkcjonowanie, w tym 76 osób usamodzielniało się, 10 dzieci zostało umieszczonych w innych rodzinach zastępczych, 1 zostało przysposobione, 4 umieszczone w

placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Praca z rodziną biologiczną zaowocowała powrotem 21 dzieci pod opiekę rodziców biologicznych.

W zakresie zapewnienia dzieciom opieki i wychowania w rodzinach zastępczych MOPS współpracuje z sądem rodzinnym. W 2011 r., na zlecenie sądu, zostało opracowanych 78 opinii o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto, na podstawie wywiadów środowiskowych, przygotowano 646 opinii o całokształcie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

W ramach wsparcia dla rodzin zastępczych podejmowano następujące działania:

- zorganizowano 4 grupy wsparcia dla 147 rodzin zastępczych, które w ciągu roku uczestniczyły w 43 spotkaniach oraz 1 grupę wsparcia dla nastolatków wychowywanych w tych rodzinach,
- we współpracy z ośrodkiem adopcyjno-opiekuńczym organizowano comiesięczne spotkania psychoedukacyjne dla 132 rodzin,
- zorganizowano szkolenia dla rodziców zastępczych, w których uczestniczyło 114 osób. Program szkoleń obejmował cele, zadania i podstawy prawne funkcjonowania rodzin zastępczych, analizę relacji rodziny z osobami i instytucjami we własnym środowisku, zadania opiekuńczo-wychowawcze rodzin zastępczych, indywidualną analizę zasobów rodziny, główne problemy wychowawcze w kontekście rozwoju dzieci i młodzieży i sposoby ich rozwiązywania,
- od maja do września realizowano długoterminowy projekt socjalny „Stop TV” mający na celu podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców zastępczych poprzez dostarczenie wiedzy na temat wpływu telewizji na rozwój emocjonalny, poznawczy oraz społeczny dzieci oraz zachęcenie do korzystania z wartościowych sposobów spędzania czasu wolnego; w projekcie uczestniczyło 138 osób,
- przygotowano plan pomocy dla 145 rodzin zastępczych, w oparciu o prace zespołów interdyscyplinarno-konsultacyjnych, w celu rozwiązania występujących w nich trudności opiekuńczo-wychowawczych.

W 2011 r. przeprowadzono 2 868 wywiadów środowiskowych stanowiących podstawę przyznania świadczeń finansowych rodzinom zastępczym, w tym:

- na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w łącznej wysokości 4 543 235,47 zł,
- na częściowe pokrycie wydatków związanych z potrzebami dziecka przyjmowanego do rodziny zastępczej w łącznej wysokości 34 707,00 zł,
- z tytułu zdarzenia losowego w wysokości 3 629,30 zł.

3.1.2.4 Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze

W 2011 r. w Krakowie funkcjonowało łącznie 28 całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych zapewniających 544 miejsca – 20 placówek prowadzonych na zlecenie GMK przez organizacje pozarządowe oraz 8 placówek budżetowych. Z placówek opiekuńczo – wychowawczych skorzystało łącznie 783 dzieci.

Zadaniem całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych było w przypadku:

- placówek typu interwencyjnego - zapewnianie opieki na czas trwania sytuacji kryzysowej oraz do chwili wydania przez sąd postanowienia o umieszczeniu dziecka w placówce, rodzinie zastępczej, adopcyjnej lub powrocie do rodziny biologicznej. W 2011 r. z placówek typu interwencyjnego skorzystało łącznie 194 dzieci,
- placówek typu socjalizacyjnego – zapewnianie opieki i wychowania dzieciom i młodzieży, których powrót do domu nie jest możliwy, w tym umożliwianie dorastającym wychowankom zdobycia umiejętności niezbędnych w dorosłym życiu. W 2011 r. w powyższych placówkach przebywało 386 dzieci,

- placówek typu rodzinnego – zapewnianie opieki i wychowania dzieciom w różnym wieku w warunkach zbliżonych do środowiska rodzinnego. W 2011 r. w placówkach typu rodzinnego przebywało 91 dzieci,
- placówki typu wielofunkcyjnego – realizacja zadań placówki typu socjalizacyjnego oraz interwencyjnego. W 2011 r. z placówki skorzystało 112 dzieci.

W 2011 r. MOPS wydał 369 skierowań do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych dla 253 dzieci, w tym 42 skierowania przedłużające pobyt w placówce interwencyjnej w przypadku dzieci, których sytuacja nie została uregulowana. Podstawą wydanych skierowań było 230 postanowień sądu.

Spośród 277 dzieci skierowanych do placówek ok. 98% pochodzi z Krakowa. W 2011 r. 65 dzieci, spośród wychowanków placówek, powróciło do domu, natomiast 72 zostało usamodzielnionych po osiągnięciu pełnoletności.

Do głównych przyczyn umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych należy zaliczyć: zagrożenie demoralizacją, w tym nie realizowanie obowiązku szkolnego, niewydolność wychowawczą oraz brak opieki ze strony rodziny, alkoholizm, zaburzenia zachowania i emocji.

W 2011 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych odbyło się 295 posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, podczas których specjaliści współpracujący z rodziną i dzieckiem (pedagog, psycholog, pracownik socjalny, kurator) dokonywali oceny efektów podejmowanych działań oraz opracowywali kierunki pracy.

Przeprowadzono 7 kontroli realizacji zawartych umów dotyczących prowadzenia placówek opiekuńczo – wychowawczych przez podmioty niepubliczne.

Wydatki na utrzymanie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2011 r. wyniosły 24 160 949,54 zł, w tym 14 295 785,62 zł to wydatki jednostek budżetowych. Wydatki na inwestycje w jednostkach budżetowych wyniosły 9 188,10 zł.

3.1.3 Usamodzielnienie wychowanków rodzin zastępczych i placówek oraz kontynuowanie nauki

Zadania w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną obejmują m.in. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i na kontynuowanie nauki oraz pomoc w integracji ze środowiskiem osobom opuszczającym rodziny zastępcze, niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych i domów pomocy społecznej, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich oraz specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.

W 2011 r. udzielono pomocy związanej z usamodzielnieniem 470 wychowanków rodzin zastępczych i placówek.

Tabela: Usamodzielnianie wychowanków rodzin zastępczych i placówek

Lp.	Miejsce pobytu wychowanka przed usamodzielnieniem	Liczba wychowanków objętych pomocą w 2011 r.
1.	Rodziny zastępcze	265
2.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	152
3.	Młodzieżowe ośrodki wychowawcze	30
4.	Zakłady poprawcze	13
SUMA		470

Wychowankowie zostali objęci pomocą mającą na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez następujące działania:

- uczestnictwo pracowników socjalnych w przygotowaniu 444 Indywidualnych Programów Usamodzielnienia,
- pełnienie przez pracowników MOPS funkcji opiekuna usamodzielnienia dla 40 wychowanków – rolą opiekuna jest towarzyszenie osobie usamodzielnianej w kontaktach z instytucjami, współpraca ze szkołą i rodziną, pomoc w zdobywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, ocena realizacji programu usamodzielnienia oraz jego bieżące modyfikowanie,
- pracę socjalną mającą na celu uzyskanie przez osobę usamodzielnianą odpowiednich warunków mieszkaniowych, wykształcenia i zawodu zgodnego z możliwościami i aspiracjami wychowanka, podjęcie zatrudnienia, poprawę kontaktów z rodziną i środowiskiem,
- podjęcie współpracy z 25 placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, 12 młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi oraz 8 zakładami poprawczymi w zakresie przygotowania procesu usamodzielnienia wychowanków tych placówek,
- objęcie 188 usamodzielniających się wychowanków projektem pn. „Pora na aktywność”, współfinansowanym przez Unię Europejską.

W ramach projektu beneficjenci korzystali z Instrumentów Aktywnej Integracji w postaci:

- pomocy rzeczowej na zagospodarowanie - 78 osób,
- kursów - 63 osoby,
- warsztatów autoprezentacji - 43 osoby,
- porad prawnych lub psychologicznych - 37 osób,
- asystenta rodzinnego - 2 osoby,
- doradcy zawodowego – 20 osób,
- wyjazdowych warsztatów psychoedukacyjnych – 18 osób,
- warsztatów „Moja rodzina umie więcej” – 3 osoby,
- wyjazdowych warsztatów kompetencji społecznych – 3 osoby,
- warsztatów wyjazdowych „Ekonomia życia społecznego” – 4 osoby.

Ponadto na mocy zawartego z Fundacją Robinson Crusoe porozumienia o współpracy MOPS współorganizował „warsztaty ekonomiczne” dla osób usamodzielnianych pn. „Robinson na plusie”, z których skorzystało 9 osób.

W ramach projektu „Pora na Aktywność” 18 usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych uczestniczyło w wyjazdowych warsztatach psychoedukacyjnych, których celem było nabycie umiejętności wyznaczania indywidualnych, realnych celów życiowych oraz akceptowalnych społecznie sposobów ich realizacji, z wykorzystaniem posiadanych zasobów i mocnych stron.

Ponadto wychowankowie zostali objęci pomocą finansową. W 2011 r. całkowity koszt pomocy na rzecz usamodzielniających się wychowanków wyniósł 2 222 164,92 zł, w tym:

- na kontynuowanie nauki 1 315 554,71 zł,
- na usamodzielnienie 337 620,99 zł,
- na zagospodarowanie w formie rzeczowej 568 989,22 zł.

3.1.4 Mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych

W 2011 r. funkcjonowały 3 mieszkania chronione zapewniające łącznie 16 miejsc dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej. Ze świadczenia w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym w roku 2011 skorzystało 20 wychowanków placówek. Koszt

funkcjonowania mieszkań wyniósł 99 678,11 zł, w tym 56 478,11 zł to koszty jednostek budżetowych.

3.1.5 Wydatki z tytułu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów

W związku z art. 86 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej powiaty miały obowiązek ponoszenia wydatków z tytułu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów. W 2011 r. realizowano 177 porozumień i umów, z tego 31 zawartych w 2011 r., regulujących kwestie wydatków. Na podstawie powyższych porozumień oraz umów zawartych w latach 2004 - 2011 powiaty uregulowały należności z tytułu pobytu dzieci w opiece zastępczej w wysokości 1 798 873,84 zł.

Wydano 180 not księgowych obciążających powiaty kosztami za pobyt dzieci w formach opieki zastępczej, z czego 80 to noty obciążające powiaty kosztami za krótkotrwały pobyt dzieci w interwencyjnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

3.1.6 Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze

W 2011 r. na terenie Krakowa funkcjonowały 4 ośrodki adopcyjno – opiekuńcze, w tym 1 ośrodek publiczny. Ośrodki prowadziły pracę z rodzinami naturalnymi – objęto opieką 219 rodzin, z rodzinami zastępczymi – z opieki skorzystało 210 rodzin oraz z rodzinami adopcyjnymi – współpracowano z 192 rodzinami.

Wśród działań podejmowanych przez ośrodki adopcyjno – opiekuńcze można wyróżnić między innymi: szkolenie i kwalifikowanie rodzin, które deklarują gotowość pełnienia funkcji zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej, a także niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej oraz szkolenie i wydawanie opinii kandydatom do prowadzenia placówek rodzinnych, prowadzenie działalności propagującej rodzinne formy opieki zastępczej, organizowanie i prowadzenie grup wsparcia dla osób prowadzących placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego. W 2011 r. ośrodki:

- przeprowadziły 288 wizyt w zawodowych rodzinach zastępczych,
- wydały 203 opinie odnośnie dzieci przebywających w rodzinach zastępczych,
- zorganizowały 132 zespoły konsultacyjne w sprawie dzieci,
- sporządziły 467 wystąpień w sprawie dzieci do sądów oraz innych instytucji,
- udzieliły 1 795 porad,
- przeprowadziły 7 szkoleń i kwalifikacji rodzin zastępczych,
- pracownicy ośrodków uczestniczyli w 128 rozprawach sądowych, w trakcie których przekazywali informacje odnośnie sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.

Wydatki na realizację zadań przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze w 2011 r. wyniosły 1 073 675,68 zł, z czego wydatki na realizację zadań zleconych organizacjom pozarządowym wyniosły 472 500,00 zł, natomiast wydatki jednostki publicznej wyniosły 601 175,68 zł.

3.1.7 Interwencja Kryzysowa

Zadanie interwencji kryzysowej realizowane jest przez Ośrodek dla Osób Dotkniętych Przemocą oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Ośrodek dla Osób Dotkniętych Przemocą prowadzony jest na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej. Ośrodek zapewnia 50 miejsc. Działalność Ośrodka obejmuje udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie terapeutyczno - wspomagającym, w tym poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, rodzinnego, pracy socjalnej, medycznego oraz całodobowe zapewnienie schronienia. W 2011 r., na podstawie decyzji administracyjnych, Ośrodek udzielił schronienia 120 osobom, w tym 57 osobom dorosłym i 63 dzieciom.

W ramach współpracy odbywały się spotkania pracowników socjalnych MOPS z pracownikami OODP. Spotkania dotyczyły uzgodnień w zakresie form pomocy osobom przebywającym w OODP oraz wzajemnej współpracy w zakresie realizacji indywidualnego planu pomocy dla osób uwikłanych w przemoc. Na realizację zadania w 2011 r. przekazano dotację w wysokości 425 100,00 zł.

Wydatki jednostki publicznej, Ośrodka Interwencji Kryzysowej wyniosły 1 409 420,85 zł. Całkowite koszty realizacji interwencji kryzysowej w 2011 r. wyniosły 1 834 520,85 zł.

3.1.8 Poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne i terapia rodzin

3.1.8.1 Poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne realizowane przez MOPS

Poradnictwo prawne i psychologiczne realizowane było w 9 punktach konsultacyjnych w Krakowie zlokalizowanych przy: ul. Rzeźniczej 2, ul. Radzikowskiego 37, ul. Powstańców Wielkopolskich 3, os. Szkolnym 20, ul. Praskiej 52, ul. Dietla 64, al. Słowackiego 46, ul. Jerzmanowskiego 37 oraz na os. Teatralnym 24.

Poradnictwo jest ogólnodostępne, czyli świadczone bez względu na dochód oraz bez rejonizacji, obejmuje wsparcie psychologiczne oraz pomoc prawną z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego oraz ochrony praw lokatorów. Poradnictwo świadczone jest dla osób, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Poradnictwem objęto 5 005 osób. Udzielonych zostało 16 540 porad, w tym 11 430 porad prawnych oraz 5 110 porad psychologicznych. Najwięcej porad prawnych udzielono z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego – 3 914, prawa lokalowego, w tym w kwestiach dotyczących eksmisji, zadłużenia, utraty tytułu prawnego do lokalu – 2 769, zabezpieczenia społecznego czyli spraw związanych z bezpieczeństwem socjalnym, niezdolnością do pracy z przyczyn zdrowotnych, bezrobociem, orzekaniem o niepełnosprawności, świadczeniami rodzinnymi, dodatkami mieszkaniowymi, ubezpieczeniem społecznym, w tym renty, emerytury oraz zasiłki chorobowe, macierzyńskie, a także świadczenia rehabilitacyjne - 1 174 porady. Pomoc prawna w powyżej wskazanych sprawach wielokrotnie dotyczyła sporządzenia pism procesowych, których w 2011 r. sporządzono łącznie 2 457.

Najwięcej porad psychologicznych udzielono z zakresu rozwiązywania problemów rodzinnych – 1 508 porad. W tematyce dotyczącej rozwiązywania problemów wychowawczych udzielono – 324 porady. Z zakresu zdrowia psychicznego i zaburzeń psychicznych udzielono 1 468 porad, w tym 1 393 dotyczących dorosłych oraz 75 dotyczących dzieci, ponadto udzielono 872 porad z zakresu funkcjonowania społecznego poza rodziną, 270 z zakresu uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych, 524 z zakresu psychoedukacji. Sporządzono 69 diagnoz psychologicznych w celu określenia kierunku pracy psychologa z klientem.

Obok poradnictwa indywidualnego, w ramach realizacji projektu systemowego „Pora na aktywność”, prowadzone były również grupowe formy wsparcia psychologicznego dla rodzin z

problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz warsztaty kompetencji społecznych dla osób niepełnosprawnych.

Uczestnicy grupy wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi uzyskali wiedzę i umiejętności z zakresu konstruktywnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych związanych między innymi z realizacją ról partnerskich i rodzicielskich. Ponadto udział w grupie przyczynił się do wzrostu poczucia sprawstwa i wiary we własne możliwości w zakresie samodzielnego przewycięzania problemów.

Warsztaty kompetencji społecznych dla osób niepełnosprawnych przyczyniły się przede wszystkim do poprawy funkcjonowania osób niepełnosprawnych na gruncie społecznym poprzez wzmocnienie umiejętności komunikacyjnych oraz umiejętności efektywnego współdziałania w grupie. Poprzez udział w warsztatach uczestnicy mieli także możliwość odkrywania swoich mocnych stron i podniesienia samooceny.

Przeprowadzono łącznie 10 spotkań grupowych w ramach warsztatów dla osób niepełnosprawnych, w których udział wzięło 18 osób oraz 10 spotkań w ramach grupy wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, w których udział wzięło 10 osób.

3.1.8.1.1 Poradnictwo prawne świadczone przez Polskie Zrzeszenie Lokatorów

W 2011 r. Gmina Miejska Kraków, w ramach wsparcia realizacji zadania publicznego zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecała Polskiemu Zrzeszeniu Lokatorów prowadzenie poradnictwa prawnego z zakresu ochrony praw lokatorów dla mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków. Zadanie realizowane było w okresie lipiec - grudzień 2011 r., dotacja przekazana na realizację zadania wyniosła 10 000,00 zł. Z poradnictwa skorzystało 117 osób, którym udzielono 458 porad.

3.1.8.2 Poradnictwo psychologiczne i terapia rodzin realizowane przez ośrodki poradnictwa i terapii prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków

Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin prowadzone były w 4 ośrodkach. Działania ośrodków adresowane są głównie do środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, niewydolnych społecznie i wychowawczo. Zakres świadczonych usług obejmuje pisemną diagnozę rodziny lub osoby indywidualnej, świadczenie poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego) oraz terapii rodzinnej - indywidualnej i grupowej. Działania prowadzone przez ośrodki służą przede wszystkim wzmocnieniu samodzielności i kompetencji rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, niewydolnych wychowawczo tak, aby były w stanie adekwatnie i skutecznie pełnić swoje role wychowawcze.

W ośrodkach przeprowadzono 986 diagnoz oraz 9 569 spotkań terapeutycznych łącznie, w tym 6 470 terapii indywidualnych, 1 929 terapii rodzinnych, 184 terapie grupowe dla osób niespokrewnionych. Łącznie udzielono 1 472 porad specjalistycznych. Działalność ośrodków poradnictwa i terapii obejmuje całe spektrum dysfunkcji rodzinnych i objawowych, włącznie z tak poważnymi jak: rozwody, wykorzystywanie seksualne, żałoba, choroby psychiczne, alkoholizm, inne poważne traumy i kryzysy życiowe. Najczęstszą przyczyną korzystania ze wsparcia udzielanego przez ośrodki były zaburzenia osobowości i zachowania, różnorakie zaburzenia nerwicowe oraz uzależnienia. W 2011 r. z pomocy ośrodków skorzystało 1 249 rodzin, ogółem wsparciem objęto 1 866 osób. W 166 przypadkach terapia zakończyła się

trwałą poprawą funkcjonowania rodziny w zakresie relacji rodzinnych, relacji społecznych oraz objawów psychosomatycznych.

Na realizację zadania w 2011 r. przekazano dotację w wysokości 1 290 700,00 zł.

3.1.9 Poradnictwo telefoniczne

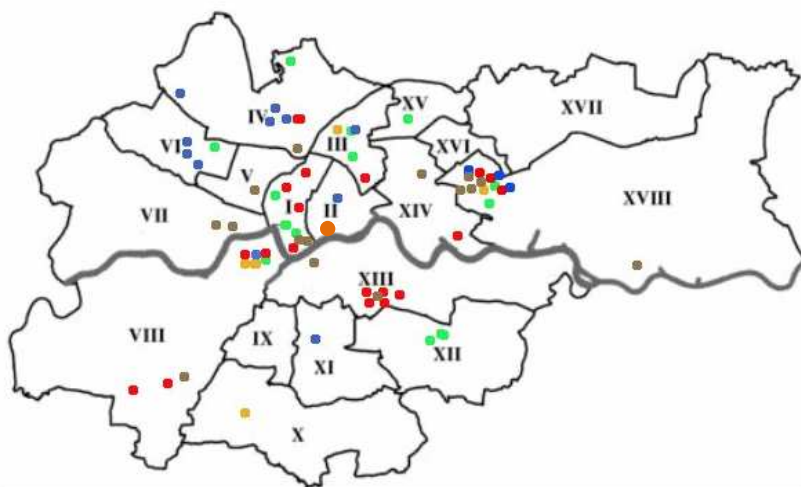
Poradnictwo telefoniczne realizowane jest w ramach Krakowskiego Telefonu Zaufania działającego w strukturach MOPS. Dyżurni dostępni są przez 7 dni w tygodniu, w godzinach 16:00 – 21:00.

W 2011 r. dyżury pełniły 23 osoby, przeprowadzono 1 520 rozmów, których tematyka dotyczyła głównie konfliktów małżeńskich i rodzinnych, problemów seksualnych, uzależnień oraz złego stanu zdrowia psychicznego i fizycznego. Dla osób dyżurujących w Telefonie Zaufania odbywały się comiesięczne superwizje mające na celu omówienie trudności pojawiających się w kontakcie z rozmówcami, wypracowanie sposobów radzenia sobie z pojawiającymi się trudnościami, a także zapobieganie sytuacji wypalenia zawodowego.

3.2 Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej

Podstawowym założeniem systemu wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych w Krakowie jest umożliwienie jak najpełniejszego i najdłuższego funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku rodzinnym, sąsiedzkim, w miejscu zamieszkania. W takim ujęciu instytucjonalne, szczególnie całodobowe formy opieki, są ostatnią formą pomocy, która powinna być stosowana tylko w przypadku niemożności rozwiązywania problemów innymi sposobami. Jednocześnie działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zmierzają do tego, aby system wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych był na tyle zróżnicowany, by zapewniał ofertę dostosowaną do stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i bytowej każdej osoby wymagającej wsparcia.

System wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych

- Domy Pomocy społecznej: 16 placówek, 1 918 miejsc
- Rodzinne Domy Pomocy: 2 placówki, 12 miejsc
- Mieszkania chronione: 6 mieszkań, 27 miejsc
- Środowiskowe Domy Samopomocy: 16 placówek (13 domów i 3 filie), 393 miejsc
- Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych: 15 placówek, 690 miejsc
- Warsztaty Terapii Zajęciowej: 14 placówek, 507 miejsc

Dzienne ośrodki wsparcia tworzone są i prowadzone z myślą o osobach w podeszłym wieku. Celem działania ośrodków jest podtrzymywanie sprawności psychofizycznej osób starszych dla umożliwienia im jak najdłuższego funkcjonowania w środowisku rodzinnym, sąsiedzkim, w miejscu zamieszkania. Dzięki pomocy w tej formie, osoby starsze mogą zaspokoić potrzebę kontaktu i integracji społecznej bez ostatecznego zerwania więzi z rodziną i środowiskiem lokalnym. Uczestnicy otrzymują wsparcie specjalistów, a przede wszystkim rehabilitację społeczną i usprawniającą. Placówki te świadczą osobom starszym określone usługi, pomoc, porady i zapewniają rozrywkę. Wszystkie zajęcia odbywają się pod opieką doświadczonych specjalistów - pracowników socjalnych, terapeutów zajęciowych, fizykoterapeutów. W 2011 r. w Krakowie funkcjonował Miejski Dzienny Dom Pomocy Społecznej będący jednostką budżetową oraz 3 ośrodki wsparcia dla osób starszych prowadzone na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków przez organizacje pozarządowe. Placówki, które zlokalizowane są w różnych dzielnicach Krakowa zapewniają 690 miejsc. W 2011 r. z pomocy w formie pobytu w dziennym ośrodku wsparcia dla osób starszych skorzystało 1 316 osób. Wydano 439 decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących osób korzystających z dziennych ośrodków wsparcia dla osób starszych. Przeprowadzono 1 kontrolę - w Ośrodku Wsparcia dla Osób Starszych os. Zielone 7.

Wydatki na bieżącą działalność dziennych ośrodków wsparcia dla osób starszych w 2011 r. wyniosły 5 294 107,00 zł, w tym 4 793 947,00 zł to wydatki Miejskiego Dziennego Domu Pomocy Społecznej.

3.2.2 Rodzinne domy pomocy

Szczególnym typem placówki zapewniającej seniorom całodobową pomoc i opiekę są rodzinne domy pomocy, przeznaczone dla nie więcej niż 8 osób, co pozwala na stworzenie w nich warunków i atmosfery zbliżonej do naturalnej rodziny. Korzystanie z tych placówek możliwe jest w przypadku braku możliwości zapewnienia w miejscu zamieszkania, osobom potrzebującym ze względu na wiek, pomocy w formie usług opiekuńczych.

Na terenie Miasta Krakowa funkcjonują 2 rodzinne domy pomocy prowadzone na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków: Rodzinny Dom Pomocy ul. Dziewiarzy 11 prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Św. Feliksa oraz Rodzinny Dom Pomocy, ul. Źródłana 15 prowadzony przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej. Z całodobowych usług opiekuńczych w rodzinnych domach pomocy w roku 2011 r. skorzystało 12 osób. W 2011 r. w ramach nadzoru przeprowadzono w placówkach 6 kontroli. Na prowadzenie rodzinnych domów pomocy przeznaczono w 2011 r. 303 360,00 zł.

3.2.3 Domy pomocy społecznej

W przypadku braku możliwości zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę, osoby wymagające stałej, całodobowej opieki kierowane są do domów pomocy społecznej. Domy pomocy społecznej zapewniają całodobową opiekę oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu. Przeznaczone są dla osób wymagających opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. Forma i zakres pomocy wynika z indywidualnych potrzeb mieszkańców, z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Domy pomocy społecznej, w zależności od tego dla kogo są przeznaczone, dzielą się na domy dla osób w podeszłym wieku, osób przewlekle somatycznie chorych, osób

przewlekłe psychicznie chorych, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie i osób niepełnosprawnych fizycznie.

W 2011 r. na terenie Gminy Miejskiej Kraków funkcjonowało 16 domów pomocy społecznej, z czego 13 domów to miejskie jednostki organizacyjne, a 3 to jednostki prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków.

W 2011 r. z usług świadczonych w domach pomocy społecznej skorzystało łącznie 2 130 osób.

Tabela: Domy pomocy społecznej (wg typów) funkcjonujące w 2011 r. na terenie Gminy Miejskiej Kraków

Typ placówki	rok 2011 (stan na 31 grudnia)			
	Liczba miejsc w DPS – miejskich jednostkach organizacyjnych		Liczba miejsc w DPS – prowadzonych przez organizacje pozarządowe	
Dla osób w podeszłym wieku	2	166	1	67
Dla osób przewlekłe somatycznie chorych	5	737	1	50
Dla osób przewlekłe psychicznie chorych	3	576	-	-
Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	2	128	-	-
Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	-	-	1	25
Dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1	169	-	-
Ogółem:	13	1776	3	142

W 2011 r. złożonych zostało 513 wniosków o umieszczenie w domach pomocy społecznej i w rodzinnych domach pomocy, jednocześnie MOPS skierował do sądu 88 wniosków dotyczących wydania postanowienia o potrzebie umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej bez zgody. Łącznie wydano 3 178 decyzji i postanowień w sprawach klientów. W roku 2011 w domach pomocy społecznej umieszczono w sumie 349 osób, z czego 245 w domach zlokalizowanych na terenie Gminy Miejskiej Kraków, a 104 osoby w domach znajdujących się na terenie innych powiatów. W 2011 r. poniesiona została odpłatność za 174 osoby umieszczone w domach pomocy społecznej poza Gminą Miejską Kraków, a wydatki związane z pobytem tych osób wyniosły 1 933 950,57 zł.

W 2011 r., w porównaniu do roku 2010, zmniejszyła się liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej mimo to nadal utrzymywała się na bardzo wysokim poziomie. Okres oczekiwania na miejsce jest zróżnicowany i zależy przede wszystkim od typu domu, ale także od płci i preferencji osób oczekujących dotyczących skierowania do konkretnego domu pomocy społecznej.

Tabela: Liczba osób oczekujących na miejsce w domu pomocy społecznej

Typ placówki	rok 2011 (stan na 31 grudnia)		
	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps, w tym:	kobiety	mężczyźni
Dla osób w podeszłym wieku	40	31	9
Dla osób przewlekłe somatycznie chorych	358	233	125
Dla osób przewlekłe psychicznie chorych	145	62	83
Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	20	8	12
Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	3	0	3

Ogółem:	566	334	232
----------------	------------	------------	------------

W 2011 r. w ramach nadzoru w domach pomocy społecznej przeprowadzono 6 kontroli. Wydatki na bieżącą działalność domów pomocy społecznej w roku 2011 wyniosły 78 431 813,84 zł, w tym 74 430 225,95 zł to wydatki miejskich jednostek organizacyjnych.

W 2011 r. kolejne 3 domy pomocy społecznej uzyskały zezwolenia bezwarunkowe na prowadzenie placówek. Na dzień 31 grudnia 2011 r., spośród 16 funkcjonujących domów prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków i na jej zlecenie, 14 posiadało zezwolenia Wojewody Małopolskiego na prowadzenie placówki natomiast 2 domy pomocy społecznej – DPS Łanowa 43 i DPS Praska 25 wymagają w roku 2012 kontynuacji realizacji programu naprawczego.

Na prace inwestycyjne związane z osiąganiem standardów w domach pomocy społecznej poniesiono w 2011 r. wydatki w wysokości 847 753,32 zł.

3.2.4 Środowiskowe domy samopomocy

W 2011 r. w Gminie Miejskiej Kraków funkcjonowało 13 środowiskowych domów samopomocy, w tym 1 środowiskowy dom samopomocy zapewniający 57 miejsc, będący miejską jednostką organizacyjną oraz 12 środowiskowych domów samopomocy z 3 filiami dysponujących łącznie 339 miejscami, których prowadzenie zlecono organizacjom pozarządowym. Środowiskowe domy samopomocy udzielają wsparcia osobom chorującym psychicznie, niepełnosprawnym intelektualnie, osobom z autyzmem oraz z chorobą Alzheimera i Parkinsona.

W minionym roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Rozporządzenie określa m.in. standardy jakie ośrodki wsparcia muszą spełnić do końca 2014 r. Głównym problemem związanym z osiągnięciem wymogów standaryzacyjnych jest baza lokalowa, w której prowadzone są ośrodki. Część środowiskowych domów samopomocy ma zbyt małą powierzchnię użytkową lub usytuowana jest w budynkach, w których nie ma możliwości likwidacji barier architektonicznych. W związku z tym zachodzi potrzeba przeznaczenia na działalność tych ośrodków innych lokali z zasobów Gminy Miejskiej Kraków spełniających odpowiednie warunki.

W 2011 r. z pomocy środowiskowych domów samopomocy skorzystały 474 osoby, w tym 62 nowe osoby. Wydano 350 decyzji administracyjnych dotyczących osób korzystających z ww. ośrodków wsparcia. Przeprowadzono 3 kontrole w środowiskowych domach samopomocy.

Na działalność środowiskowych domów samopomocy prowadzonych przez podmioty niepubliczne Gmina Miejska Kraków przeznaczyła 3 708 422,00 zł oraz 609 764,23 zł na działalność środowiskowego domu samopomocy będącego jednostką budżetową.

3.2.5 Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Mieszkania chronione są uzupełnieniem form wsparcia skierowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi, zapobiegają także utrwalaniu zależności podopiecznych od instytucji pomocowych. Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi mają na celu udzielanie osobom w nich zamieszkującym wsparcia w zakresie poprawy kontaktów społecznych, przywrócenie możliwości pełnienia satysfakcjonujących ról społecznych,

zapewnienie bezpiecznego, całodobowego zakwaterowania. Wsparcie w wykonywaniu codziennych obowiązków połączone z treningiem umiejętności społecznych może pozwolić osobom przebywającym w mieszkaniu chronionym na częściowe lub całkowite usamodzielnienie się.

W 2011 r. funkcjonowało 6 mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 5, których prowadzenie Gmina Miejska Kraków zlecała organizacjom pozarządowym posiadającym status organizacji pożytku publicznego. Od lutego 2011 r. funkcjonuje nowe mieszkanie chronione prowadzone przez jednostkę budżetową - dom pomocy społecznej przeznaczony dla dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie. Część osób korzystających z mieszkania chronionego zamieszkiwała wcześniej w domu pomocy społecznej. Pobyt w mieszkaniu chronionym umożliwia im usamodzielnienie się.

Mieszkania dysponowały łącznie 27 miejscami. Z pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystały 34 osoby. Wydano 49 decyzji administracyjnych dotyczących osób korzystających z mieszkań chronionych.

Koszt realizacji zadania w 2011 r. wyniósł 178 275,19 zł, w tym 30 624,19 zł to wydatki jednostki budżetowej.

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krakowie za rok 2011**

**Rozdział:
Rehabilitacja zawodowa i społeczna
osób niepełnosprawnych**

4 Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) i finansowana ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które to środki przekazywane są samorządom. Na realizację zadań w 2011 r. Zarząd PFRON przekazał kwotę 13 646 170,00 zł, z czego na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, realizowane przez Grodzki Urząd Pracy, przeznaczono kwotę 582 000,00 zł.

Pozostała kwota, 13 064 170,00 zł, została podzielona na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez MOPS tj.:

- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej – 7 601 572,00 zł,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – 1 768 000,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów – 1 350 000,00 zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych – 2 344 598 zł.

Łącznie w 2011 r. na w/w zadania MOPS wypłacił ze środków PFRON kwotę 13 018 850 zł.

4.1 Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką, stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Uczestnikami warsztatów mogą być osoby niepełnosprawne, które posiadają wskazanie do uczestniczenia w warsztatach terapii zajęciowej, przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej realizowanych w ramach pracowni m.in. gospodarstwa domowego, stolarskich, krawieckich, edukacyjnych, plastycznych, komputerowych, gospodarczo - ogrodniczych.

W 2011 r. na terenie Gminy Miejskiej Kraków działało 14 warsztatów terapii zajęciowej, przeznaczonych dla osób ze schorzeniami narządu ruchu, schorzeniami psychicznymi oraz umysłowymi, w zajęciach których uczestniczyło 591 osób niepełnosprawnych. W przypadku 23 uczestników prowadzona rehabilitacja pozwoliła na opuszczenie warsztatu w celu podjęcia pracy.

Roczny koszt uczestnictwa jednej osoby w warsztacie wynosił 16 440,00 zł. Na działalność 14 warsztatów w 2011 r. wypłacono kwotę 8 289 870,00 zł, w tym ze środków PFRON kwotę 7 460 883,00 zł, ze środków Gminy Miejskiej Kraków kwotę 371 910,00 zł oraz ze środków POKL kwotę 457 077,00 zł.

Ponadto warsztaty otrzymały dodatkową kwotę ze środków Funduszu w wysokości 100 000,00 zł z przeznaczeniem na wymianę zużytego oraz zakup nowego wyposażenia.

W 2011 r. 278 uczestników z 12 warsztatów brało udział w projekcie „Pora na aktywność” finansowanym ze środków POKL. Projekt miał na celu zmianę nastawienia osób niepełnosprawnych do własnej aktywności zawodowej poprzez podnoszenie ich kompetencji życiowych, społecznych i zawodowych.

4.2 Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Turnus rehabilitacyjny jest zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji zawodowej i społecznej połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych.

Turnusy rehabilitacyjne, dofinansowane ze środków PFRON, organizowane są wyłącznie na terenie kraju. Czas trwania turnusów wynosi co najmniej 14 dni. Osoba niepełnosprawna, której przyznano dofinansowanie dokonuje wyboru turnusu sama, zgodnie z zaleceniami i przeciwwskazaniami lekarza zawartymi we wniosku lekarskim.

W 2011 r. 4 650 osób niepełnosprawnych i opiekunów starało się o uzyskanie dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Łącznie wpłynęło 3 701 wniosków. Z turnusów skorzystało 2 227 osób niepełnosprawnych, w tym 204 dzieci oraz 684 opiekunów. Suma wypłaconych dofinansowań wyniosła 1 763 387,00 zł.

4.3 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów

Każda osoba niepełnosprawna, która otrzymała dofinansowanie z Narodowego Funduszu Zdrowia do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze może starać się również o dofinansowanie do tych przedmiotów przyznawane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w przypadku, gdy otrzymane dofinansowanie nie pokryło całkowitego kosztu zakupu. Wysokość dofinansowania dla osób niepełnosprawnych wynosi do 150% kwoty limitu przyznanej w ramach NFZ oraz udziału własnego osoby niepełnosprawnej, jeżeli taki udział był wymagany. Najczęściej w ramach tego zadania przyznawane jest dofinansowanie do zakupu: aparatów słuchowych, pieluchomajtek, cewników, wózków inwalidzkich, protez kończyn, protez powietrznych, obuwia ortopedycznego oraz parapodium.

W ramach dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny najczęściej przyznawane jest dofinansowanie do zakupu rowerków rehabilitacyjnych, łóżek rehabilitacyjnych, materacy rehabilitacyjnych, mat do hydromasażu, bieżni, rotorów oraz lamp rehabilitacyjnych.

W 2011 r. złożonych zostało 1 846 wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Dofinansowanie, na kwotę 1 349 990,00 zł, otrzymało 1 780 osób niepełnosprawnych oraz jedna fundacja.

4.4 Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych

Bariera architektoniczna to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego elementach zewnętrznych, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub zmniejszają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Likwidacja barier w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej ma na celu umożliwienie jej, lub w znacznym stopniu ułatwienie, wykonywania podstawowych, codziennych czynności, a przede wszystkim poruszania się w miejscu zamieszkania. W ramach tego zadania najczęściej Ośrodek przyznaje dofinansowanie do budowy pochylni dla osób niepełnosprawnych ruchowo umożliwiające samodzielne poruszanie się, w przypadku gdy

zastosowanie innych rozwiązań z uwagi na warunki techniczne jest niemożliwe, zakupu i montażu podnośników, platform schodowych, transporterów schodowych, wind przyściennych i innych urządzeń do transportu pionowego, w przypadku, gdy zastosowanie urządzeń alternatywnych ze względu na wysokie koszty lub warunki techniczne nie jest możliwe, dostosowania łazienek i innych pomieszczeń w celu samodzielnego funkcjonowania. Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się lub przekazywanie informacji. Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń.

Likwidacja tych barier ma na celu umożliwienie, lub w znacznym stopniu ułatwienie, osobie niepełnosprawnej wykonywania podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

W ramach tego zadania najczęściej Ośrodek przyznaje dofinansowanie do: zakupu oporęczowania do mieszkania, podnośników wannowych i transportowo-kąpielowych, wózków toaletowych, lup, zestawów głośnomówiących, telefonów ze specjalistycznym oprogramowaniem dla osób niewidomych, programów udźwiękawiających.

W 2011 r. w zakresie likwidacji barier złożonych zostało łącznie 975 wniosków, z czego zrealizowano 484 umowy na kwotę 2 344 590,00 zł, w tym:

- likwidację barier architektonicznych: 216 umów na kwotę 1 915 258,00 zł,
- likwidację barier technicznych: 63 umowy na kwotę 77 519,00 zł,
- likwidację barier w komunikowaniu się: 205 umów na kwotę 351 813,00 zł.

4.5 Pozostałe działania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych

4.5.1 Kiermasze Świąteczne

W 2011 r. w siedzibie MOPS zorganizowane zostały 2 kiermasze świąteczne, podczas których niepełnosprawni uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej mogli zaprezentować i sprzedać wykonane przez siebie wyroby: stroiki świąteczne, dekoracje, biżuterię, obrazy, świece oraz inne rękodzieło. Udział w kiermaszach dostarczył osobom niepełnosprawnym pozytywnych wzmocnień pozwalających przede wszystkim na wzrost samooceny i wiary we własne możliwości. Kiermasze cieszyły się dużym zainteresowaniem zarówno pracowników MOPS, jak również osób, które załatwiały sprawy urzędowe w Ośrodku. Środki finansowe uzyskane ze sprzedaży wyrobów zostały przeznaczone na rehabilitację społeczną uczestników warsztatów.

4.5.2 Konkurs fotograficzny „Hobby drogą do zawodu – Kraków jesienią”

Dla uczestników warsztatów terapii zajęciowej biorących udział w projekcie systemowym „Pora na aktywność” zorganizowany został konkurs fotograficzny pn. „Hobby drogą do zawodu – Kraków jesienią”. Udział w konkursie miał na celu przede wszystkim zmianę nastawienia osób niepełnosprawnych do własnej aktywności psychicznej i fizycznej, a także zainspirowanie i przygotowanie do podejmowania aktywności zawodowej w dziedzinie fotografii, poprzez rozwijanie umiejętności postrzegania i koncentracji, kształtowanie wyobraźni przestrzennej i pobudzenie zmysłu wrażliwości. Udział w konkursie był również okazją do zwiększenia aktywności społecznej osób niepełnosprawnych dzięki możliwości nawiązania nowych przyjaźni. W konkursie udział wzięło 61 osób, autorzy najlepszych prac zostali uhonorowani nagrodami, natomiast prace opublikowano w formie kalendarza.

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krakowie za rok 2011**

**Rozdział:
Inne działania podejmowane przez
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**

5 Inne działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

5.1 Realizacja pozostałych rządowych programów pomocy uczniom

W 2011 r. MOPS przejął z wydziału Edukacji UMK realizację rządowych programów pomocy uczniom zakresie pomocy materialnej. W 2011 r., poza programem „Wyprawka szkolna” (szczegóły rozdział „Informacje ogólne” str. 11) realizowano:

5.1.1 Rządowy program pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne ustanowiony uchwałą nr 154/2011 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2011 r.

W ramach programu udzielano pomocy w formie zasiłku losowego dzieciom realizującym obowiązkowe przygotowanie przedszkolne oraz uczniom szkół wszystkich typów, z wyłączeniem szkół dla dorosłych, z rodzin, którym przyznano pomoc w formie zasiłku celowego na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej w związku ze stratami poniesionymi w 2011 r. w wyniku nawałnic lub innych zdarzeń atmosferycznych, w szczególności gradobicia lub powodzi. MOPS udzielił pomocy w powyższej formie dzieciom z 2 rodzin (3 uczniom gimnazjum i 1 uczniowi szkoły podstawowej). Łączna wysokość udzielonej pomocy wynosiła 4 000,00 zł (po 1 000,00 zł na każdego ucznia).

5.2 Aplikowanie o środki w trybie konkursowym

W 2011 r. MOPS aplikował o środki w ramach konkursów ogłoszonych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki. Złożono łącznie 17 projektów, w tym:

- 12 do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną, wspierania jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz reintegracji zawodowej i społecznej,
- 5 wniosków, złożonych w trybie konkursowym, o dofinansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013:
 - priorytet I. Zatrudnienie i integracja społeczna, działanie 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej, pilotażowe programy rewitalizacji społecznej realizowane w partnerstwach lokalnych – 2 projekty: „Pod parasolem Kazimierza” oraz „Model aktywizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych intelektualnie z terenu objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji – „stara” Nowa Huta”,
 - priorytet I. Zatrudnienie i integracja społeczna, projekty innowacyjno - testujące w ramach tematu: Współpraca podmiotów działających w obszarze zatrudnienia oraz integracji i pomocy społecznej z przedsiębiorcami w zakresie ułatwiania wchodzenia na rynek pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, projekt pn.: „Zmiana szansą na przyszłość”,
 - priorytet I. Zatrudnienie i integracja społeczna, działanie 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej, I faza projektu „Pilotażowego wdrażania standardów usług i modeli instytucji pomocy i integracji społecznej”,
 - priorytet I. Zatrudnienie i integracja społeczna, działanie 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej, I faza projektu „Pilotażowego wdrażania standardów usług w zakresie bezdomności i przetestowania modelu gminnego standardu wychodzenia z bezdomności”.

W ramach pozyskanych środków z MPiPS oraz PO KL realizowane są 4 projekty, a wniosek dotyczący „Pilotażowego wdrażania standardów usług w zakresie bezdomności i przetestowania modelu gminnego standardu wychodzenia z bezdomności” został zakwalifikowany do fazy II.

5.3 Otwarte nabory partnerów spoza sektora finansów publicznych w celu realizacji projektów konkursowych

Nabór partnerów w związku z konkursem na projekty innowacyjne testujące, w ramach tematu „Współpraca podmiotów działających w obszarze zatrudnienia oraz integracji i pomocy społecznej z przedsiębiorcami w zakresie ułatwienia wchodzenia na rynek pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym”, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet I. Zatrudnienie i Integracja Społeczna.

Zarządzeniem Nr 60/2011 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie z 08.11.2011 r. został ogłoszony nabór partnerów w związku z konkursem na projekty innowacyjne testujące, w ramach tematu „Współpraca podmiotów działających w obszarze zatrudnienia oraz integracji i pomocy społecznej z przedsiębiorcami w zakresie ułatwienia wchodzenia na rynek pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym”.

Celem naboru było wyłonienie niepublicznej instytucji rynku pracy oraz przedsiębiorcy (pracodawcy sektora prywatnego) zainteresowanych udziałem w stworzeniu partnerstwa do realizacji projektu innowacyjnego testującego w ramach w/w tematu. Przygotowany z wyłonionymi partnerami tj. Fundacją Wspierania Rozwoju Społecznego „Leonardo” oraz Przedsiębiorstwem Społecznym „Ognisko” Sp. z o. o. wniosek aplikacyjny nie został zakwalifikowany do dofinansowania.

Nabór partnerów w związku z konkursem na realizację pilotażowego programu rewitalizacji społecznej realizowanego w partnerstwach lokalnych, w ramach projektu „Rewitalizacja społeczna”, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet I, Zatrudnienie i integracja społeczna, Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej.

W ramach projektu „Rewitalizacja społeczna” ogłoszone zostały następujące nabory:

1. Zarządzeniem Nr 30/2011 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie z 15.06.2011 r. został ogłoszony nabór partnerów w związku z konkursem na realizację pilotażowego programu rewitalizacji społecznej realizowanego w partnerstwach lokalnych, w ramach projektu „Rewitalizacja społeczna”.

Celem naboru było wyłonienie organizacji pozarządowej zainteresowanej udziałem w stworzeniu Partnerstwa Lokalnego do realizacji pilotażowego programu rewitalizacji społecznej realizowanego zgodnie z założeniami Miejskiego Program Rewitalizacji Krakowa, który powstał na podstawie uchwały NR XCII/926/05 Rady Miasta Krakowa z dnia 26.10.2005 r. oraz Lokalnego Programu Rewitalizacji „starej” Nowej Huty.

Z wyłonionym partnerem tj. Stowarzyszeniem Pomocy Socjalnej „Gaudium Et Spes” przygotowano wniosek aplikacyjny, który został złożony w siedzibie organizatora konkursu – Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.

2. Zarządzeniem Nr 31/2011 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie

z 16 czerwca 2011 roku został ogłoszony nabór partnerów w związku z konkursem na realizację pilotażowego programu rewitalizacji społecznej realizowanego w partnerstwach lokalnych, w ramach projektu „Rewitalizacja społeczna”.

Celem naboru było wyłonienie organizacji pozarządowej zainteresowanej udziałem w stworzeniu Partnerstwa Lokalnego do realizacji pilotażowego programu rewitalizacji społecznej realizowanego zgodnie z założeniami Miejskiego Program Rewitalizacji Krakowa, który powstał na podstawie uchwały NR XCII/926/05 Rady Miasta Krakowa z dnia 26.10.2005 r. oraz Lokalnego Programu Rewitalizacji Starego Miasta.

Przygotowany z wyłonionym partnerem tj. Centrum Profilaktyki i Edukacji Społecznej Parasol wniosek aplikacyjny został zarekomendowany do realizacji.

Nabór partnerów w związku z konkursem na wykonanie pilotażowego wdrażania standardów usług i modeli instytucji pomocy i integracji społecznej, w ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej, Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna.

Zarządzeniem Nr 79/2011 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie z dnia 05.12.2011 r. został ogłoszony nabór partnerów w związku z konkursem na wykonanie pilotażowego wdrażania standardów usług i modeli instytucji pomocy i integracji społecznej, w ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”.

Celem naboru było wyłonienie organizacji pozarządowych, które zgodnie ze statutem zajmują się problematyką pomocy społecznej i wykluczenia społecznego lub prowadzą Centrum Integracji Społecznej, zainteresowanych udziałem w stworzeniu partnerstwa do realizacji pilotażowego wdrożenia standardów usług i modeli instytucji pomocy i integracji społecznej.

Z wyłonionymi partnerami tj. Stowarzyszeniem Dobrej Nadziei oraz Stowarzyszeniem Aktywizacji Społeczno – Gospodarczej „Małopolskie Forum Pracy” przygotowano wniosek aplikacyjny, który został złożony w siedzibie organizatora konkursu – Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. Wniosek przeszedł pozytywną ocenę formalną i merytoryczną i został zakwalifikowany do II fazy projektu.

Nabór partnerów w związku z konkursem na wykonanie pilotażowego wdrażania standardów usług w zakresie bezdomności i przetestowania Modelu Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności, w ramach projektu „Tworzenie i Rozwijanie Standardów Usług Pomocy i Integracji Społecznej” Zadanie 4 – „Działania w zakresie standaryzacji pracy z bezdomnymi. Opracowanie Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności (GSWB)”.

Zarządzeniem nr 26/2011 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie z dnia 7 czerwca 2011 r., zmieniającym Zarządzenie nr 24/2011 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie z dnia 3 czerwca 2011 r., został ogłoszony otwarty nabór na partnerów spoza sektora finansów publicznych celem udziału w konkursie na wykonanie pilotażowego wdrażania standardów usług w zakresie bezdomności i przetestowania Modelu Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności.

Wyłonieni partnerzy tj. Stowarzyszenie Lekarze Nadziei, Polski Komitet Pomocy Społecznej Małopolski Zarząd Wojewódzki, Dzieło Pomocy św. Ojca Pio oraz Fundacja Dzieło Pomocy św. Ojca Pio utworzyli partnerstwo lokalne pod nazwą „Krakowska Inicjatywa na Rzecz Wychodzenia z Bezdomności”, którego MOPS jest liderem. Partnerstwo zostało zakwalifikowane do udziału w I etapie projektu, w ramach którego w 2011 r. odbyło się

szkolenie z zakresu GSWB dla członków partnerstwa. W 2012 r. II etap konkursu obejmuje szczegółową diagnozę zjawiska bezdomności na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

5.4 Współpraca międzynarodowa

5.4.1 Współpraca z miastem Frankfurt nad Menem

Współpraca z Miastem Frankfurt nad Menem, realizowana była na podstawie „Porozumienia pomiędzy Stołecznym Królewskim Miastem Kraków i Miastem Frankfurt nad Menem o współpracy w dziedzinie pomocy społecznej” z dnia 19 kwietnia 2001 roku. W 2011 r. porozumienie zostało odnowione. Nowy dokument o współpracy w dziedzinie pomocy społecznej pomiędzy Miastem Kraków a Frankfurtem nad Menem podpisany został 3 czerwca 2011 r. W porozumieniu ustalono najistotniejsze punkty współpracy obejmujące podejmowanie działań pomocowych na rzecz dzieci, młodzieży, rodzin, osób starszych i osób niepełnosprawnych. Podobnie jak dotychczas celem podjętej współpracy jest podwyższenie poziomu usług i działań instytucji pomocowych.

W 2011 r. w ramach współpracy podjęto następujące inicjatywy:

- wizyta 3-osobowej delegacji przedstawicieli MOPS wraz z przedstawicielem Urzędu Miasta Krakowa we Frankfurcie nad Menem w ramach dni poświęconych problemom osób starszych. Podczas wizyty uczestnicy wzięli udział w konferencji „Rehabilitacja przed opieką – nierozwiązany problem w naszym starzejącym się społeczeństwie”, wykładach: „Pary w starości – ekskluzywna miłość do końca życia” i „Mieszkania w starości – sprawność techniczna” oraz w warsztatach pt. „Opieka ambulatoryjna – nowe technologie w opiece. Bezpieczeństwo i wolność”, prezentujących sprzęt ułatwiający funkcjonowanie osobom starszym i niepełnosprawnym,
- wizyta artystów seniorów z Frankfurtu nad Menem wraz z przedstawicielami Urzędu Miasta Frankfurt oraz organizacji pozarządowej. W ramach wizyty zorganizowana została wystawa prac artystów z Niemiec oraz artystów seniorów z Polski, ponadto goście zapoznali się z działalnością Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz uczestniczyli w spotkaniu z uczestnikami Akademii Pełni Życia. W programie ujęto również prezentacje dobrych praktyk, w działaniach na rzecz seniorów, prowadzonych przez MOPS.

5.4.2 Współpraca z miastem Lipsk

Kontynuowano współpracę z miastem Lipsk, prowadzoną na podstawie „Wspólnej Deklaracji dotyczącej kształtowania stosunków partnerskich pomiędzy Lipskiem i Krakowem“ podpisanej w 1995 roku. W ramach tej współpracy odbyła się wizyta w Krakowie pastora Friedricha Magirusa – Honorowego Obywatela Miasta Krakowa. Podczas wizyty pastor przedstawił zarys prac nad projektem dotyczącym popularyzacji edukacji obywatelskiej wśród młodzieży z Krakowa i Lipska, poruszono również temat wznowienia wymiany pomiędzy pracownikami MOPS i Urzędu Miasta w Lipsku w zakresie streetworkingu oraz organizowania cyklicznych wyjazdów stażowych pracowników MOPS do Lipska oraz pracowników Urzędu Miasta Lipska do Krakowa.

5.4.3 Pozostała współpraca międzynarodowa

W 2011 r., poza najszerzej zakrojoną współpracą z miastami Lipsk oraz Frankfurt nad Menem, MOPS podejmował również inne działania w sferze rozwijania kontaktów z przedstawicielami instytucji pomocowych spoza Polski, w tym:

- udział przedstawiciela MOPS w spotkaniu roboczym członków zespołu międzynarodowego projektu pn. „Zwiększenie dostępu do środowiskowych form opieki dla osób starszych, mieszkających w domach” o akronimie PROGRESS, które odbyło się w Canterbury w Wielkiej Brytanii. Na spotkaniu zaprezentowano strategię dostępu do usługi poradnictwa, opracowane przez zespoły narodowe partnerów projektu oraz omówiono szczegóły procesu wdrażania strategii, które zostaną przetestowane i poddane ewaluacji w II fazie projektu w Polsce, Austrii oraz na Litwie. Zaprezentowano wyniki oceny pierwszej fazy projektu oraz działania wszystkich partnerów w ramach rozpowszechniania projektu,
- udział przedstawiciela MOPS w krakowsko-petersburskich obradach okrągłego stołu na temat edukacji i spraw społecznych. Podczas spotkania przedstawiona została prezentacja z zakresu opieki nad dzieckiem i osobami starszymi oraz systemu wsparcia seniorów w Krakowie, natomiast uczestnicy z Sankt Petersburga zaprezentowali rozwiązania w zakresie polityki ds. młodzieży, polityki socjalnej oraz opieki nad osobami niepełnosprawnymi,
- wizyta delegacji z Wilna. Podczas spotkania gościom, zajmującym się problematyką pomocy społecznej, został zaprezentowany system wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych w Krakowie.

5.5 Projekt PROGRESS „Zwiększenie dostępu do środowiskowych form opieki dla osób starszych mieszkających w domach”

W ramach współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim – Collegium Medicum MOPS współuczestniczy w realizacji projektu PROGRESS „Zwiększenie dostępu do środowiskowych form opieki dla osób starszych mieszkających w domach”. Projekt jest współfinansowany przez Komisję Europejską i Europejski Fundusz Społeczny w ramach programu PROGRESS na lata 2007-2013.

W 2011 r. realizowana była faza implementacji projektu – opracowanie i testowanie dwóch strategii dostępu – w I strategii rolę pośredników w dostępie do osób starszych pełniły osoby spoza sektora pomocy społecznej i opieki zdrowotnej, w II strategii – rolę pośredników pełnili przedstawiciele lokalnych organizacji. Doświadczenia związane z wdrażaniem strategii dostępu do usług oraz wyniki przeprowadzonej ewaluacji stanowiąc będą podstawę do sformułowania propozycji przełożenia wyników projektu na działania praktyczne w ramach polityki społecznej.

5.6 Staże i praktyki studenckie realizowane w MOPS

W 2011 r. MOPS kontynuował współpracę z krakowskimi uczelniami tj. Krakowską Akademią im. A. F. Modrzewskiego oraz Uniwersytetem Pedagogicznym. W ramach zawartych porozumień 52 studentów zostało skierowanych do poszczególnych komórek organizacyjnych Ośrodka, gdzie odbyli 2 356 godzin praktyk studenckich.

W 2011 r. praktyki studenckie w MOPS w Krakowie zostały zrealizowane następująco:

- Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie – 40 osób zrealizowało praktykę studencką w łącznym wymiarze 1 680 godzin,
- Uniwersytet Jagielloński w Krakowie – 3 osoby zrealizowały praktykę studencką w łącznym wymiarze 150 godzin,
- Krakowska Akademia im. A. Frycza-Modrzewskiego w Krakowie – 8 osób zrealizowało praktykę studencką w łącznym wymiarze 480 godzin,
- Szkoła Ekonomii i Biznesu - Policealna Szkoła Zawodowa w Krakowie – 1 osoba zrealizowała praktykę studencką w wymiarze 46 godzin.

W 2011 r. MOPS zawarł z Krakowską Akademią im. A. Frycza-Modrzewskiego umowę o współpracy, w ramach której będzie możliwe sfinansowanie przez uczelnię kosztów studiów wyższych dla wychowanka pieczy zastępczej lub placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego koordynowanych przez Ośrodek.

W 2011 r., w ramach umów o zorganizowanie stażu dla bezrobotnych, zawieranych z Grodzkim Urzędem Pracy w Krakowie, na staż przyjęto 3 osoby.

5.7 Kandydaci na kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych oraz opiekunów prawnych

W 2011 r. do MOPS wpłynęło z sądów rodzinnych i opiekuńczych 19 wniosków o wskazanie kandydata na opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej i kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej. Obowiązek wskazania kandydata przez MOPS wynika z dyspozycji wskazanej w art. 149 § 3 ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

Zarządzeniem Dyrektora MOPS z 14 stycznia 2011 roku numer 5/2011 została wprowadzona procedura wskazywania kandydata na opiekuna prawnego i kuratora dla częściowo ubezwłasnowolnionego. Dzięki wprowadzonej procedurze został ujednoczony i usystematyzowany tryb wskazywania kandydatów na opiekunów i kuratorów (podział zadań, termin ich realizacji, osoby odpowiedzialne za poszczególne etapy postępowania w sprawie wskazania kandydata). Średni czas załatwienia sprawy to około 7 dni roboczych. W większości przypadków pracownicy Filii/Działu wskazują takie osoby. Także w miarę możliwości (w zależności od tego, czy osoba/rodzina jest objęta pomocą MOPS) pracownicy dokonują oceny, czy kandydat daje rękojmię należytego sprawowania funkcji opiekuna bądź kuratora.

W 2011 r. MOPS wskazał 15 kandydatów na opiekuna prawnego i 4 kandydatów na kuratora.

5.8 Wypłacanie wynagrodzenia dla opiekunów prawnych dla osób całkowicie ubezwłasnowolnionych

W 2011 r., w związku z realizacją zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na wypłacaniu wynagrodzenia przyznanego przez sąd opiekuńczy opiekunowi za sprawowanie opieki prawnej nad małoletnimi dziećmi, wypłacono 84 świadczenia dla 8 opiekunów prawnych w łącznej kwocie 21 368,09 zł. Średni miesięczny koszt świadczenia wyniósł 254,38 zł.

5.9 Konferencje, seminaria, wykłady

W 2011 r. 71 pracowników MOPS wzięło udział w konferencjach merytorycznych odpowiadających realizowanym przez nich zadaniom i ich kompetencjom, między innymi:

- „System przeciwdziałania przemocy w Małopolsce- budowanie świadomości, skuteczne działanie i interwencja”,
- „Ewaluacja powód do obaw czy okazja do rozwoju” - organizowana przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
- XI ogólnopolska konferencja „Pomoc społeczna i praca socjalna w sytuacjach kryzysowych” - organizowana przez Ośrodek Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych Centrum AV w Częstochowie,
- „Partnerstwo na rzecz integracji społecznej. Integracja i aktywizacja społeczna – wyzwania i priorytety” - organizowana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
- „Specjalizacja pracy socjalnej – wyzwania najbliższej przyszłości” - organizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni,
- „Incydent czy proces? Organizowanie społeczności lokalnej” - organizowana przez Stowarzyszenie CAL w Warszawie,
- Konferencja dotycząca realizacji wolontariatu organizowana z okazji obchodów Europejskiego Roku Wolontariatu,
- „Współpraca międzyinstytucjonalna w pomaganiu osobom z problemami alkoholowymi” oraz „Zespół leczenia środowiskowego – Perspektywa rozwoju” - organizowane przez Szpital Specjalistyczny Babińskiego w Krakowie,
- „Pomoc dzieciom ofiarom przestępstw” - organizowana przez Fundację Dzieci Niczyje, Ministerstwo Sprawiedliwości i Miasto Stołeczne Warszawa,
- „Rodzina – relacja – wsparcie. Relacja jako podstawa oddziaływań terapeutycznych wspierająca rodzinę z małym dzieckiem o zaburzonym rozwoju” - organizowana przez Maltańskie Centrum Pomocy Rodzinie,
- „Standardy usług i modele instytucji – pilotażowe wdrażanie ”, w której odczyt na temat przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu wygłosił Zastępca Dyrektora ds. Pomocy Środowiskowej,
- 30 pracowników MOPS uczestniczyło w wykładzie „Przemoc wobec osób starszych w rodzinach” zorganizowanym przez Instytut Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

5.10 Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji pracowników MOPS

W 2011 r., wśród pracowników zatrudnionych w MOPS, 2 osoby posiadały tytuł doktorski, 390 pracowników posiadało wykształcenie wyższe, a 52 ukończone studia podyplomowe. Wykształcenie policealne posiadało 180 pracowników, a średnie 43. Osób z wykształceniem zasadniczym i podstawowym było odpowiednio: 9 i 3.

W 2011 r. pracownicy podnosili swoje wykształcenie poprzez kolejne etapy kształcenia: 6 osób licencjat, 10 osób studia magisterskie, 3 osoby studia podyplomowe i 1 osoba studia inżynierskie.

Pracownicy MOPS podejmują wiele działań, które podnoszą ich kwalifikacje i pozwalają na wykonywanie zadań o coraz wyższym standardzie. Organizowane szkolenia są odpowiedzią na nowe trendy w pomocy społecznej oraz potrzebę jak najpełniejszego przygotowania pracowników do realizowanych zadań.

W 2011 r. w szkoleniach i konferencjach uczestniczyło łącznie 211 pracowników MOPS, w tym w szkoleniach bezpłatnych - 100, w konferencjach – 71, w płatnych kursach i szkoleniach - 150 pracowników. Poniesione przez MOPS koszty udziału pracowników w konferencjach i szkoleniach płatnych w 2011 r. wyniosły 69 571,41 zł, w tym koszty udziału w konferencjach to 1 904,00 zł.

W ramach szkoleń wewnętrznych pracownicy Ośrodka organizowali szkolenia aspirantów pracy socjalnej. W 2011 r. na stanowisku aspirant pracy socjalnej zostało zatrudnionych 12 pracowników, którzy zostali przeszkoleni z zakresu ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, podstawowych zagadnień z ustawy o samorządzie terytorialnym, informacji niejawnej, regulaminu wynagradzania, regulaminu pracy, komunikacji w pracy socjalnej z wykorzystaniem kontraktu socjalnego oraz zadań działów centralnych. Łączny czas szkolenia to 64 godziny dla jednej grupy aspirantów.

W 2011 r. rozpoczęto również szkolenia z zakresu podstaw korzystania z komputera oraz podstaw bezpieczeństwa informacji. Przeszkoleni zostali pracownicy 4 Filii MOPS. Docelowo planowane jest przeszkolenie wszystkich pracowników MOPS wymagających wsparcia kompetencji i umiejętności w tym obszarze.

Pracownicy MOPS uczestniczyli w Studium przeciwdziałania przemocy „Niebieska Linia”. I stopień studium miał charakter wprowadzający, natomiast II stopień zaawansowany. Studium zakończyło się egzaminem, po którym absolwenci otrzymali dyplom oraz zaświadczenie MEN. Łącznie w szkoleniu „Niebieska linia” udział wzięło 9 pracowników socjalnych (7 osób I stopień, 2 osoby II).

W celu stałego podnoszenia jakości świadczonego wsparcia w formie pracy socjalnej w 2011 r. prowadzone były superwizje pracy socjalnej. Superwizja jest formą wsparcia pracownika socjalnego. Jest to wzajemna wymiana doświadczeń, przemyśleń, rozważań nad źródłami trudności w pracy z rodziną, szukaniem istoty problemu, odkrywaniem nowych rozwiązań. Celem superwizji jest pomoc pracownikowi socjalnemu w przyjrzeniu się jego własnemu doświadczeniu w pracy z rodziną, ewentualnym przeszkodom w kontakcie z nią, jak również zapewnienie wysokiej jakości świadczonej pracy socjalnej.

W 2011 r. prowadzone były następujące superwizje:

- superwizja grupowa z zakresu pracy socjalnej w wymiarze 80 godzin, w której uczestniczyło 28 pracowników socjalnych,
- superwizja grupowa w wymiarze 48 godzin dla pracowników socjalnych pracujących z osobami doświadczającymi przemocy, w której uczestniczyło 46 pracowników,
- superwizja indywidualna w wymiarze 14 godzin dla pracowników socjalnych pracujących z osobami doświadczającymi przemocy, w której uczestniczyło 8 pracowników,
- superwizja grupowa w wymiarze 24 godzin dla pracowników socjalnych pracujących z osobami stosującymi przemoc, w której uczestniczyło 19 pracowników,
- superwizja indywidualna w wymiarze 14 godzin dla pracowników socjalnych realizujących program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy, w której uczestniczyło 2 pracowników prowadzących,
- superwizja grupowa w wymiarze 288 godzin dla pracowników socjalnych realizujących w ramach POKL kontrakty socjalne, w której uczestniczyło 75 pracowników,
- superwizja grupowa w wymiarze 192 godzin dla pracowników socjalnych realizujących w ramach POKL Program Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych, w której uczestniczyło 75 pracowników,
- superwizja grupowa w wymiarze 16 godzin dla pracowników socjalnych realizujących w ramach POKL indywidualne programy usamodzielnienia, w której uczestniczyło 15 pracowników,
- superwizja grupowa w wymiarze 21 godzin dla animatorów lokalnych i pracowników socjalnych realizujących w ramach POKL Programy Aktywności Lokalnej, w której uczestniczyło 15 pracowników.

Łącznie w 2011 r. przeprowadzono 697 godzin superwizji, w tym 28 godzin superwizji indywidualnej oraz 669 godzin superwizji grupowej.

5.10.1 Zmiany w zakresie naboru na stanowisko aspiranta pracy socjalnej

Do czerwca 2011 r. nabór na stanowisko aspiranta pracy socjalnej, w oparciu o Polecenie Służbowe nr 77/2007 Dyrektora MOPS z dnia 27.07.2007 r., przeprowadzany był na podstawie dwuetapowego procesu rekrutacji. Pierwszym etapem był test z zakresu znajomości ustawy o pomocy społecznej, podstaw prawa samorządu terytorialnego, metodologii pracy socjalnej i socjologii. Drugim etapem rekrutacji była rozmowa kwalifikacyjna.

Na podstawie ostatniej rekrutacji opartej na powyższych zasadach z 26 kandydatów 10 osób zostało zakwalifikowanych do odbycia stażu w poszczególnych Filiach MOPS. Egzamin końcowy po odbyciu 3 miesięcznego stażu złożyło 10 aspirantów pracy socjalnej, którzy następnie zostali zatrudnieni na stanowisku pracownika socjalnego.

Od sierpnia 2011 r., zgodnie z Poleceniem Służbowym Dyrektora MOPS nr 118/2011 z dnia 17.08.2011 r., zmianie uległ sposób rekrutacji na stanowisko aspiranta pracy socjalnej.

Pierwszym etapem rekrutacji są testy badające predyspozycje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Przeprowadzone testy oceniały między innymi poziom inteligencji, sposób reagowania w sytuacjach stresowych oraz kompetencje społeczne. Pozytywne wyniki mieszczące się w pożądanym profilu psychologicznym kandydata na aspiranta pracy socjalnej uzyskało, spośród 74 kandydatów, 11 osób, które zostały zaproszone na rozmowę kwalifikacyjną. Propozycję zatrudnienia na stanowisku aspiranta pracy socjalnej otrzymało 4 kandydatów, którzy po odbyciu 3 miesięcznego stażu przystąpili do egzaminu końcowego obejmującego zagadnienia merytoryczne dotyczące m.in. ustawy o pomocy społecznej oraz k.p.a. Pozytywną ocenę z egzaminu uzyskały 3 osoby, które zostały zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego.

Celem nowego sposobu rekrutacji pracowników na stanowisko aspiranta pracy socjalnej jest poprawa jakości pracy świadczonej na rzecz klientów MOPS.

5.11 Współpraca z mediami

Celem upowszechnienia i uprzyśpieszenia możliwości korzystania z pomocy oferowanej przez MOPS, w 2011 roku przekazano blisko 500 informacji środkom masowego przekazu. Na podstawie przekazanych materiałów w prasie ukazywały się komunikaty, informacje oraz artykuły dotyczące działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Efektem prowadzonej współpracy z mediami było m.in. 150 artykułów i komunikatów dotyczących pomocy społecznej, kilkadziesiąt reportaży telewizyjnych oraz radiowych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie prowadzi stronę internetową, na której w roku 2011 ukazało się 200 komunikatów dotyczących aktualnie realizowanych przedsięwzięć. MOPS realizuje zadania wynikające z zapisów Ustawy o dostępie do informacji publicznej, prowadząc Biuletyn Informacji Publicznej. Prowadzona jest również bieżąca, systematyczna współpraca z Biurem Prasowym Kancelarii Prezydenta Miasta Krakowa oraz portalem www.krakow.pl, do którego przygotowywane są komunikaty dotyczące pomocy społecznej, istotne dla mieszkańców Krakowa.

W ramach projektu systemowego pn. „Pora na aktywność” powstało 12 odcinków filmu pt. „Mosty pomocy”. Są to ok. ośmiominutowe filmy prezentujące formy wsparcia oferowane w ramach projektu oraz efekty i metody pracy pracowników socjalnych i animatorów lokalnych („Aktywizacja społeczna” – 2 odc. – dot. aktywizacji społeczności lokalnych i poszczególnych grup docelowych projektu., „Aktywizacja zawodowa” – dot. możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych i umiejętności poruszania się na rynku pracy, „Start w dorosłość” – dot. usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, „Program

aktywności lokalnej” – 2 odc. – dot. działań podejmowanych w środowiskach lokalnych przez pracowników PAL), asystentów („Asystent rodzinny”, „Asystent osoby niepełnosprawnej” – obydwie odcinki dot. usług asystenckich), partnerów projektu („Partnerstwo” – 2 odc. – prezentacja partnerów projektu prowadzących warsztaty terapii zajęciowej). Elementem każdego odcinka były wypowiedzi beneficjentów, komentarze specjalistów z danego obszaru pracy społecznej oraz dyrektora MOPS, które opisywały problemy beneficjentów i możliwości zastosowania odpowiedniej formy wsparcia, by poprawić ich sytuację życiową. Po raz pierwszy w tym roku (a był to 4 rok realizacji filmów) wyprodukowano film dot. przemocy w rodzinie („Przemocy NIE!” – 1 odc.) oraz film dot. różnym aspektom asystentury rodzinnej (1 odc.) – zagadnienie było szeroko omawiane podczas konferencji w Krakowie w dniach 19-20 października 2011 r. pt. „Asystent rodzinny i inne formy pracy z rodziną”.

Filmy są wykorzystywane przez uczelnie i szkoły kształcące pracowników pomocy społecznej, podczas konferencji i spotkań związanych tematycznie z prezentowaną problematyką.

5.12 Serwis internetowy MOPS Kraków

Z myślą o osobach korzystających z pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych, instytucjach i wszystkich tych, którzy są zainteresowani realizowanymi przez Ośrodek zadaniami i funkcjonowaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, prowadzony jest internetowy serwis informacyjny, znajdujący się pod adresem www.mops.krakow.pl oraz towarzyszący mu Biuletyn Informacji Publicznej.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, wszystkie istotne informacje zamieszczane są również na bieżąco w Biuletynie Informacji Publicznej. Najistotniejsze dla mieszkańców Krakowa informacje dotyczące pomocy społecznej, zamieszczane są na internetowej stronie Magicznego Krakowa.

W 2011 r. serwis internetowy MOPS odnotował 521 515 (+3,2% do roku 2010) odsłon, wygenerowanych podczas 202 006 (+3,9% do roku 2010) wizyt. Internauci średnio spędzili na stronie 2 minuty i 8 sekund – co oznacza, że serwis nie pełni jedynie funkcji pomocniczej, ale służy także jako nośnik szerszej informacji o działaniach i wydarzeniach dotyczących Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie (dane na podstawie Google Analytics).

MOPS prowadzi również mniejsze serwisy skupiające się na informacjach dotyczących realizowanych projektów: pal.mops.krakow.pl, jestemwdomu.mops.krakow.pl oraz streetwork.mops.krakow.pl.

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krakowie za rok 2011**

**Rozdział:
Ważniejsze przedsięwzięcia zapewniające
ciągłość funkcjonowania oraz utrzymanie
infrastruktury**

6 Ważniejsze przedsięwzięcia zapewniające ciągłość funkcjonowania oraz utrzymanie infrastruktury

6.1 Wdrożenie systemów informatycznych

W 2011 r. przygotowano i uruchomiono wdrożenie pilotażowe oprogramowania Pomost STD w dwóch Filiach MOPS. Rozpoczęto wdrożenie rozwiązania mającego na celu scalenie wszystkich baz danych Pomost STD w jedną, poprzez wstępną migrację i próbne scalenie baz. W celu usprawnienia pracy na bieżąco wprowadzano do systemu uzupełnienia w formie szablonów decyzji administracyjnych, list wypłat oraz rozpoczęto prace nad nowym poleceniem dot. szablonów decyzji.

Dokonano reorganizacji w infrastrukturze serwerowej (wykorzystanie serwerów zostało zoptymalizowane pod kątem ich wydajności do poszczególnych usług) oraz wdrożono sieciowy system backupów serwerów. Wdrożono nowy program antywirusowy we wszystkich lokalizacjach, automatyczny system audytu sprzętu, oprogramowania i licencji. Zaprojektowano i wykonano nową stronę WWW MOPS w całkowicie nowej technologii i zgodnie z wymogami dot. tworzenia stron www zawartymi w manualu wprowadzonym zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa. Zlecono i wykonano system do rejestracji indywidualnych kart czasu pracy. Wdrożono system obiegu dokumentów elektronicznych zawierających dane osobowe.

W ramach rozbudowy i modernizacji sieci logicznej, w 3 lokalizacjach rozbudowano sieć o dodatkowe gniazda oraz panele w szafach sieciowych. Dodatkowo w lokalizacji Filii Nr 5 wyodrębniono pomieszczenie serwerowni oraz wykonano nową sieć logiczną.

Zakupiono nowy najwydajniejszy serwer do obsługi scalonej bazy danych Pomost oraz innych aplikacji bazodanowych w MOPS. W ramach modernizacji sprzętu, zakupiono i wymieniono 20 zestawów komputerowych. Dodatkowo część sprzętu została rozbudowana o dodatkowe lub nowocześniejsze podzespoły i systemy operacyjne.

6.2 Obsługa organizacyjna Ośrodka

W sekretariatach komórek organizacyjnych MOPS zarejestrowano łącznie 264 686 pism, w tym: 100 400 pism przychodzących, 94 250 pism wychodzących, 70 036 pism wewnętrznych. Zarejestrowano 1 628 umów oraz 242 aneksy. Sporządzono 23 projekty zarządzeń Prezydenta Miasta Krakowa oraz 10 projektów uchwał Rady Miasta Krakowa. Przygotowano 33 projekty pełnomocnictw Prezydenta Miasta Krakowa dla kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz 3 projekty upoważnień Prezydenta Miasta Krakowa. Ponadto przygotowano 15 zarządzeń i 110 poleceń służbowych Dyrektora regulujących funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.

6.3 Zamówienia publiczne

W celu realizacji zadań MOPS przeprowadził 261 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w tym:

- 16 zamówień na dostawy,
- 11 zamówień na roboty budowlane,
- 234 zamówienia na usługi.

6.4 Realizacja zakupów usług, konserwacji i dostaw

W celu zapewnienia warunków dla realizacji zadań Ośrodka udzielono 1 299 zamówień, do których nie ma obowiązku stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych. Rozliczono 2 418 faktur, przyjęto do magazynu centralnego 266 dostaw zewnętrznych oraz wydano materiały na podstawie 1 077 dokumentów rozchodu wewnętrznego.

6.5 Działania związane z utrzymaniem infrastruktury MOPS

W 2011 r. MOPS posiadał tytuły prawne do 46 lokali i nieruchomości, w tym 10 lokali przekazanych w zarząd trwały MOPS. Komórki organizacyjne Ośrodka mieściły się w 22 lokalach. Funkcjonowanie 8 lokali, w tym 2 nowopozyskanych, było finansowane ze środków pochodzących z bezzwrotnej dotacji ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektów „Streetwork skuteczny kontakt” oraz „Pora na aktywność”. W kolejnych 20 lokalach i nieruchomościach realizowane były zadania zlecone pomocy społecznej. Spośród pozostałych 1 nieruchomość jest przeznaczona pod budowę domu pomocy społecznej, 1 pozostaje niezagospodarowana, 1 lokal jest nieużytkowany. Łącznie w 2011 r. MOPS pozyskał na realizację zadań pomocy społecznej dwie nieruchomości oraz trzy lokale.

Celem utrzymania obiektów i lokali we właściwym stanie technicznym oraz dla poprawy warunków lokalowych, zlecono wykonanie robót budowlanych w 11 obiektach, w tym w 7 obiektach, w których realizowane są zadania zlecone pomocy społecznej oraz w 4 obiektach, w których mieszczą się komórki organizacyjne MOPS (jeden z obiektów przystosowywano do użytkowania).

W związku z realizacją projektu „Pora na aktywność” wykonano dwa zadania inwestycyjne obejmujące wymianę bramy wejściowej oraz zamontowanie instalacji domofonowej do 35 mieszkań bloku socjalnego oraz rozbudowano instalację wentylacji grawitacyjnej (3 kominy wentylacyjne) i wykonano otwór w ścianie nośnej, wraz z nadprożem, w lokalu użytkowym.

Ponadto dokonano zakupu roślin i materiałów ogrodniczych do zagospodarowania terenów obok obiektów za łączną kwotę 11 181,40 zł.

W ramach realizacji zadania dotyczącego polepszenia warunków przyjmowania stron, finansowanego z dotacji Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, przeprowadzono bieżącą konserwację pomieszczeń w 5 lokalach użytkowanych przez komórki organizacyjne MOPS.

W 2011 r. wyremontowano 86 pomieszczeń w 10 obiektach MOPS oraz 1 pomieszczenie w budynku będącym w zarządzie MOPS. W ramach remontu wymalowano 6 354 m² powierzchni ścian i sufitów oraz 540 m² powierzchni stolarki okiennej i drzwiowej, wymieniono wykładzinę o łącznej powierzchni 518 m², wyremontowano 51 m² posadzek, położono nową wylewkę o łącznej powierzchni 380 m², zamontowano 9 szt. drzwi, ułożono flizy o powierzchni 10 m², wykonano ścianki działowe o łącznej powierzchni około 10 m². Ponadto w ogrodach na terenie 2 nieruchomości będących w zarządzie MOPS wykonano montaż 5 ławek i ogrodzenia o długości 48,5 m, a w przypadku 1 nieruchomości wykonano prace porządkowe w ogrodzie. Prace wykonywane były przez pracowników MOPS oraz robotników zatrudnionych w ramach robót publicznych.

*Załącznik nr 1 do sprawozdania z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie
za rok 2011*

Ustawowy katalog świadczeń z pomocy społecznej zrealizowanych w 2011 roku, w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

Świadczenia pieniężne

1. **Zasilek stały** (art. 17 ust. 1 pkt 19 ww. ustawy) wypłacono 3 691 osobom, którym przekazano 35 592 świadczenia w łącznej kwocie 12 919 648,96 zł. Średnia wartość świadczenia wynosiła 362,99 zł, a średnia wartość pomocy na osobę 3 500,31 zł, średnio miesięcznie pomocą objęto 2 855 osób.
2. **Zasilek okresowy** (art. 17 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy) wypłacono 6 743 osobom, którym przekazano 46 925 świadczeń. Łączna kwota przekazanej pomocy wyniosła 7 697 406,72 zł, z czego 6 300 143,50zł, tj. 81,85% stanowiły środki pochodzące z dotacji Wojewody Małopolskiego. Średnia wysokość pomocy na osobę wyniosła 1 141,54 zł, średnio miesięcznie pomocą objęto 3 527 gospodarstw domowych.
3. **Zasilek celowy oraz celowy specjalny** (art. 17 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy, z wyłączeniem świadczenia pieniężnego na zakup żywności lub posiłku) w roku 2011 otrzymało 8 959 osób w łącznej kwocie 5 647 170,58 zł. Średnia wartość pomocy na osobę wyniosła 630,33 zł.

Osoby, których dochód przekraczał kryterium dochodowe, lecz ich sytuacja uzasadniała przyznanie świadczenia otrzymały świadczenia w formie **zasiłku celowego specjalnego**. Łączna kwota świadczeń wyniosła 2 456 045,40 zł. Takie świadczenie otrzymało 4 539 osób. Średnia wartość pomocy na osobę wyniosła 541,10 zł.

Zasiłki celowe i celowe specjalne przeznaczane były przede wszystkim na dofinansowanie do opłat mieszkaniowych - mediów (31,89% łącznej kwoty), zakup opału (19,09%), dofinansowanie do czynszu (9,99%), zakup leków (9,49%) zakup odzieży (7,29%) i inne cele.
4. **Świadczenie pieniężne na zakup żywności lub posiłku** (ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”)

w roku 2011 otrzymały 15 132 osoby w 6 925 gospodarstwach domowych. Łączna wartość przyznanych w ramach programu zasiłków celowych wyniosła 9 100 099,88 zł.

Świadczenia niepieniężne

1. **Bilet kredytowany** (art. 17 ust. 1 pkt 8 ww. ustawy) – z pomocy skorzystało 28 osób. Łączna kwota przeznaczona na te świadczenia wyniosła 1 296,05 zł, a średnia wartość pomocy na osobę 46,29 zł, średnio miesięcznie z pomocy korzystały 2 osoby.
2. **Składki na ubezpieczenie zdrowotne** (art. 17 ust. 1 pkt 20 ww. ustawy) – ubezpieczeniem zdrowotnym objęto 3 447 osób. Łączna wartość udzielonej pomocy wyniosła 1 127 185,74 zł, a średnia wartość pomocy na osobę 327,00 zł, średnio miesięcznie pomocą objęto 2 714 osób.
3. **Składki na ubezpieczenia społeczne** (art. 17 ust. 1 pkt 9 ww. ustawy) – tą formą pomocy objęta została 1 osoba, której opłacono 12 składek w łącznej wysokości 1 074,96 zł. Średnia wartość świadczenia wyniosła 89,58 zł.
4. **Posiłek** (art. 17 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy) – z pomocy w formie gorącego posiłku realizowanego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” skorzystało 8 520 osób, które wykorzystały w sumie 1 258 496 świadczeń. Na tę formę pomocy wydatkowano 5 577 179,11 zł z czego 213 600 zł w ramach budżetu MDDPS. Średnia wartość pomocy przeznaczonej dla 1 osoby wyniosła 654,60 zł.

Potrzeby na zadania pomocy społecznej Gminy Miejskiej Kraków realizowane przez MOPS i jednostki publiczne systemu pomocy społecznej

Łącznie potrzeby na zadania bieżące Gminy Miejskiej Kraków w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS i jednostki publiczne	207 827 000,00 zł
---	--------------------------

w tym:
zadania realizowane przez MOPS

Rozdział	Zakres rzeczowy	Kategoria	Kalkulacja do potrzeb	Potrzeby 2012
85156	Składki na ubezpieczenie zdrowone za dzieci przebywające w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej "Przyjazny Dom"	PZUWM	Składka za 6 dzieci x 46,8 zł x 6 m-mcy	1 700,00 zł
85156 Suma				1 700,00 zł
85195	Koszt prowadzenia postępowań w sprawie świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni	GZUWM	Przeprowadzenie ok. 1.100 postępowań	63 000,00 zł
85195 Suma				63 000,00 zł
85201	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza "Przyjazny Dom"	PWSMK	8 dzieci x 6 m - cy x 4.438 zł (od połowy roku placówka zostanie przekształcona w rodzinny dom dziecka)	159 800,00 zł
	Świadczenia dla usamodzielnionych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	PWSMK	568.000 zł - pomoc na kontynuację nauki dla 155 osób, średni czas pobierania świadczenia 7mcy; 492 zł x 1.154 świadczenia 130.000 zł - pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla 33 osób, 4.000 zł x 33 świadczenia 104.000 zł - pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla 26 osób; 4.000 zł x 26 świadczeń 58.600 zł - pomoc rzeczowa i pieniężna niezrealizowana w 2011 roku.	860 600,00 zł
	Utrzymanie niezbędnej infrastruktury systemu pomocy społecznej - Utrzymanie niezbędnej infrastruktury dla realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem - placówki całonocnej	PWSMK	Bieżące utrzymanie infrastruktury (koszty 4 lokali, w tym: przeglądy techniczne, trwałe zarząd, bieżące utrzymanie, drobne remonty, energia) - 42.300 zł Roboty budowlane w zakresie remontu dachu, kominów i elewacji w lokalu przy ul. Willowej - 155.800 zł	198 100,00 zł
	Zapewnienie częściowego pokrycia kosztów utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w innym powiecie i z innych powiatów	PWSMK	100.000 zł za 2 dzieci; 1 dziecko x 4.600 zł x 3mce+ 5.300 zł x 9 mcy; 1 dziecko x 4.300 zł x 9 mcy	100 000,00 zł
85201 Suma				1 751 200,00 zł
85202	Utrzymanie niezbędnej infrastruktury systemu pomocy społecznej - Utrzymanie niezbędnej infrastruktury dla realizacji zadań z zakresu opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi - domy pomocy społecznej	PWSMK	Bieżące utrzymanie infrastruktury (koszty 2 lokali, w tym: przeglądy techniczne, trwałe zarząd, bieżące utrzymanie, drobne remonty) - 25.300 zł Roboty budowlane w zakresie przebudowy wentylacji mechanicznej pomieszczenia kuchni oraz remont zawilgoconych pomieszczeń w lokalu przy ul. Sołtysowskiej - 151.500 zł	176 800,00 zł
	Wydatki związane z pobytem dzieci niepełnosprawnych w DPS na terenie innych powiatów	GWSMK	7 osób x 2.600 zł x 12 mcy	219 200,00 zł
	Wydatki związane z pobytem w DPS na terenie innych powiatów	GWSMK	3.172.900 zł koszt za 147 osób umieszczonych x 1.800 zł x 12 mcy 234.000 zł koszt za 24 osoby oczekujące x 1.800 zł które zostaną umieszczone w trakcie roku	3 406 900,00 zł
85202 Suma				3 802 900,00 zł
85203	Utrzymanie niezbędnej infrastruktury systemu pomocy społecznej - Utrzymanie niezbędnej infrastruktury dla realizacji zadań z zakresu opieki nad osobami bezdomnymi - schroniska, noclegownie, mieszkania chronione	GWSMK	Bieżące utrzymanie infrastruktury (koszty 2 lokali, w tym: przeglądy techniczne, trwałe zarząd, bieżące utrzymanie, drobne remonty) - 89.800 zł	89 800,00 zł
85203 Suma				89 800,00 zł
85204	Finansowanie umów z rodzinnymi domami dziecka	PWSMK	3 rodzinne domy dziecka, 1.150 zł /m -c x średnio 8 miesięcy plus pochodne	137 600,00 zł
	Finansowanie umów z zawodowymi rodzinami zastępczymi	PWSMK	1.208.800 zł - umowy z 31 pogotowiami rodzinnymi, w tym: 1.056.300 zł - 22 pogotowia x 12mcy x 3.200 zł plus pochodne i 1 nowe pogotowie x 5 mcy x 3.100 zł plus pochodne, oraz 152.400 zł - 8 nowych pogotowiu uruchamiane w różnym czasie x 3.100 zł plus pochodne 253.700 zł - umowy z 10 rodzinami specjalistycznymi, w tym 1 nowa rodzina; 10 rodzin x 2.200 zł plus pochodne	1 462 400,00 zł
	Finansowanie umów zleceń z rodzinami pomocowymi dla zawodowych rodzin zastępczych	PWSMK	8.600 zł - rodziny pomocowe, 20% od wynagrodzenia pogotowiu rodzinnym lub specjalistycznym rodzin zastępczych 20% x 3.200 zł x 22 pogotowia; 20% x 2.200 zł x 10 specjalistycznych rodzin zastępczych	8 600,00 zł
	Finansowanie umów zleceń z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki w rodzinnych domach dziecka	PWSMK	3 umowy z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki w 3 rodzinnych domach dziecka	29 000,00 zł
	Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnych domach dziecka	PWSMK	151.000 zł świadczenia dla 18 dzieci w 3 rodzinach x 1000 zł /m-c x średnio 8,5 m-ca 3.000 zł wydatki związane z przyjęciem dziecka do rodziny; 1.000 zł x 3 dzieci 3.600 zł wydatki związane z tyt. zdarzenia losowego; 400 zł x 9 świadczenia 5.600 zł dofinansowanie do wypoczynku dla dzieci w wieku 6-18 lat; 400 zł x 14 dzieci	163 200,00 zł
	Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w zawodowej rodzinie zastępczej	PWSMK	556.000 zł - za 48 dzieci w 23 pogotowiach rodzinnych x 1.000 zł/mc 54.200 zł - za 8 dzieci w 8 nowych pogotowiach rodzinnych 129.600 zł za 12 dzieci w specjalistycznych rodzinach x 1.200 zł/mc 6.800 zł - dofinansowanie do wypoczynku letniego; 17 dzieci x 400 zł 38.000 zł - jednorazowa pomoc w związku z przyjęciem nowego dziecka, 38 rodzin x 1.000 zł 6.000 zł - zdarzenie losowe; 15 dzieci x 400 zł	790 600,00 zł
	Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w spokrewnionej lub niezawodowej rodzinie zastępczej	PWSMK	4.965.900 zł świadczenia dla 685 dzieci w 555 rodzinach, średni czas pobierania świadczenia 11 mcy; 684 zł x 7.260 świadczeń 30.000 zł wydatki związane z przyjęciem dziecka do rodziny; 750 zł x 40 świadczeń 2.000 zł wydatki związane z tyt. zdarzenia losowego; 400 zł x 5 świadczeń 100.000 zł dofinansowanie do wypoczynku dla dzieci w wieku 6-18 lat; 200 zł x 500 dzieci	5 097 900,00 zł
	Pozostałe świadczenia dla rodzinnych domów dziecka	PWSMK	2.000 - pokrycie kosztów remontu lokali, 2 lokale x 1.000 zł 46.400 zł - pokrycie kosztów utrzymania lokali, 3 lokale 31.200 zł - inne nieprzewidziane wydatki	79 600,00 zł
	Pozostałe świadczenia dla zawodowych rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających	PWSMK	92.500 zł - pokrycie kosztów remontu lokali, 37 rodzin x 2.500 zł 62.100 zł - pokrycie kosztów utrzymania lokali, 115 osób x 270 zł x 2 świadczenia	154 600,00 zł
	Pozostałe świadczenia dla niezawodowych rodzin zastępczych	PWSMK	60.000 zł utrzymanie lokali mieszk. 15 rodzin niezawodowych x 1.000 zł x 4 m-ce	60 000,00 zł
	Świadczenia dla usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych	PWSMK	920.000 zł - pomoc na kontynuację nauki dla 210 osób, średni czas pobierania świadczenia 9 mcy; 496 zł x 1.854 świadczenia 200.000 zł - pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla 50 osób, 4.000 zł x 50 świadczeń 44.000 zł - pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla 11 osób; 4.000 zł x 11 świadczeń 50.400 zł - pomoc rzeczowa i pieniężna niezrealizowana w 2011 roku.	1 214 400,00 zł
	Utrzymanie niezbędnej infrastruktury systemu pomocy społecznej - Utrzymanie niezbędnej infrastruktury dla realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem - rodzinne domy dziecka	PWSMK	Bieżące utrzymanie infrastruktury (koszty 2 lokali, w tym: zarządu trwałego, przeglądy techniczne) - 3.300 zł Dostosowanie lokalu przy ul. Bardosa do potrzeb rodzinnego domu dziecka - przebudowa schodów i konstrukcji stropu nad parterem - 43.000 zł	50 000,00 zł
	Zapewnienie częściowego pokrycia kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej w innym powiecie i z innych powiatów	PWSMK	964.000 zł - pokrycie kosztów za 98 dzieci x średni koszt 820 zł/mc 42.000 zł - pokrycie kosztów za 7 dzieci x średni koszt 820 zł/mc x 7 mcy	1 006 000,00 zł
85204 Suma				10 253 900,00 zł
85205	Koszt realizacji programu korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	PZUWM	Realizacja programu na rzecz 25 sprawców przemocy	10 000,00 zł
85205 Suma				10 000,00 zł

Rozdział	Zakres rzeczowy	Kategoria	Kalkulacja do potrzeb	Potrzeby 2012
85206	Zwrot kosztów rodzinom wspierającym za pomoc rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	GWSMK		50 000,00 zł
85206	Utrzymanie niezbędnej infrastruktury systemu pomocy społecznej - Utrzymanie niezbędnej infrastruktury dla realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem -dzienne placówki opiekuńczo wychowawcze	GWSMK	Bieżące utrzymanie infrastruktury (koszty 2 lokali, w tym: przeglądy techniczne, trwałe zarząd, bieżące utrzymanie, energia) - 24.000zł Modernizacja obiektu na os. Górali - 407.800 zł	431 800,00 zł
85206 Suma				481 800,00 zł
85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	GWSMK GWUWM	Pomoc dla 3.400 osób; roczna wartość pomocy około 338 zł	1 102 000,00 zł
85213 Suma				1 102 000,00 zł
85214	Sprawianie pogrzebów	GWSMK	100 pogrzebów x 2.545 zł	254 500,00 zł
	Zasiłki celowe i celowe specjalne oraz składki na ubezpieczenie społeczne - Pozostałe zasiłki celowe i celowe specjalne	GWSMK	Pomoc dla 9.310 osób. Roczna kwota pomocy dla osoby 740 zł	6 905 000,00 zł
	Zasiłki celowe i celowe specjalne oraz składki na ubezpieczenie społeczne - Składki na ubezpieczenie emerytalno rentowe za osobę rezygnującą z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny	GWSMK	Pomoc dla 2 osób	2 200,00 zł
	Zasiłki celowe i celowe specjalne oraz składki na ubezpieczenie społeczne - Zasiłki w zakresie dożywiania	GWSMK	Pomoc dla 15.300 osób. Roczna kwota pomocy dla osoby 230 zł	3 528 000,00 zł
	Zasiłki okresowe-część minimalna	GWUWM	Pomoc dla 6.910 osób. Roczna kwota pomocy dla osoby 987 zł	6 826 000,00 zł
	Zasiłki okresowe-część uzupełniająca	GWSMK	Pomoc dla 2.710 osób. Roczna kwota pomocy dla osoby 960 zł	2 600 000,00 zł
85214 Suma				20 115 700,00 zł
85216	Zasiłki stałe	GWSMK GWUWM	Pomoc dla 3.750 osób; roczna wartość pomocy około 3.466 zł	12 393 000,00 zł
85216 Suma				12 393 000,00 zł
85219	Koszt realizacji zadań - realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zatrudnieniu socjalnemu, rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	GWSMK GWUWM PWSMK	Łączne potrzeby związane z kosztem realizacji zadań 38.658.000 zł	25 474 000,00 zł 5 722 100,00 zł 7 461 900,00 zł
	Koszt realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	GWSMK GWUWM	Łączny koszt realizacji programu 306.200 zł, program realizowany na rzecz 2.500 osób	153 100,00 zł 153 100,00 zł
	Koszt wynagrodzeń za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną	GZUWM	Wynagrodzenie dla 12 opiekunów	38 000,00 zł
85219 Suma				39 002 200,00 zł
85220	Utrzymanie niezbędnej infrastruktury systemu pomocy społecznej - Utrzymanie niezbędnej infrastruktury dla realizacji zadań z zakresu interwencji kryzysowej i poradnictwa rodzinnego	PWSMK	Utrzymanie niezbędnej infrastruktury (koszty 2 lokali, w tym: zarządu trwałego, energii, przeglądy techniczne, koszty eksploatacyjne 39.000 zł Remont budynku na os. Krakowiaków 46 - II etap termomodernizacji - 361.000 zł	400 000,00 zł
	Utrzymanie niezbędnej infrastruktury systemu pomocy społecznej - Utrzymanie niezbędnej infrastruktury dla realizacji zadań z zakresu opieki nad osobami bezdomnymi - schroniska, noclegownie, mieszkania chronione	GWSMK	Bieżące utrzymanie infrastruktury (koszty utrzymania 1 lokalu, w tym: przeglądy techniczne, trwałe zarząd, bieżące utrzymanie) - 3.000 zł Remont lokalu przy ul. Koprowej - 152.000 zł	155 000,00 zł
	Utrzymanie niezbędnej infrastruktury systemu pomocy społecznej - Utrzymanie niezbędnej infrastruktury dla realizacji zadań z zakresu opieki nad dziećmi - mieszkania chronione dla usamodzielnionych wychowanków	GWSMK	Bieżące utrzymanie infrastruktury (koszty utrzymania 1 lokalu, w tym: przeglądy techniczne, trwałe zarząd, energia) - 4.400 zł	4 400,00 zł
85220 Suma				559 400,00 zł
85295	Posiłki dla dorosłych	GWSMK GWUWM	Łączny koszt posiłków 3.187.000 zł. Posiłki dla 4.200 osób; roczna wartość pomocy dla osoby 758 zł.	1 501 500,00 zł 1 814 300,00 zł
	Posiłki dla dzieci	GWSMK GWUWM	Łączny koszt posiłków 2.520.000 zł. Posiłki dla 4.500 osób; roczna wartość pomocy dla osoby 560 zł.	1 274 800,00 zł 1 297 800,00 zł
	Realizacja prace społecznie użytecznych i robót publicznych	GWSMK	385.600 zł - świadczenia dla około 430 osób realizujących prace społecznie użyteczne; średnio miesięcznie około 328 zł dla osoby realizującej psu	390 600,00 zł
	Utrzymanie niezbędnej infrastruktury systemu pomocy społecznej - Utrzymanie niezbędnej infrastruktury dla realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej - jadłodajnia	GWSMK	Bieżące utrzymanie infrastruktury (koszty utrzymania 1 lokalu, w tym:koszty eksploatacyjne, energia) -29.100 zł	29 100,00 zł
	Wkład własny do pozyskania środków zewnętrznych na realizację projektów socjalnych	GWSMK	Wkład własny do realizacji około 80 projektów socjalnych	56 400,00 zł
	Wkład własny do realizacji projektu "Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu"	GWSMK	Wkład własny do realizacji projektu	59 500,00 zł
	Zasiłki celowe i celowe specjalne oraz składki na ubezpieczenie społeczne - Zasiłki w zakresie dożywiania	GWUWM	Pomoc dla 15.300 osób. Roczna kwota pomocy dla osoby 365 zł	5 592 000,00 zł
	Utrzymanie infrastruktury pomocy społecznej przekazanej w najem podmiotom nie realizującym zadań pomocy społecznej	GWSMK	Utrzymanie infrastruktury (koszty utrzymania 1 lokalu, w tym:koszty eksploatacyjne, energia, trwałe zarząd) - 57.500 zł	57 500,00 zł
85295 Suma				12 073 500,00 zł
85311	Wydatki związane z ponoszeniem odpłatności za uczestników WTZ w innych powiatach	PWSMK	11 osób x 137 zł x 12 m-cy	18 100,00 zł
85311 Suma				18 100,00 zł
85395	Pod parasolem Kazimierza	GWUDR	Realizacja projektu konkursowego	349 600,00 zł
	Pora na aktywność	GWUDR	Realizacja projektu systemowego	6 593 700,00 zł
85395 Suma				6 943 300,00 zł
85415	Stypendia szkolne	GWSMK GWUWM	Pomoc dla 2.400 osób	480 000,00 zł 2 019 200,00 zł
	Zasiłki szkolne	GWSMK GWUWM	Pomoc dla 120 osób	50 000,00 zł 100 800,00 zł
	Wyprawka szkolna - Rządowy Program Pomocy Uczniom	GWUWM	230 zł średnia wartość wyprawki x 2.100 osób	475 000,00 zł
85415 Suma				3 125 000,00 zł
Suma końcowa MOPS				111 304 700,00 zł

Zadania realizowane przez publiczne jednostki systemu pomocy społecznej

Rozdział	Zakres rzeczowy	Kategoria	Kalkulacja do potrzeb	Potrzeby 2012
85201	Placówki opiekuńczo - wychowawcze - jednostki publiczne	PWSMK	13.654.900 zł - koszt funkcjonowania 6 placówek opiekuńczo wychowawczych; 200 miejsc x 12 mcy x 5.690 zł 661.000 zł koszt likwidacji i funkcjonowania 1 placówki dla 14 dzieci przez 2 mce	14 315 900,00 zł
85202	Domy pomocy społecznej - jednostki publiczne	PWSMK PWUWM	13 dps, 1775 miejsc x 3.552 zł x 12 m-cy	75 664 000,00 zł
85203	Miejski Dzienny Dom Pomocy Społecznej	GWSMK	560 miejsc	4 281 800,00 zł
85203	ŚDS	GZUWM	57 miejsc	624 500,00 zł
85220	Mieszkania chronione dla osób chorych psychicznie	GWSMK	1 mieszkanie dla 4 osób	26 600,00 zł
85220	Mieszkania chronione dla osób opuszczających placówki	GWSMK	2 mieszkania dla 10 osób	31 000,00 zł
85220	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	PWSMK PWUWM	Z ośrodka rocznie korzysta blisko 5.000 osób	1 328 500,00 zł
85295	Program dożywianie realizowany przez MDDPS	GWSMK	Z dożywiania rocznie korzysta ok. 190 osób	215 000,00 zł
85311	Warsztaty terapii zajęciowej - jednostki publiczne	PWSMK		35 000,00 zł
Suma końcowa JEDNOSTKI PUBLICZNE				96 522 300,00 zł

Zadania inwestycyjne

Rozdział	Zakres rzeczowy	Kategoria	Zakres rzeczowy	Potrzeby 2012
	Modernizacja DPS Łanowa 43	PWSMK	Modernizacja i dokończenie standaryzacji	7 830 000,00 zł
	Modernizacja DPS Nowaczyńskiego	PWSMK	Modernizacja dachu nad pawilonem żeńskim	200 000,00 zł
	Modernizacja DPS Łanowa 41	PWSMK	Wykonanie I etapu modernizacji	1 753 600,00 zł
	Modernizacja DPS Praska	PWSMK	Modernizacja w zakresie p.poż	1 251 000,00 zł
	Pora na aktywność - Adaptacja budynku przy ul. Józefińskiej 24 a	GWUDR	Adaptacja budynku ul. Józefińska	15 000,00 zł

Rozdział	Zakres rzeczowy	Kategoria	Kalkulacja do potrzeb	Potrzeby 2012
	Pora na aktywność - Zagospodarowanie terenu zielonego przy ul. Jeziorko 42e	GWUDR	Zagospodarowanie terenu zielonego przy ul. Jeziorko 42e	30 000,00 zł
	Modernizacja noclegowni przy ul. Makuszyńskiego	GWSMK	Roboty budowlane w zakresie przystosowania budynku przy ul. Makuszyńskiego do wymogów p.poż oraz modernizacja instalacji wewnętrznych	570 000,00 zł
	Modernizacja schroniska przy ul. Sołtysowskiej	GWSMK	Roboty budowlane w zakresie modernizacji budynku przy ul. Sołtysowskiej - adaptacja poddasza, budowa windy, schodów zewnętrznych	590 000,00 zł
Suma końcowa INWESTYCJE				12 239 600,00 zł

Środki finansowe na realizację zadań publicznych, przez organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z póź. zm.) w zakresie:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji
- działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz
- działalności charytatywnej

znajdują się w planie finansowy Wydziału Spraw Społecznych. Zgodnie z art. 249 ust.3 oraz ust. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009, Nr 157 poz. 1240), podmioty niepubliczne otrzymują dotację z budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, od 31 marca 2010, nie jest dysponentem środków dotacji, dlatego też nie ujmuje potrzeb w tym zakresie.